

VLIF Activiteitenverslag 2010

Vlaamse overheid | Beleidsdomein Landbouw en Visserij

VLIF ACTIVITEITENVERSLAG 2010

COLOFON

Samenstelling

Agentschap voor Landbouw en Visserij
Afdeling Structuur en Investerings

Verantwoordelijke uitgever

ir. Luc Uytendewilligen
afdelingshoofd

Depotnummer : D/2011/3241/129

Lay-out : Team Communicatie Landbouw en Visserij

Druk : Vlaamse overheid

Voor bijkomende exemplaren (zolang de voorraad strekt)

Agentschap voor Landbouw en Visserij

Afdeling Structuur en Investerings

Koning Albert II-laan 35 bus 41 | 1030 Brussel

Tel. 02 552 74 70 | Fax 02 552 74 71 | inge.vandenbossche@lv.vlaanderen.be

Digitale versie (PDF)

www.vlaanderen.be/landbouw

INHOUD

1 WETTELIJKE BASIS	13
1.1 Organisatie	13
1.1.1 Bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (B.S. 20 juli 1993)	13
1.1.2 Decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (B.S. 29 december 1993)	13
1.1.3 Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 1996 houdende vaststelling van de regelen tot de werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (B.S. 13 september 1996)	14
1.1.4 Ministerieel besluit van 30 september 2005 tot erkenning van kredietinstellingen voor het toekennen van kredieten die in aanmerking komen voor steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (B.S. 20 oktober 2005)	15
1.2 Producenten en hun coöperaties	15
1.2.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 14 februari 2001)	15
1.2.2 Ministerieel besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 12 mei 2001)	17
1.3 Agrovoeding	18
1.3.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (B.S. 14 september 2007)	18
1.3.2 Ministerieel besluit van 26 november 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (B.S. 11 januari 2008)	18
1.4 Omkadering	18
1.4.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 19 juni 2007)	18
1.4.2 Ministerieel besluit van 15 oktober 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 8 november 2007)	19

2 REGELGEVING	20
2.1 VLIF-steun aan land- en tuinbouwers	20
2.1.1 Algemene voorwaarden	20
2.1.2 Steunmaatregelen	21
2.1.2.1 Steun aan de vestiging in land- en tuinbouw	22
2.1.2.2 Steun aan de investeringen	23
2.1.2.3 Steun als compensatie van geleden schade	30
2.1.2.4 Steun ten gunste van bedrijven in financiële moeilijkheden	30
2.1.2.5 Steun voor sociale instellingen en consumentencoöperaties	31
2.1.2.6 VLIF-waarborg	31
2.2 VLIF-steun aan land- en tuinbouwcoöperaties	32
2.3 VLIF-steun aan de agrovoedingssector	33
2.4 VLIF-steun aan de omkaderingssector	34
2.5 Aanpassingen regelgeving in 2010 en specifieke acties	34
2.5.1 Aanpassingen regelgeving producenten	34
2.5.2 Speciale maatregelen	35
2.5.3 Aanpassingen regelgeving land- en tuinbouwcoöperaties	36
2.5.4 Aanpassingen regelgeving agrovoeding	36
2.5.5 Aanpassingen regelgeving omkadering	36

3 HET VLIF FINANCIËEL IN 2010	37
3.1 Begroting	37
3.2 Organisatie	38
3.3 Toegekende steun (= budgettaire vastlegging)	40
3.3.1 Toegekende steun aan producenten en hun coöperaties	41
3.3.2 Toegekende steun aan de agrovoedingssector	42
3.3.3 Toegekende steun aan de omkaderingssector	42
3.4 Financiële middelen	42
3.4.1 Overdracht saldo 2009	42
3.4.2 Dotatie van de Vlaamse overheid	42
3.4.3 Geïnde waarborgbijdragen	42
3.4.4 Terugbetalingen van teveel uitbetaalde rentesubsidie en premies	43
3.4.5 Terugvorderingen van uitbetaalde VLIF-waarborg	43
3.5 Uitbetaalde VLIF-steun	43
3.5.1 Uitbetaalde VLIF-steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties	44
3.5.2 Uitbetaalde VLIF-steun aan de agrovoedingssector	45

4 INGEDIENDE AANVRAGEN VOOR VLIF-STEUN	46
4.1 Dossiers land- en tuinbouwers	46
4.1.1 Overzicht: vestigingssteun versus investeringssteun en steun voor diversificatie	48
4.1.2 Indeling volgens aantal verrichtingen	52
4.1.2.1 Overzicht van de ingediende investeringstypes	55
4.1.2.2 Aantal en omvang van de kosten voor investeringen met betrekking tot een aantal actuele thema's	59
4.1.2.3 Meest voorkomende verrichtingen per provincie	62
4.2 Dossiers land- en tuinbouwcoöperaties	63
4.3 Dossiers agrovoeding	64
4.4 Dossiers omkaderingssector	64

5 TOEGEKENE STEUN	65
5.1 Steun aan land- en tuinbouwers.....	65
5.1.1 Vestigingssteun.....	68
5.1.1.1 Algemeen.....	68
5.1.1.2 Verrichtingen met vestigingssteun.....	69
5.1.2 Investeringssteun.....	70
5.1.2.1 Algemeen.....	70
5.1.2.2 Steuncategorieën (percentages) voor investeringssteun.....	71
5.1.2.3 Belangrijkste verrichtingen met investeringssteun.....	72
5.1.3 Diversificatiesteun.....	74
5.1.4 Verdeling van de toegekende VLIF-steun volgens type van investering en doelstelling.....	75
5.1.4.1 Algemeen.....	75
5.1.5 Waarborg.....	82
5.1.6 Andere steunmaatregelen.....	83
5.2 Steun aan land- en tuinbouwcoöperaties.....	83
5.3 Steun aan de agrovoedingssector.....	84
5.4 Steun aan de omkaderingssector.....	84

6 EVOLUTIE VLIF 1993-2010	85
6.1 Begroting.....	85
6.2 Indieningen.....	88
6.2.1 Indieningen van land- en tuinbouwproducenten.....	88
6.2.1.1 Evolutie van de indieningen voor vestigingssteun.....	89
6.2.1.2 Evolutie van de indieningen voor investeringssteun (inclusief verbreding).....	90
6.2.2 Indieningen van land- en tuinbouwcoöperaties.....	92
6.2.3 Indieningen van de agrovoedingssector.....	93
6.2.4 Indieningen van de omkaderingssector.....	94
6.3 Toegekende steun.....	94
6.3.1 Toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten.....	94
6.3.2 Toegekende steun aan land- en tuinbouwcoöperaties.....	96
6.3.3 Waarborg (enkel voor producenten en hun coöperaties).....	97
6.3.4 Toegekende steun aan de agrovoedingssector.....	98
6.3.5 Toegekende steun aan de omkaderingssector.....	99
6.4 Uitbetaalde steun.....	99
6.4.1 Uitbetaalde steun aan de producenten en hun coöperaties.....	99
6.4.1.1 Rentesubsidie.....	99
6.4.1.2 Kapitaalpremies.....	100
6.4.1.3 Waarborg.....	102
6.4.2 Uitbetaalde steun aan de agrovoedingssector.....	103
6.4.3 Uitbetaalde steun aan de omkaderingssector.....	103

INLEIDING

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) werd in 1993 opgericht als Vlaamse openbare instelling (VOI) van categorie A met rechtspersoonlijkheid. Het heeft, als opvolger van het federale Landbouwinvesteringsfonds, sedertdien zijn plaats ingenomen als volwaardig en veelzijdig beleidsinstrument binnen het Vlaams land- en tuinbouwbeleid tot ondersteuning van investeringen en vestigingen in de land- en tuinbouwsector.

In het decreet tot oprichting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt opgelegd om jaarlijks een verslag over de werking en het beheer van het VLIF op te stellen en aan het Vlaams Parlement te bezorgen. Met dit werk vervult de afdeling Structuur en Investerings van het Agentschap voor Landbouw en Visserij, die instaat voor de dagelijkse werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds, deze opdracht voor 2010 dat al het 18e VLIF-jaar is.

Los van de decretale verplichting biedt het verslag ook de gelegenheid om te communiceren over het VLIF naar een ruimere groep van geïnteresseerde personen en instellingen, al dan niet rechtstreeks betrokken bij de dagelijkse werking van het VLIF.

Een VLIF-activiteitenverslag bevat noodzakelijke en relevante informatie: uiteraard veel cijfermateriaal, maar ook enig inzicht en duiding bij deze cijfers en de vastgestelde evoluties. Voor het afgelopen jaar wordt er gerapporteerd over zowel de aanpassingen aan de regelgevingen als over de indiening van aanvragen en de toekenning van de steun tijdens het afgelopen jaar. In het laatste hoofdstuk wordt bovendien de evolutie over een langere periode aan activiteiten weergegeven.

Na de goedkeuring en inwerkingtreding van de nieuwe VLIF-regelgevingen voor de sedert 2005 door het VLIF bediende nieuwe doelgroepen, nl. de agrovoedingssector en de omkaderingssector (praktijkcentra), krijgen deze uiteraard ook de nodige aandacht.

Het zal ook opvallen dat sinds de editie 2008 de wetteksten in extenso zijn weggelaten. Deze veranderen immers niet elk jaar noemenswaardig en zijn bovendien steeds gemakkelijker consulteerbaar via internet (bv. Belgisch Staatsblad, vandaar de verwijzingen naar de publicatiedatum in hoofdstuk 1).

Verdere informatie over de dossierbehandeling en regelgeving is te vinden op de VLIF-website www.vlaanderen.be/vlif.

De activiteiten van het VLIF passen in het Europees plattelandsontwikkelingsbeleid met specifieke doelstellingen voor Vlaanderen. Ze geven de mogelijkheid aan de land- en tuinbouwer om een praktisch antwoord te bieden op de doelstellingen die door de EU nagestreefd worden voor de sector zoals een uitgesproken zorg voor leefmilieu en dierenwelzijn, energiebesparing en verbreding van de landbouwbedrijvigheden. De VLIF-maatregelen (inclusief agrovoeding) vertegenwoordigen meer dan de helft van de Europese cofinanciering uit de plattelandsverordening opgenomen in het Vlaamse plattelandsontwikkelingsplan 2007-2013, of kortweg het PDPO II genoemd.

2010 was voor tal van subsectoren in de land- en tuinbouw een jaar met betere prijzen in vergelijking met 2009, het jaar dat een economische crisis zich in West-Europa uitdiepte. We zien dan ook in 2010 een stijging bij de aanvragen voor investeringssteun uit de melkveesector, de veehouderij en de glastuinbouw, en dit zowel wat het aantal aanvragen betreft als het gemiddeld investeringsbedrag per dossier.

Door de stijgende grondstoffenprijzen kampten de varkenshouders ook in 2010 nog met hoge kosten en slechte prijzen en was er van een herstel hoegenaamd geen sprake.

In 2010 werd in het kader van het herstelplan een speciale maatregel uitgevaardigd om op de helft van de jaarlijkse operationele kosten op land- en tuinbouwbedrijven een rentetussenkomst (3%) te geven en voor jonge land- en tuinbouwers een waarborg van 80% op een overbruggingskrediet van maximaal 90.000 euro. Een groot aandeel (1/3) van de 370 aanvragers die een tussenkomst vroegen voor een totaal kredietvolume van bijna 20 miljoen euro, waren bedrijven die actief zijn in de varkenssector. Daarnaast werd eind 2010 eveneens 2,7 miljoen euro aan kapitaalpremies vervroegd uitbetaald aan varkenshouders. Onder andere via deze maatregelen werd de sector voorzien van tijdelijke liquiditeiten om deze moeilijke periode te kunnen overbruggen.

Vrij snel werd duidelijk dat 2010 in vergelijking met de laatste jaren een investeringsjaar zou worden met een aanzienlijk hoog investeringsvolume van meer dan 625 miljoen euro.

Het aantal vestigingen lag met 201 aanvragen 14% hoger dan het jaar voorheen wat te verwachten was in het licht van de stijging van de vestigingssteun tot 70.000 euro vanaf 1 januari 2010. Om deze verhoging van vestigingssteun mogelijk te maken werd het besluit van de Vlaamse Regering met de VLIF-regelgeving gewijzigd op 23 december 2010.

Daarnaast werden ook een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd op het vlak van de voorwaarden waaraan de aanvrager en het bedrijf moeten voldoen, evenals op het vlak van de procedures voor de aanvraag en afhandeling van de dossiers.

De voorbije jaren is voor de toekenning van steun budgettair grotendeels tegemoet gekomen aan de grotere behoefte ten opzichte van de basisbegroting. Aangezien het investeringsvolume echter zeer hoog blijft (verdubbel in vergelijking met vijf jaar geleden) en de dossiers blijven toenemen in omvang is ervoor geopteerd om de steun lineair te verminderen met 2% om de openeinderegeling overeind te houden. Anderzijds werd de steun voor zonnepanelen gereduceerd van 30 naar 8%.

Tegelijkertijd werd in 2010 de analyse afgrond voor het implementeren van een nieuw informaticaprogramma voor het VLIF vanaf begin 2011.

Beleidsmatig wordt het VLIF naar waarde geschat aangezien het als instrument wordt ingezet om accenten te kunnen leggen in het Vlaams landbouwondersteuningsbeleid. De tussentijdse evaluatie van PDPO II in 2010 heeft aangetoond dat het VLIF tal van hefboomen creëert met gunstige effecten op de competitiviteit van de sector en met een te becijferen milieu-impact. Enerzijds toont het evaluatierapport aan dat het VLIF via zijn steunmaatregelen een positief effect heeft op het behoud van de tewerkstelling, en dit zowel binnen de sector als in aanverwante sectoren. Daarnaast is via het oplijsten van milieukengetallen de laatste twee jaar aangetoond dat een groot aandeel van de totale toegekende VLIF-steun wordt verleend aan investeringen met een positief effect op het milieu. Voor het jaar 2010 is dit meer dan de helft van de totale toegekende steun namelijk 53,2% wat een stijging is van 7,3% in vergelijking met 2009.

Alvast veel leesplezier.

Afdeling Structuur en Investerings

1 WETTELIJKE BASIS

Het verlenen van steun door het VLIF en de werking van het VLIF worden geregeld met een aantal basisteksten (decreet, besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten), die hierna kort besproken worden.

De voorstelling gebeurt, voorafgegaan door de algemene basis en organisatie, overeenkomstig de drie pijlers (doelgroepen) van het VLIF: producenten en hun coöperaties, agrovoedingssector en omkaderingssector.

1.1 Organisatie

1.1.1 Bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (B.S. 20 juli 1993)

Bij artikel 2, § 2, van deze bijzondere wet werden bepaalde landbouwmaterialen, waaronder het Landbouwinvesteringsfonds, overgedragen naar de Gewesten met ingang van 1 januari 1993.

Toen werden in het kader van een rigide begrotingsbeleid jaarlijkse indieningsperiodes voor de steunaanvragen afgebakend. Daarbij moesten de dossiers ingediend van 1 april van het jaar tot 31 maart van het volgende jaar (begrotingsjaar) afgehandeld worden in dat volgende jaar, waardoor de dossiers ingediend vanaf 1 april 1992 tot de gewestelijke bevoegdheden behoren.

1.1.2 Decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (B.S. 29 december 1993)

Bij artikel 12 van dit decreet werd een Vlaams Landbouwinvesteringsfonds opgericht om de geregionaliseerde bevoegdheid inzake het Landbouwinvesteringsfonds uit te oefenen.

Het VLIF heeft rechtspersoonlijkheid in de vorm van een openbare instelling van categorie A.

De doelstelling van het fonds is financiële hulpmiddelen ter beschikking te stellen van de land- en tuinbouwers en hun verenigingen en coöperaties, om alle verrichtingen te bevorderen die de productiviteit van de land- en tuinbouwbedrijven verhogen, hun rendabiliteit verzekeren en opvoeren, en de kostprijzen verminderen:

- investeringsverrichtingen: goederen van blijvende aard verwerven, uitbreiden of verbeteren zoals grond, gebouwen, constructies, bedrijfsuitrusting, installaties, machines, werktuigen en materieel;
- omschakeling van bedrijven als gevolg van gewijzigde economische omstandigheden;
- installatie van jonge land- en tuinbouwers;
- verwerking en commercialisering van land- en tuinbouwproducten, voornamelijk bij wijze van coöperatie.

De doelstellingen zijn dezelfde als in de wet van 15 februari 1961 (oprichting van een Landbouwinvesteringsfonds), maar omdat het VLIF het statuut heeft van een pararegionale, zijn er naast de dotatie van de Vlaamse overheid ook eigen inkomsten:

- terugbetalingen van ten onrechte verleende steun;
- saldo van het voorgaande begrotingsjaar;
- tegemoetkomingen van de Europese Unie op de uitgaven van het fonds;
- bijdragen voor het verkrijgen van VLIF-waarborg.

De tegemoetkomingen van de Europese Unie op de uitgaven van het fonds zijn inmiddels de facto weggevallen: het fonds stort zelf enkel de Vlaamse cofinanciering door naar een Betaalorgaan dat de betalingen van de Europese én Vlaamse steun aan de begunstigden uitvoert, de Europese bijstand prefinanciert en naderhand weer ontvangt (zie hoofdstuk 4).

Het fonds wordt ertoe gemachtigd een waarborg te verlenen voor investeringen in de land- en tuinbouw onder de voorwaarden en modaliteiten die door de Vlaamse Regering bepaald zijn en voor een jaarlijks decretaal vastgelegd maximumbedrag.

De Vlaamse Regering regelt de werking en het beheer van het VLIF en stelt de nodige diensten, uitrusting, installaties en personeelsleden ter beschikking van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds.

Bij decreet van 19 juli 2002 (B.S. 27 augustus 2002) werden coöperaties van consumenten en rechtspersonen met een maatschappelijke of sociale doelstelling die een landbouw- of tuinbouwbedrijf exploiteren, opgenomen als doelgroep van het VLIF. Het verhogen van de productiviteit wordt geschrapt als na te streven doelstelling bij investeringen. In de plaats komt de verhoging van de duurzaamheid en het bevorderen van de diversificatie.

Bij artikel 55 van het decreet van 24 december 2004 (B.S. 31 december 2004) houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 werd de doelgroep opnieuw verruimd met de dienstverlenende, de begeleidende, de toeleverende, de afzet- en de primaire verwerkende sector van land- en tuinbouw. De Vlaamse Regering bepaalt regels en voorwaarden waaraan de nieuwe doelgroepen moeten voldoen. Zij kan de steunverlening aan de nieuwe doelgroepen beperken tot een maximaal percentage van het totale voorziene budget van het fonds.

1.1.3 Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 1996 houdende vaststelling van de regelen tot de werking en het beheer van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (B.S. 13 september 1996)

Naast administratieve regels met het oog op de werking en het beheer van het VLIF worden met betrekking tot de aard van de VLIF-steun volgende zaken bepaald:

- het fonds verleent subsidies onder de vorm van rentesubsidies en investeringspremies overeenkomstig de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw;
- voor leningen in de land- en tuinbouw kan een waarborg verkregen worden tot maximaal 80% van het bedrag dat overblijft nadat de vastgestelde eigen zekerheden door de kredietinstellingen zijn gerealiseerd;
- de waarborg van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds kan verkregen worden op voorwaarde dat een bijdrage wordt betaald uiterlijk 60 dagen nadat het fonds de mededeling heeft gedaan aan de kredietinstelling van de waarborgtoekenning. Die bijdrage bedraagt 0,35% op de toegekende VLIF-waarborg, vermeerderd met 0,015% op de toegekende VLIF-waarborg per jaar dat deze waarborg duurt;
- bij laattijdige betaling wordt de bijdrage forfaitair met 25 euro verhoogd. De verleende waarborg vervalt als de bijdrage niet wordt betaald binnen 1 jaar nadat de toekenning van de VLIF-waarborg aan de kredietinstelling werd meegedeeld;
- de dossiers ingediend vóór 1 januari 1994 bleven vanwege een overgangsregeling vrijgesteld van een bijdrage;
- om leningen toe te staan die in aanmerking komen voor VLIF-steun moeten de kredietinstellingen erkend zijn. Deze erkenning heeft slechts praktische uitwerking na het ondertekenen van een overeenkomst met het VLIF en het betalen van een borgsom van 12.500 euro die zonder rente terugbetaalbaar is bij het aflopen van de erkenning;
- de door het VLIF uitbetaalde waarborgen worden teruggevorderd bij de begunstigde van de VLIF-tussenkomen. Hiervoor staat een centrale invorderingscel in die werd opgericht bij de Vlaamse overheid en die handelt volgens de bepalingen van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaams Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (B.S. 31 mei 1995) en de betreffende uitvoeringsbesluiten.

Alle inkomsten en uitgaven van het fonds verlopen via een rekening die hiervoor door het fonds werd geopend. Deze rekening is opgenomen in het centraal thesauriebeheer van alle Vlaamse openbare instellingen (VOI's) in de schoot van het Centraal Financieringsorgaan (CFO).

Met een besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2001 (B.S. 18 mei 2001) werd het werkingsbesluit gewijzigd op de volgende punten:

- er wordt verwezen naar de recentste VLIF-regelgeving;
- de maximaal toe te kennen VLIF-waarborg werd gebracht op 80% van de gesubsidieerde bedragen i.p.v. 90%;
- het besluit wordt aangepast aan de invoering van de euro.

Door een nieuwe wijziging van 18 maart 2005 (B.S. 19 april 2005) vervalt in artikel 13 het discretionair karakter van de erkenning van de kredietinstellingen door de minister. Voortaan kunnen alle instellingen die onder de controle vallen van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, erkend worden als zij dit vragen.

1.1.4 Ministerieel besluit van 30 september 2005 tot erkenning van kredietinstellingen voor het toekennen van kredieten die in aanmerking komen voor steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (B.S. 20 oktober 2005)

Dit besluit geeft een opsomming van de door het VLIF erkende kredietinstellingen en bevat een bijlage met de tekst van de bilateraal te ondertekenen overeenkomst tussen elke erkende kredietinstelling en het VLIF. Daarin staan algemene rechten en plichten in verband met het aanvragen en opvolgen van de VLIF-tussenkomen, zoals:

- in te dienen documenten bij een aanvraag;
- mee te delen informatie als er steun is toegekend;
- kenmerken van de VLIF-waarborg (inclusief start en einde ervan);
- VLIF-bepalingen in de kredietakten;
- kenmerken van de VLIF-rentesubsidie (inclusief start en einde ervan);
- procedure bij achterstalligheden en kredietopzegging;
- mededelingen over de stand van de zekerheden tijdens de looptijd van de steun;
- penaliserende van nalatigheden van de kredietinstelling bij het beheer van de VLIF-dossiers.

1.2 Producenten en hun coöperaties

1.2.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 14 februari 2001)

In dit besluit wordt de VLIF-regelgeving weergegeven die geldt voor aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000. Voor de maatregelen met Europese medefinanciering ('communautaire steun') gaat het om de omzetting in dit besluit van door de Europese Unie goedgekeurde steunmaatregelen in het Vlaams Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling 2000-2006 (PDPO I). Dat richt zich naar de bepalingen van de EG-verordening 1257/99 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het EOGFL en tot wijziging en instelling van een aantal verordeningen (Publicatieblad van de EG nr. L160 van 26 juni 1999).

Inmiddels werd dit programma voortgezet in PDPO II (2007-2013) in toepassing van verordening 1698/2005 van de raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) (Publicatieblad van de EU nr. L277 van 21 oktober 2005).

De VLIF-regelgeving bevat naast maatregelen die meegefinancierd worden door het ELFPO ook nog een reeks door de EU aanvaarde staatssteunmaatregelen. De structuur van het besluit is dus als volgt:

- algemene begrippen;
- steun aan investeringen op landbouwbedrijven;
- steun aan de vestiging van jonge landbouwers;
- regionale steun als compensatie van geleden schade;
- regionale steun ten gunste van de bedrijven in financiële moeilijkheden;
- regionale steun voor coöperatieve vennootschappen voor verwerking, afzet en dienstverlening;
- startpremie aan samenwerkingsverbanden;
- algemene bepalingen en slotbepalingen.

In hoofdstuk 3 van dit activiteitenverslag wordt gedetailleerd ingegaan op de VLIF-regelgeving.

Inmiddels werd dit basisbesluit vijf keer gewijzigd. De wijzigingen waren divers van aard maar zijn algemeen bedoeld om de steunmaatregelen beter af te stemmen op de actuele noden van de land- en tuinbouwsector, om de steunmaatregelen in overeenstemming te brengen met het gewijzigd EU-beleid of het Vlaams beleid in andere beleidsdomeinen (milieu, water, energie...) of om budgettaire redenen. Hierna worden de wijzigingen kort toegelicht.

Op 19 maart 2004 (B.S. 14 april 2004) werd het besluit aangepast om steun mogelijk te maken bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen, bij omschakeling naar diervriendelijke huisvestingssystemen in de zeugen- en legkippenhouderij en bij investeringen in de biologische veehouderij.

Op 14 juli 2004 (B.S. 27 september 2004) werd het besluit aangepast om de regelgeving inzake startsteun aan samenwerkingsverbanden af te stemmen op Europese richtlijnen ter zake.

Op 3 december 2004 (B.S. 21 februari 2005) werd het besluit aangepast om de mogelijkheden voor het verlenen van VLIF-waarborg aan te passen aan de schaalvergroting in de sector en de toenemende nood aan grotere kredieten.

Met een besluit van 16 juni 2006 (B.S. 25 augustus 2006) werd het besluit aangepast om de steunmaatregelen beter af te stemmen op de nieuwe noden inzake investeringen en tegelijkertijd een beter evenwicht tot stand te brengen tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen.

De belangrijkste wijzigingen en accentverschuivingen waren:

- een aanpassing van de definitie landbouwer;
- de uitwerking van een steunregeling voor de sociale instellingen en consumentencoöperaties met een landbouwbedrijf;
- de gewijzigde steunintensiteit bij investeringen in de varkens- en legkippenhouderij;
- de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in de varkenshouderij;
- de extra aandacht voor productie en gebruik van hernieuwbare energie;
- de extra stimulansen gericht op de vernieuwing van het fruitareaal;
- de lagere steunintensiteit voor een aantal specifieke investeringen;
- de verruimde mogelijkheden op steun voor kapitaalintensieve bedrijven geëxploiteerd door een samenwerkingsverband van bedrijfsleiders;
- de afschaffing van de maximumnorm inzake aantal arbeidseenheden op het bedrijf.

Met een besluit van 17 oktober 2008 (B.S. 10 december 2008) werd het besluit aangepast om de steunmaatregelen aan te passen aan het gewijzigd EU-beleid inzake vestigingssteun en subsidiabele investeringen. Bovendien moesten de steunmaatregelen verder worden losgekoppeld van door het oude marktbeleid geïnspireerde beperkende voorwaarden. Ze moesten ook coherent worden gemaakt met het gewijzigd Vlaams milieubeleid ten aanzien van landbouwsector zonder daarbij het evenwicht tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen uit het oog te verliezen.

Ten slotte werd met een besluit van 23 december 2010 (B.S. 08 februari 2011) een aanpassing doorgevoerd om de steunmaatregelen in overeenstemming te brengen met een nieuwe wijziging in het EU-beleid inzake steun aan de vestiging van jonge landbouwers. De steunmaatregelen werden gevoelig vereenvoudigd om zo de doorlooptijd van de aanvragen van steun in te korten en de steunintensiteit in het algemeen en voor zonnecellen in het bijzonder, te verminderen. De investeringsvolumes blijven namelijk zeer hoog waardoor er geen evenwicht is tussen de vraag naar investeringssteun en de beschikbare middelen, laat staan dat achterstand zou kunnen ingelopen worden.

De belangrijkste wijzigingen en accentverschuivingen waren:

- de definitie van landbouwer werd gewijzigd. Ze bevat vier elementen namelijk inkomsten, tijdsbesteding, aard activiteiten en omvang activiteiten. Het inkomen uit de landbouwactiviteit bedraagt minimaal 12.000 euro en dat uit niet-landbouwactiviteit maximaal 12.000 euro. De landbouwactiviteit is de belangrijkste beroepsactiviteit. De activiteiten op het bedrijf blijven beperkt tot landbouw en klassieke verbreding naar niet-landbouwactiviteiten (hoeveproducten, hoevetoerisme, landbouweducatie, productie hernieuwbare energie, landschapsonderhoud, zorgboerderij). Het bedrijf heeft een minimale bedrijfsomvang uitgedrukt in een brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider;
- bij de vennootschap-landbouwer worden strengere eisen gesteld aan de mandatarissen en inzake kapitaalverstrekking. Inzake inkomsten en tijdsbesteding gelden voor alle mandatarissen dezelfde voorwaarden als voor de exploitanten van een eenmanszaak. Ook inzake activiteiten en bedrijfsomvang gelden dezelfde voorwaarden als bij eenmanszaken. Alleen landbouwers kunnen optreden als mandataris en ze hebben elk minimaal 25% van het kapitaal in hun bezit;
- andere activiteiten (transport, handel, loonwerk, vee-handel...) worden niet meer aanvaard als activiteit van de aanvrager tenzij occasioneel (normen omzet);
- de voorwaarde van levensvatbaarheid wordt vervangen door een voorwaarde inzake minimale bedrijfsomvang;
- naast de bedrijfseconomische boekhouding worden de vennootschapsboekhouding en bewijskrachtige fiscale boekhouding aanvaard;

- de maximale vestigingssteun wordt opgetrokken naar 70.000 euro. Bij de eenmanszaak is dit bedrag verdeeld in 30.000 euro in de vorm van vestigingspremie en 40.000 euro in de vorm van rentesubsidie. Bij overname van aandelen van een vennootschap is dit 40.000 euro vestigingspremie en 30.000 euro in de vorm van rentesubsidie;
- de steunintensiteit voor investeringen wordt lineair verminderd met 2%;
- de steunintensiteit voor zonnecellen wordt verminderd naar 8%;
- de aanvraagprocedure werd aangepast. Er werd overgeschakeld op een aanvraag in één keer, vóór de start van de investering.

1.2.2 Ministerieel besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (B.S. 12 mei 2001)

Dit besluit ter uitvoering van de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000, bevat de modaliteiten en de specifieke voorwaarden voor de toekenning van VLIF-steun, namelijk:

- vereiste vakbekwaamheid;
- vereiste minimale beroepsbekwaamheid bij eerste installatie;
- bepalingen inzake het verplicht bijhouden van een bedrijfseconomische boekhouding;
- minimumnormen inzake leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn;
- vaststelling van het referentie-inkomen;
- inhoud en model van een bedrijfsplan;
- inhoud en model van een globale begroting van het bedrijf;
- inhoud en model van een startplan (bedrijfsplan bij vestiging);
- lijst van de documenten die de bedrijfszekerheid aantonen;
- bepalingen met betrekking tot mogelijke geleden schade en financiële moeilijkheden;
- bepalingen over de startpremie aan samenwerkingsverbanden;
- praktische richtlijnen inzake de nieuw ingevoerde kapitaalpremies;
- voorwaarden en duur van de rentesubsidie en van de waarborg;
- minimuminvestering of -verrichting die kan gesubsidieerd worden;
- normbedragen per type investering die in aanmerking komen voor steun.

Inmiddels werd dit besluit al een 10-tal keer gewijzigd. De wijziging verloopt veelal parallel met een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering. Andere wijzigingen gaan over het vaststellen van parameters, normbedragen e.a. Hierna worden de wijzigingen in chronologische volgorde opgesomd met vermelding van de voornaamste aanpassingen:

- wijziging van 2 mei 2001 (B.S. 29 juni 2001): vaststelling van het referentie-inkomen 2001;
- wijziging van 12 september 2001 (B.S. 13 december 2001): regeling m.b.t. de uitbetaling van kapitaalpremies kleiner dan 1.000 euro;
- wijziging van 6 september 2002 (B.S. 6 november 2002): vaststelling van het referentie-inkomen vanaf 2002, wijziging betalingsritme voor kapitaalpremies groter dan 1.000 euro, aanpassing van sommige bijlagen aan de euro;
- wijziging van 4 september 2003 (B.S. 25 september 2003): wijziging van de dierziekten en de aard van de aanvaardbare schade die in aanmerking komt voor steun bij herbevolking na veeziekten, naar aanleiding van de vogelpestcrisis;
- wijziging van 19 maart 2004 (B.S. 14 april 2004): subsidiëring van ammoniakemissiearme stallen;
- wijziging van 14 juli 2004 (B.S. 23 september 2004): aanpassen regelgeving startsteun aan samenwerkingsverbanden aan de Europese richtsnoeren voor staatssteun;

- wijziging van 13 december 2004 (B.S. 28 december 2004): verhoging investeringsbedrag waarop VLIF-waarborg kan verkregen worden;
- wijziging van 16 juni 2006 (B.S. 25 augustus 2006): bijsturen van de lijst met subsidiabele investeringen, aanpassen van een aantal normbedragen voor de aanvaardbare investeringen en aanpassen bijzondere bepalingen inzake gewaarborgd bedrag;
- wijziging van 6 november 2007 (B.S. 23 november 2007): vaststelling van het referentie-inkomen 2007;
- wijziging van 20 januari 2009 (B.S. 24 februari 2009): bijsturen van de wijze waarop de bedrijfseconomische boekhouding moet gevoerd worden, vaststelling van het referentie-inkomen vanaf 2008, aanpassing voorwaarden voor vestigingssteun en optrekken minimuminvesteringsbedrag.

1.3 Agrovoeding

1.3.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (B.S. 14 september 2007)

Als gevolg van een ruim opgevatte reorganisatie van de steunverlening aan de land- en tuinbouwsector werd de agrovoedingssector via een wijziging van het Decreet in 2004 een doelgroep van het VLIF. De subsidiëring van investeringsdossiers uit de agrovoedingssector (primaire verwerking en afzet) werd overgenomen van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Dit besluit bepaalt het kader voor VLIF-steunverlening aan investeringen in de agrovoedingssector met o.a. de bepaling van de praktische organisatie van de steunverlening (de steunmaatregel wordt georganiseerd met oproepen) en van de maximale steun.

Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in het ministerieel besluit en in de ministeriële omzendbrieven die aan iedere oproep voorafgaan.

1.3.2 Ministerieel besluit van 26 november 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector (B.S. 11 januari 2008)

Dit besluit geeft verdere invulling aan de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007, en bepaalt in het bijzonder:

- de bedrijvigheden, op basis van de NACE-BEL-codes, die in aanmerking kunnen komen voor VLIF-steun;
- de noodzakelijke vergunningen waaraan moet worden voldaan;
- de minimuminvesteringsbedragen;
- de investeringen die in aanmerking kunnen komen voor steun;
- de voorwaarde dat de investeringen voor minimum 50% betrekking moeten hebben op land- en tuinbouwproducten van landen binnen de EU;
- de investeringsperiode.

De steunmaatregel wordt georganiseerd op basis van oproepen. Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep zullen voorafgaan. De oproepen worden voorbereid in samenwerking met alle betrokken sectororganisaties.

1.4 Omkadering

1.4.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 19 juni 2007)

Parallel met de opname van de agrovoedingssector werd in 2004 eveneens de omkaderingssector (praktijkcentra en vergelijkbare instellingen) toegevoegd aan de doelsectoren van het VLIF.

In dit besluit wordt het kader bepaald voor steunverlening aan investeringen in de omkaderingssector, beperkt tot praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, met o.a. de praktische organisatie van de steunverlening en de bepaling van de maximale steun.

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproep (indieningsrondes). Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in het aansluitende ministerieel besluit en ook in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep voorafgaan.

1.4.2 Ministerieel besluit van 15 oktober 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw (B.S. 8 november 2007)

Dit besluit geeft verdere invulling aan de VLIF-regelgeving, bepaald bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector en bepaalt in het bijzonder:

- de nominatief geselecteerde doelgroepen;
- de investeringen die in aanmerking komen voor steun;
- de minimuminvesteringsbedragen;
- de investeringsperiode.

De steunmaatregel wordt georganiseerd op basis van oproepen (indieningsrondes). Specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald in de ministeriële omzendbrieven die iedere oproep voorafgaan.

2 REGELGEVING

2.1 VLIF-steun aan land- en tuinbouwers

De VLIF-regelgeving vormt de basis om in het Vlaamse Gewest en binnen een door de EU bepaald kader inzake plattelandontwikkeling, uitvoering te geven aan het structuur- en investeringsbeleid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de land- en tuinbouwers en hun verenigingen.

De steun aan de investeringen en de installatie wordt mee gefinancierd door de EU en mee bepaald door het EU-beleid. Dat zit vervat in verordening 1698/2005 van de raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling, in de communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en bosbouwsector 2007-2013 van 27 december 2006 en in verordening 1974/2006 van 15 december 2006 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen van de Plattelandsverordening.

Een aantal andere steunmaatregelen zijn louter Vlaamse maatregelen. Het gaat met name om de steun voor de coöperatieve vennootschappen voor verwerking, afzet en dienstverlening, de steun aan bedrijven in financiële moeilijkheden, de steun ter compensatie van geleden schade en de startpremie voor samenwerkingsverbanden. Die maatregelen zijn in overeenstemming met de voormelde communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en bosbouwsector 2007-2013.

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het verlenen van VLIF-steun voor aanvragen die in 2010 goedgekeurd werden, gebeurde op basis van de bepalingen in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw en het gelijknamig ministerieel besluit van dezelfde datum. Beide besluiten worden al toegepast op steunaanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000. Zij werden sindsdien meermaals bijgestuurd in het kader van een gewijzigd EU-beleid of de heroriëntatie van het Vlaamse beleid, om in te spelen op nieuwe noden in de land- en tuinbouwsector en om budgettaire redenen.

2.1.1 Algemene voorwaarden

Het VLIF verleent onder een aantal algemene voorwaarden steun aan natuurlijke personen en vennootschappen die een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren. Die algemene voorwaarden zijn: als landbouwer beschouwd worden, vakbekwaam zijn, op een professionele wijze een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren, wettelijke normen inzake leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn respecteren en boekhouding bijhouden. Bij vennootschappen zijn er voorwaarden inzake activiteiten, bestuur, aard en verdeling van de aandelen en duur van het contract.

In het kader van een vereenvoudigingsactie werden drie belangrijke algemene voorwaarden met name de voorwaarden "landbouwer zijn", "een professioneel bedrijf exploiteren" en "boekhouding bijhouden" gewijzigd. Ook de voorwaarden die opgelegd werden aan vennootschappen inzake toegelaten activiteiten van de mandatarissen en de kapitaalverstreking werden gewijzigd. De wijzigingen zitten vervat in een besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 tot wijziging van diverse bepalingen van het bovenvermelde besluit van 24 november 2000. Ze zijn van toepassing op steunaanvragen vanaf 6 september 2010 met uitzondering van bepalingen rond vestigingssteun die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2010. Verderop worden zowel de gewijzigde als de nieuwe regels toegelicht. De wijzigingen hebben nog geen impact op de beslissingen die besproken worden in hoofdstuk 5 over de verleende steun in 2010.

• Landbouwer zijn

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 wordt een natuurlijke persoon als landbouwer beschouwd als de landbouwactiviteit en de ermee verweven verbrede activiteiten de voornaamste beroepsactiviteit zijn uitgedrukt in bestede arbeidstijd. Minstens 35% van het totale beroepsinkomen wordt verkregen via die activiteit en de tijd die er aan besteed werd bedraagt minstens 900 uur op jaarbasis. Een vennootschap is landbouwer wanneer de uitgeoefende activiteiten hoofdzakelijk verband houden met de exploitatie van een land- of tuinbouwbedrijf, de mandatarissen die als landbouwer worden beschouwd (aspecten tijdsbesteding en inkomsten) vennoot zijn en samen 51% van de aandelen bezitten. Bovendien moeten de aandelen op naam zijn en moet de vennootschap opgericht zijn met het oog op een langdurige exploitatie.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 zal een natuurlijke persoon als landbouwer beschouwd worden als de landbouwactiviteit en de ermee verweven verbrede activiteiten de belangrijkste beroepsactiviteit zijn, als er minstens 12.000 euro belastbaar beroepsinkomen gehaald wordt uit die activiteit, als minder dan 12.000 euro gehaald wordt uit andere activiteiten en als de landbouwactiviteiten een minimale omvang hebben uitgedrukt in een te behalen brutobedrijfsresultaat. Landbouwactiviteiten en verbrede activiteiten

worden juridisch-administratief gescheiden van andere beroepsactiviteiten. Vennootschappen worden als landbouwer beschouwd als de uitgeoefende activiteiten bijna uitsluitend verband houden met de exploitatie van een land- of tuinbouwbedrijf, alle mandatarissen als landbouwer worden beschouwd (aspecten tijdsbesteding en inkomsten), vennoot zijn en elk minstens 25% van de aandelen bezitten. Bovendien moeten de aandelen op naam zijn en moet de vennootschap opgericht zijn met het oog op een langdurige exploitatie.

• Vakbekwaamheid

Om steun te kunnen krijgen moeten de aanvragers vakbekwaam zijn. Hiertoe worden eisen gesteld qua scholing en opleiding. Personen die zich voor het eerst in de sector vestigen hetzij als exploitant van een eenmanszaak hetzij als bedrijfsleider of mede-bedrijfsleider in een maatschap of vennootschap, moeten altijd een landbouwopleiding genoten hebben, hetzij een basisopleiding hetzij een naschoolse landbouwopleiding. Een bijkomende bedrijfsleider die voor het eerst mee een bedrijf gaat leiden en aangesteld wordt met het oog op het verhogen van het subsidiabel investeringsbedrag, wordt niet vrijgesteld van de schoolse landbouwopleiding, ongeacht de duur van de ervaring en de kwalificaties van de andere bedrijfsleiders.

• Economisch levensvatbaar bedrijf/voldoende bedrijfsomvang

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 kan er alleen steun verkregen worden als het land- of tuinbouwbedrijf levensvatbaar is. Dit wordt vastgesteld via een berekening van het arbeidsinkomen per volle arbeidskracht (VAK). Dit bedrag moet groter zijn dan het referentie-inkomen dat jaarlijks vastgesteld wordt. Het referentie-inkomen bedraagt ongeveer twee derde van het gemiddeld brutoloon van een loontrekkende buiten de landbouw. Voor aanvragen ingediend in 2010 bedroeg het 25.700 euro per VAK, net zoals in 2009.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 wordt de voorwaarde van levensvatbaarheid vervangen door een voorwaarde van minimale bedrijfsomvang uitgedrukt in een brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider. Dit laatste wordt eveneens jaarlijks vastgesteld en zou 50.000 euro bedragen (te bepalen met ministerieel besluit). In het kader van de nagestreefde administratieve vereenvoudiging voor de land- en tuinbouwers wordt de voorwaarde inzake minimale bedrijfsomvang in eerste instantie door de VLIF-administratie zelf gecontroleerd. Daarbij wordt eerst de informatie bekeken die bij de overheid beschikbaar is, zoals teeltplan, veebezetting en verkregen inkomensvervangende steun. Voor bedrijven waarvoor die informatie niet beschikbaar is of onvoldoende gedetailleerd en bewijskrachtig, zal de mate waarin voldaan wordt aan de voorwaarde inzake bedrijfsomvang geverifieerd worden met een individuele en controleerbare berekening.

• Vergunningen, productie- en emissierechten

Er kan alleen steun verkregen worden als de aanvrager in het bezit is van de noodzakelijke vergunningen (stedenbouwkundige vergunning, milieuvergunning, vergunning waterwinning e.a.) en over voldoende productie- en nutriëntenemissierechten beschikt voor het bedrijfseconomisch verantwoord exploiteren van de onderneming. Wat betreft de milieuvergunning en de nutriëntenemissierechten volstaat het dat die, in voorkomende gevallen, aanwezig zijn op niveau van de samengestelde landbouwer. Inzake na te leven hygiënevoorschriften en eisen op het vlak van voedselveiligheid steunen de beslissingen op attesten en toelatingen van het FAVV. Als er voor de beoefende activiteiten wettelijke normen zijn op het vlak van dierenwelzijn moeten die gerespecteerd worden. Dit wordt geverifieerd tijdens het onderzoek ter plaatse op het bedrijf.

• Bedrijfseconomische boekhouding/andere boekhouding

In het kader van de VLIF-regelgeving die toegepast wordt op aanvragen van vóór 6 september 2010 kan er alleen steun verkregen worden als een bedrijfseconomische boekhouding bijgehouden wordt. De bedrijfseconomische boekhouding kon al op individuele basis vervangen worden door een dubbele of bewijskrachtige fiscale boekhouding voor zover die een adequaat bedrijfsbeheer mogelijk maakte.

Voor steunaanvragen vanaf 6 september 2010 wordt niet langer voor elk geval apart bekeken of er vrijstelling kan worden verleend. Er is nu een wettelijke regeling die inhoudt dat dubbele boekhouding of bewijskrachtige fiscale boekhouding met systematische en regelmatige registratie van bedrijfsgegevens en een jaarlijkse inventaris, balans en resultatenrekening ook volstaan. De overgang van bedrijfseconomische boekhouding naar een andere boekhouding kan alleen bij het begin van een nieuw boekjaar.

2.1.2 Steunmaatregelen

Het VLIF verleent zowel steun voor verrichtingen gefinancierd met leningen aangegaan bij een erkende kredietinstelling als voor verrichtingen gefinancierd met eigen middelen.

De steun is verschillend als het om een verrichting gaat die in aanmerking komt voor investeringssteun (modernisering gebouwen, machines,...) of als het om een verrichting gaat die in aanmerking komt voor vestigingssteun.

De steun wordt verleend in de vorm van een rentesubsidie en/of een kapitaalpremie. Er is geen minimumkredietrente ten laste van de kredietnemer bepaald.

Bij de kredieten die via een rentesubsidie worden gefinancierd, kan het VLIF aanvullend een gewestwaarborg toekennen als de land- of tuinbouwer zelf onvoldoende garanties kan voorleggen.

Bij financiële problemen van de bedrijven kan, op verzoek van de bank, steeds vrijstelling van aflossing worden toegestaan op kredieten met VLIF-steun. De vrijstelling brengt geen verhoging mee van de steun, overeenkomstig de voorwaarden opgelegd door de EU.

2.1.2.1 Steun aan de vestiging in land- en tuinbouw

Doel en doelgroep van de vestigingssteun

De Vlaamse overheid wil jongeren aanmoedigen zich in de land- of tuinbouwsector als zelfstandige ondernemer te vestigen. De steunmaatregel geldt voor alle types van bedrijven ongeacht de aard van de activiteit en de productiemethode. De steun wordt uitsluitend verleend aan natuurlijke personen, hetzij in de hoedanigheid van landbouwer natuurlijke persoon hetzij in de hoedanigheid van mandataris van een vennootschap met landbouw als doel. Vennootschappen kunnen geen vestigingssteun verkrijgen.

Vorm en omvang van de steun

De VLIF-regelgeving inzake vestigingssteun is in het recente verleden twee keer gewijzigd.

De wijziging die met het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 werd doorgevoerd en die van toepassing is op aanvragen voor vestigingssteun vanaf 1 januari 2008, betrof de beperking van de maximale steun tot 55.000 euro in het geval dat de steun die uitsluitend door Vlaanderen gefinancierd werd wegviel. De wijziging had ook betrekking op de positieve discriminatie bij een vestiging als mandataris van een vennootschap-landbouwer.

De wijziging die met het besluit van de Vlaamse regering van 23 december 2010 werd doorgevoerd en die van toepassing is op aanvragen om vestigingssteun vanaf 1 januari 2010, betrof de verhoging van de maximale vestigingssteun van 55.000 euro naar 70.000 euro. De vorm van de steun blijft verschillend naargelang de aard van de vestigingskosten. Daarbij wordt in geval van overname van aandelen gekozen voor een maximale vestigingspremie (40.000 euro) en in de overige gevallen voor een maximale rentesubsidie (40.000 euro). Aansluitend op de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering worden in een ministerieel besluit beperkende voorwaarden ingevoerd die het oneigenlijke gebruik van de gunstige regeling bij overname van aandelen moeten voorkomen.

Bij een vestiging als landbouwer - natuurlijke persoon - heeft de steun de vorm van:

- een vestigingspremie van 50% op de eerste 50.000 euro aanvaardbare vestigingskosten voor aanvragen ingediend vóór 1 januari 2010. Voor aanvragen vanaf dat tijdstip wordt dit 50% op de eerste 60.000 euro aanvaardbare vestigingskosten;
- een rentesubsidie op de aanvaardbare vestigingskosten die het bedrag van 50.000 euro (60.000 vanaf 1 januari 2010) overschreiden. De rentesubsidie bedraagt maximaal 4% gedurende 10 jaar met 1 jaar vrijstelling van kapitaalaflossing op een bedrag dat afhankelijk is van de periodiciteit van het krediet, de vrijstelling en de actualisatievoet. De gekapitaliseerde waarde van de rentesubsidie bedraagt ten hoogste 30.000 euro (40.000 euro vanaf 1 januari 2010). Alleen vestigingskosten, die gefinancierd worden met krediet bij een erkende bank, komen in aanmerking voor rentesubsidie. Voor een krediet dat vanaf het eerste jaar jaarlijks afgelost wordt, bedraagt dit maximum subsidiabel kredietbedrag 164.540 euro voor aanvragen ingediend vóór 1 januari 2010. Voor aanvragen vanaf dat tijdstip werd dit bedrag opgetrokken naar 190.918 euro.

Bij een vestiging als mandataris van een landbouwer – rechtspersoon - heeft de steun de vorm van:

- een vestigingspremie van 50% op de eerste 80.000 euro aanvaardbare vestigingskosten. Door de verhoging van de vestigingssteun wijzigt de premie niet omdat 40.000 euro het maximale premiebedrag blijft;
- een rentesubsidie op de aanvaardbare vestigingskosten die het bedrag van 80.000 euro overtreffen. De rentesubsidie bedraagt maximaal 4% gedurende 10 jaar met 1 jaar vrijstelling van kapitaalaflossing op een bedrag dat afhankelijk is van de periodiciteit van het krediet, de vrijstelling en de actualisatievoet. De gekapitaliseerde waarde van de rentesubsidie bedraagt ten hoogste 15.000 euro (30.000 euro vanaf 1 januari 2010). Alleen vestigingskosten die gefinancierd worden met krediet bij een erkende bank komen in aanmerking voor rentesubsidie. Voor een krediet dat vanaf het eerste jaar jaarlijks afgelost wordt, bedraagt dit maximum subsidiabel kredietbedrag 82.270 euro voor aanvragen ingediend vóór 1 januari 2010. Voor aanvragen vanaf dat tijdstip werd dit bedrag opgetrokken naar 143.189 euro. De historisch lage actualisatievoet voor 2010 drukt het subsidiabel bedrag.

De overheidswaarborg kan alleen verkregen worden op de leningen die rentesubsidie genieten.

Leeftijdsgrens, subsidiabele verrichtingen en planmatige aanpak van de vestiging

Wie de vestigingssteun wil genieten moet op het tijdstip van de aanvraag jonger zijn dan 40 jaar en zich voor het eerst vestigen als landbouwer.

Enkel de vestigingskosten die op het tijdstip van vestiging gemaakt worden, kunnen aanvaard worden voor het verlenen van de vestigingssteun. Het betreft kosten voor:

- de overname van de bedrijfsbekleding, beperkt tot vee, materieel, aanplantingen, voorraden, vruchten te velde en navetten op basis van een geregistreerd overnamecontract en een gedetailleerde inventaris van de overgenomen goederen;
- de aankoop van vee, nieuw materieel en voorraden gericht op het vervolledigen van de bekleding van een bedrijf dat niet of gedeeltelijk in productie is, of de vervanging van vee en materieel dat niet overgenomen wordt, voor zover de verrichtingen bedrijfseconomisch verantwoord zijn;
- de aankoop van vee en voorraden ter gelegenheid van de ingebruikname van een nieuw bedrijf ter vervanging van een of meer stoppende veebedrijven waarvan de nutriëntenemissierechten overgenomen werden;
- de aankoop van bedrijfsgebouwen inclusief de vaste uitrusting en constructies in onroerende staat die minder dan 15 jaar oud zijn op basis van de boekhoudkundige waarde ervan;
- de overname van aandelen ter gelegenheid van de vestiging als mandataris in een vennootschap met landbouw als maatschappelijk doel.

Bij het verlenen van de vestigingssteun wordt een bedrijfsplan bij vestiging opgesteld. Hierin worden de voornaamste structurele kenmerken van het bedrijf, de structurele tekortkomingen, een aantal bedrijfseconomische kengetallen en de voorwaarden waaronder de steun verleend wordt, overzichtelijk voorgesteld.

2.1.2.2 Steun aan de investeringen

Doel en doelgroep van de steun

Investeringssteun wordt verleend om de landbouwers aan te moedigen hun bedrijfsstructuren aan te passen aan de snel evoluerende en wisselende omstandigheden waarin de bedrijven actief zijn. Er ontstaan continu nieuwe noden inzake investeringen op het landbouwbedrijf om de concurrentiekracht ervan te verzekeren ten gevolge van ontwikkelingen op het vlak van leefmilieu en dierenwelzijn, de technologie in de sector, de energiemarkt, de commercialisatie- en distributiestructuren van land- en tuinbouwproducten, het vrijer en ruimer worden van de markt, de heroriëntatie van het EU-landbouwbeleid e.a.

De aanmoediging van de investeringen beoogt een aanpassing van de bedrijfsstructuur m.b.t.:

- de verlaging van de productiekosten;
- de verbetering en omschakeling van de productie;
- de verhoging van de kwaliteit;
- de verbetering van het leefmilieu, de hygiënische omstandigheden en/of de normen op het gebied van dierenwelzijn;
- de bevordering van diversificatie van activiteiten op het landbouwbedrijf.

Investeringssteun mag niet in strijd zijn met het beleid op andere vlakken (marktpolitiek, milieubeleid, beleid ruimtelijke ordening, ...) en mag de doelstellingen hiervan niet doorkruisen.

De steunmaatregelen zijn bedoeld voor alle professionele exploitanten die als landbouwer worden beschouwd volgens de VLIF-normen. Er is steun mogelijk, ongeacht de subsector waarin ze actief zijn, de dimensie van het bedrijf (zowel grootschalige als kleinschalige bedrijven) en de strategie van de bedrijfsleider (gericht op diversificatie, grootschaligheid, geïntegreerde productie...).

Door de wijziging van de regelgeving voor aanvragen vanaf 6 september 2010 moet er een duidelijk juridisch administratieve scheiding bewerkstelligd worden tussen de landbouwactiviteiten en de verbrede activiteiten enerzijds en de overige beroepsactiviteiten anderzijds. Bedrijven met gemengde activiteiten, type tuinbouwbedrijf-tuincenter, vleesveebedrijf-veehandel, akkerbouwbedrijf-loonwerk worden uitgesloten van steun als de activiteiten niet juridisch-administratief gescheiden worden.

Vorm en omvang van de steun

De steun kan verkregen worden in de vorm van rentesubsidies en/of kapitaalpremies naargelang de wijze van financiering van de investeringen. De omvang van de steun is onafhankelijk van de wijze van financiering. De steun wordt mee gefinancierd door de EU.

Er wordt gewerkt met een limitatieve lijst van subsidiabele investeringen. Per type van investering geldt een bepaalde steunintensiteit. De lijst en de steunintensiteit voor een reeks van investeringen werden een laatste keer beperkt aangepast met het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010. Voor het overgrote deel van de gesubsidieerde investeringen, die in dit verslag besproken worden, geldt de lijst van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008, die van toepassing was op aanvragen vanaf 27 juni 2008. De differentiatie inzake steunintensiteit (40, 30, 20 of 10%) weerspiegelt de mate waarin de overheid de ontwikkeling wenst aan te moedigen. Er is verhoogde steun voor investeringen in diversificatie en een reeks leefmilieu-investeringen. Bij het bepalen van de steunintensiteit werd ook rekening gehouden met de economische levensduur van een investeringsgoed. Voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 is de steunintensiteit naargelang de aard van de investering als volgt.

40%: investeringen die specifiek zijn voor de biologische landbouw

- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen en de omheining van uitlopen die voldoen aan de normen voor biologische veehouderij vermeld in de lastenboeken voor de dierlijke biologische productie, op voorwaarde dat de aanvrager de biologische productiemethode toepast (bewijs voorleggen);
- aanleg van hoogstamboomgaarden in de bioteelt;
- andere gelijksoortige investeringen die specifiek zijn voor de biologische landbouw.

30%: investeringen gericht op de realisatie van een landbouw met verbrede doelstellingen, duurzame landbouw of de reconversie van het landbouwbedrijf

- installatie voor waterzuivering op bedrijfsniveau, met inbegrip van de installaties voor waterzuivering in het kader van hergebruik van overtollig regen- en beregeningswater;
- uitrusting voor het reinigen van de rookgassen van stookinstallaties met cyclonen, doekenfilters of rookgaswassing;
- installatie van een eerste energiescherm in een bestaande serre en in een nieuwbouwserra;
- stalverluchtingssysteem met een filter ter bestrijding van de geur- en stofhinder (biofilter, biobed, stoffilters, luchtwassers);
- installatie van een warmtebuffer en een rookgascondensor;
- installatie van een warmtepomp in combinatie met koude-warmteopslag als onderdeel van de inrichting van een gesloten kas;
- installatie van een energiebesparende kasomhulling (dubbel glas, gecoat glas, kunststof kanaalplaten);
- nieuwe verwarmingsinstallaties of omschakeling van bestaande verwarmingsinstallaties naar gas of hernieuwbare brandstoffen, inclusief installaties voor warmtekrachtkoppeling;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor de aanmaak van zuivelproducten (met melk van het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het versnijden, bereiden en verkoopsklaar maken van vlees (geproduceerd op het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het artisanal verwerken en verkoopsklaar maken van land- en tuinbouwproducten (andere producten dan melk en vlees, die geproduceerd zijn op het eigen bedrijf) en het bewaren van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor die activiteit;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die bestemd zijn voor de rechtstreekse verkoop van de eigen productie (al dan niet in verwerkte vorm) aan de consument of in een buurtwinkel, met inbegrip van een opslag- of koelruimte die bestemd is voor de verkoopklare voorraad van die producten, evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is om die activiteit uit te oefenen;

- investeringen in vaste en verplaatsbare installaties zoals vogelnetten, imitatieroofvogels, care-eyeballonnen en afschrikwindmolentjes, gericht op het beperken van schade door vogels of ander wild met uitzondering van knalapparatuur;
- mechanische of thermische onkruidbestrijding of loofdoding (schoffelmachine, zwenkmaaier, rijenfrees, vingeregge, loofklapper, onkruid- of loofbrander, grondstoommachine);
- machines en uitrusting die specifiek noodzakelijk zijn voor het beheer van kleine landschapselementen, perceelsranden en landschap (eventueel contracten voorleggen);
- installaties voor compostering (omzetten van de composthoop);
- investeringen, gericht op het educatief toegankelijk maken van de landbouwbedrijvigheid inzake de productie van producten voor een breder publiek;
- inrichting van verblijfsruimten voor zorgvragers in het kader van de zorgboerderijen;
- installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de bereiding van samengestelde voeders (andere dan ruwvoerders), hoofdzakelijk op basis van zelfgeteelde basisproducten en ter vervanging van krachtvoerders, of voor de bereiding van samengestelde voeders voor varkens op basis van CCM (Corn Cob Mix), hoofdzakelijk op basis van zelfgeteelde producten. De samengestelde voeders moeten een drogestofgehalte hebben van minstens 60%. Daarbij zijn ook graandrooginstallaties voor eigen granen inbegrepen op voorwaarde dat die werken volgens een proces waarbij de verbrandingsgassen niet door de granen gestuurd worden en waarbij er zo geen residu's voorkomen in het eindproduct;
- geautomatiseerde champignonplukmachines in geval van reconversie van de productiemethode om het hoofd te bieden aan de delocalisatie van de champignonproductie;
- aanplanten of heraanplanten van fruitplantages met nieuwe commercieel beloftevolle fruitvariëteiten op voorwaarde dat de geïntegreerde productiemethode toegepast wordt. Uitbreiding van het areaal wordt toegestaan;
- installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie van medicinale en aromatische planten;
- investeringen, gericht op de productie en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen als vorm van diversificatie (land- en tuinbouwproductie blijft hoofdzaak), namelijk:
 - oliepers, bestemd voor de productie van PPO (pure plantaardige olie) en installaties voor het zuiveren van op het bedrijf geproduceerde PPO. De aankoop van een mobiele oliepers door een coöperatie van landbouwers is subsidiabel als het gaat om een coöperatie voor dienstverlening;
 - aanpassing van een tractor of een andere landbouwmachine voor het gebruik van PPO;
 - fotovoltaïsche zonnecellen (gewijzigd voor aanvragen vanaf 6 september 2010);
 - windmolens;
 - installaties en materieel voor de productie van biogas en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit op basis van een substantieel gedeelte grondstoffen van het bedrijf;
 - installaties en materieel voor de energieproductie op basis van energieteelten en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit op basis van een substantieel gedeelte grondstoffen van het bedrijf;
 - installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie van andere hernieuwbare brandstoffen (bijvoorbeeld houtachtige energieteelten) en bijbehorende installaties voor de opwekking van elektriciteit.
- andere gelijksoortige investeringen gericht op de realisatie van een landbouw met verbrede doelstellingen, duurzame landbouw of de reconversie van het landbouwbedrijf.

20%: investeringen in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering

- bouwen, verbouwen en uitrusten van melkveestallen, inclusief melkinstallatie, en van jongveestallen voor jongvee van dat melkvee;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van vleesveestallen en van jongveestallen voor jongvee van dat vleesvee;
- bouwen van een nieuwe ammoniakemissiearme stal, die voorkomt op de lijst van ammoniakemissiearme stallen van het Vlarem, op voorwaarde dat in zeugenstallen groepshuisvesting wordt toegepast en dat in legkippenstallen volièrehuisvesting of grondhuisvesting wordt toegepast;
- uitrusten van nieuwe ammoniakemissiearme legkippenstallen met volièrehuisvesting of grondhuisvesting;

- bouwen, verbouwen en uitrusten van vleeskalverstallen;
- bouwen van bijkomende mestopslagcapaciteit op het veebedrijf van mest van de veestapel van het bedrijf in afwachting van de verspreiding op het land om te voldoen aan de bepalingen van artikel 9, §1 van het Mestdecreet van 22 december 2006;
- verbouwen en uitrusten van bestaande varkens- en pluimveestallen met het oog op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- herstellen van daken van hoeven met een cultuurhistorisch karakter, type vierkantshoeven of gelijkgesteld, ongeacht de bestemming van de bedrijfsruimten;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor herten, schapen, geiten, konijnen en eventueel het bijbehorende jongvee;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor paarden, met inbegrip van gebouwen voor het trainen van paarden en de aanleg van een buitenpiste (geen manèges). Paardenpension wordt aanvaard als vorm van diversificatie;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke dierlijke productie, zoals de kweek van slakken, insecten en larven (geen honden- en nertsenkwekerijen);
- sleufsilos met recuperatiesysteem voor silosappen;
- bouwen, verbouwen en uitrusten (bijvoorbeeld verwarming, energieschermen, beregening, substraatinstallaties, tabletten) van serres in glas of plastic op vaste voet;
- systemen voor het hergebruik van beregeningswater, opvang en hergebruik van hemelwater als beregeningswater;
- afbraak van serres in combinatie met een project voor het oprichten van nieuwe serres (op dezelfde locatie of elders), met uitsluiting van kosten voor bodemsanering;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van kwekerijen van paddenstoelen;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen voor de productie van witloof, met inbegrip van de hydrocultuurinstallatie;
- bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke plantaardige productie (in vitro-culturen);
- installaties voor de robotisering van de productie;
- frigo's;
- beregeningsinstallaties en installaties voor fertigatie (andere dan serre-uitrusting), maar niet op basis van grondwater;
- aanleg van terreinen voor container- en stellingenteelt, evenals de specifieke terreinuitrusting in de boom- en sierteelt (algemeen);
- loodsen voor de opslag en de bewaring van de productie, het marktklaar maken van de productie of voor het stallen van machines en materieel (geen huisvesting van dieren);
- erfverharding en andere infrastructuurwerken in onroerende staat (opvangbassins voor hemelwater, kavelwegen, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen, andere bezinkputten, opslagplaats voor vaste mest op kopakker, verhardingen voor de beperking van grondtarra);
- nieuwe aanplantingen van kersen, krieken, pruimen, noten en druiven;
- installaties en materieel, gericht op de oogstprotectie in bestaande fruitplantages (hagelkanon, hagelnetten, beregening tegen lentenachtvorst);
- aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen die minder dan 15 jaar oud zijn, hierbij bepalend dat het subsidiabel bedrag in relatie staat met het VLIF-normbedrag bij nieuwbouw en de gangbare afschrijvingsduur voor dergelijke bedrijfsgebouwen;
- sanitaire opslagruimte voor kadavers met een koelinstallatie;

- systemen voor beperking, recyclage of rationeel beheer van afvalwater (ontsmettings- en ontziltinstallaties, opslagplaats voor verontreinigd water);
- systemen voor de beperking van het gebruik of van verliezen van pesticiden. Het betreft voornamelijk geavanceerde spuitmachines waarbij er een duidelijk aantoonbare vermindering is van de drift ten opzichte van de gangbare spuittoestellen;
- investeringen, gericht op de beperking van de verspreiding van ziektekiemen (installaties voor het steriliseren van substraten of afvalgrond, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen voor het vervoer van dieren, sanitaire laad- of losplaatsen voor dieren, inclusief eventuele afsluiting, sanitair sas in stallen);
- machines voor directe inzaai ter voorkoming van erosie;
- de eerste aanplant van biologisch geteelde duurzame planten en de eerste aankoop van biologisch gekweekte ouderdieren op voorwaarde dat de biologische productiemethode toegepast wordt (bewijs voorleggen);
- andere gelijksoortige investeringen, in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering.

10%: overige investeringen, gericht op de realisatie van een structuurverbetering

- machines en materieel (goederen die roerend zijn van nature) die niet opgenomen zijn in de andere lijsten en met uitzondering van tweedehandsmaterieel;
- bouwen en uitrusten van nieuwe ammoniakemissiearme legkippenstallen met verrijkte kooien;
- verbouwen en uitrusten van een bestaande legkippenstal naar een stal met huisvesting in verrijkte kooien;
- heraanplanten van fruitplantages met gangbare fruitvariëteiten, beperkt tot de gerooide oppervlakte van appel, peer en perzik;
- de eerste aanplant (geen vervangingen) van duurzame planten zoals rozen- en moederplanten, hop- en aspergeplanten, houtachtig kleinfruit;
- plastic serres en tunnels, andere dan die welke vermeld worden in groep 3.
- andere gelijksoortige investeringen, in onroerend goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering.

Met het besluit van de Vlaamse regering van 23 december 2010, dat van toepassing is op aanvragen vanaf 6 september 2010, werden twee wijzigingen aangebracht aan de lijst. De eerste wijziging betreft de lineaire vermindering van de steunintensiteit met 2% waardoor de steun nog 38%, 28%, 18% en 8% bedraagt in plaats van 40%, 30%, 20% en 10%. De tweede wijziging betreft de steunintensiteit voor zonnecellen, die daalt naar 8%.

In het kader van de regelgeving, die van toepassing is op aanvragen die ingediend werden vóór 6 september 2010, wordt de steun voor investeringen gefinancierd met krediet verleend in de vorm van een rentesubsidie en aangevuld met een investeringspremie. Op die manier wordt de vooropgestelde steunintensiteit effectief verkregen. In de mate dat de landbouwer minder krediet opneemt of krediet op kortere termijn aangaat, zal een groter deel van de totale steun in de vorm van een investeringspremie verleend worden.

Bij het verlenen van steun heeft de rentesubsidie voorrang op de investeringspremie. De rentesubsidie bedraagt:

- maximaal 4% gedurende maximaal 15 jaar voor investeringen waarvoor de steunintensiteit 40 of 30% bedraagt;
- maximaal 3% gedurende maximaal 15 jaar voor investeringen waarvoor de steunintensiteit 20 of 10% bedraagt.

De steun voor investeringen gefinancierd met eigen middelen wordt uitsluitend in de vorm van een investeringspremie verleend.

Met de regelgeving, die van toepassing is op aanvragen vanaf 6 september 2010, worden de hieronder opgesomde wijzigingen aangebracht. De wijzigingen zullen zorgen voor een verschuiving van steun in de vorm van een rentesubsidie naar steun in de vorm van een investeringspremie omdat alle investeringen die in aanmerking komen voor 8% steun, voortaan een investeringspremie zullen genieten, ongeacht de wijze van financiering. De duur van de rentesubsidie wordt gelimiteerd tot 10 jaar voor investeringen in onroerende staat en tot 5 jaar voor de overige investeringen.

Om een rentesubsidie te kunnen vergelijken met een investeringspremie wordt de actuele waarde berekend van in de tijd gespreide betalingen van een rentesubsidie. De actualisatievoet wordt berekend door de EU op basis van de vijfjaarlijkse interbancaire (zgn. 'swap'-)rentetarieven, vermeerderd met een opslag.

Voor aanvragen die in 2008 en 2009 werden ingediend, wordt een actualisatievoet van respectievelijk 5,19% en 4,99% toegepast. Voor aanvragen van 2010 is dit nog maar 1,24%. Een lagere actualisatievoet betekent dat de rentesubsidie minder van haar waarde verliest, dat de actuele waarde dus groter is en de aanvullende investeringspremie kleiner. Om binnen de vooropgestelde steunintensiteit te blijven wordt zo nodig de rentesubsidie verminderd. Voor aanvragen vanaf 6 september 2010 zal dit probleem niet meer voorkomen bij de algemene vermindering van de duur van de rentesubsidie.

In de periode 2007-2013 kan de investeringssteun verkregen worden op een investeringsbedrag van maximaal 1.000.000 euro per bedrijfsleider die beschouwd wordt als landbouwer-natuurlijke persoon of per beherend venoot, zaakvoerder, bestuurder of gedelegeerd bestuurder met de kwalificatie landbouwer van een rechtspersoon-landbouwer. De wijziging van een maximaal subsidiabel bedrag per bedrijf naar een bedrag per bedrijfsleider, die van toepassing was op aanvragen vanaf 1 januari 2007 en bedoeld was om de samenwerking in de sector te stimuleren, heeft op de bedrijven met een grote omvang geleid tot de aanstelling van één of twee bijkomende bedrijfsleiders. Op enkele uitzonderingen na hebben die alle nauwe familiebanden met de oorspronkelijke bedrijfsleider (echtgenoot, partner, ouder, kind). De deelname in het kapitaal en het verworven beroepsinkomen van de nieuwe bedrijfsleider waren vaak slechts symbolisch. Om deze vorm van oneigenlijk gebruik van steunmaatregelen te voorkomen, worden er voor aanvragen vanaf 6 september 2010 hogere eisen gesteld bij de aanstelling van bedrijfsleiders, zowel inzake vakbekwaamheid, deelname in het kapitaal als minimale verloning van de geleverde prestaties.

Het gesubsidieerde bedrag wordt beperkt tot een maximaal normbedrag per aanwezige standplaats voor het vee of per m² bedrijfsgebouw.

De overheidswaarborg kan alleen verkregen worden op leningen die rentesubsidie genieten (zie 2.1.2.6).

Bijkomende voorwaarden per deelsector van de veehouderij

Investeringsin de melkveesector waarvoor de steun gevraagd werd in 2010, zijn subsidiabel als het bedrijf na uitvoering ervan over een voldoende groot melkquotum beschikt d.w.z. een quotum dat in een redelijke verhouding staat tot het aantal plaatsen voor melkkoeien. Investeringsin de melkveesector zijn verbonden met het houden van melkkoeien en het bijhorende jongvee.

Bij het subsidiëren van investeringen in de melkveehouderij wordt voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 een systeem van proportionele steunverlening toegepast. Dit houdt in dat er uitbreidingsinvesteringen mogelijk zijn zonder dat er op gelijkmatige wijze melkquotum bij verworven wordt. Belangrijke uitbreidingen d.w.z. met meer dan 50% in capaciteit, zonder verhoging van het quotum, blijven niet subsidiabel. De versoepeling past in het gewijzigd EU-investeringsbeleid ten aanzien van de melkveehouderij en moet de overgang naar een tijdperk zonder melkquota vlotter laten verlopen.

De sectorale voorwaarden voor het verkrijgen van steun voor investeringen in de varkenshouderij werden de voorbije jaren geleidelijk versoepeld. Na de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in 2006 werden met het besluit van de Vlaamse regering van 17 oktober 2008 de mogelijkheden op steun voor de varkenssector verruimd. Terwijl vroeger uitbreidingen op bedrijfsniveau alleen subsidiabel waren als ze het gevolg waren van een overname en een verplaatsing van capaciteit, kon er voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 ook steun verkregen worden op uitbreidingsinvesteringen die mogelijk werden op basis van mestverwerking. Dat van die mogelijkheid ook effectief gebruik gemaakt wordt, blijkt uit de cijfers inzake gesubsidieerde investeringen in de varkenshouderij over 2010 zoals weergegeven in hoofdstuk 5.

Volgende investeringen in de varkenshouderij zijn subsidiabel:

- nieuwe ammoniakemissiearme varkensstallen;
- herinrichten bestaande zeugenstallen naar stallen met groepshuisvesting;
- bijkomende mestopslagcapaciteit om te voldoen aan nieuwe normen;
- aankoop varkensstallen;
- investeringen ter verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- investeringen in biologische varkenshouderij.

Andere investeringen in de varkenshouderij zijn niet subsidiabel, zoals de verbouwing en de vernieuwing van de uitrusting van stallen die niet gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren.

Ook in de pluimveesector werden de sectorale voorwaarden voor het verkrijgen van steun op investeringen in fasen versoepeld. In 2006 werd steun mogelijk bij huisvesting van legkippen in verrijkte kooien terwijl dit voorheen alleen mogelijk was bij voliëre- of grondhuisvesting. Vanaf 1 januari 2009 werd steun mogelijk op uitbreidingsinvesteringen in het kader van mestverwerking. Op het moment dat dit verslag geschreven wordt, is een wijziging van de Vlarem-lijst van ammoniakemissiearme stallen waardoor ook vleeskuikenhouders in aanmerking kunnen komen voor VLIF-steun, in een gevorderd stadium.

Volgende investeringen in de pluimveehouderij zijn subsidiabel:

- nieuwe ammoniakemissiearme stallen;
- herinrichten bestaande legkippenstallen met huisvesting in verrijkte kooien, voliërehuisvesting of grondhuisvesting;
- bijkomende mestopslagcapaciteit om te voldoen aan nieuwe normen;
- aankoop pluimveestallen;
- investeringen ter verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren;
- investeringen in biologische pluimveehouderij;

Andere investeringen in de pluimveehouderij zijn niet subsidiabel, zoals de verbouwing en de vernieuwing van uitrusting van stallen die niet gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het welzijn van de dieren.

Omschakelingen naar een andere subsector binnen de pluimveehouderij worden niet beschouwd als uitbreiding als de mestproductie niet toeneemt.

Tot eind 2008 waren investeringen in de vleesveesector die niet gericht waren op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het dierenwelzijn slechts subsidiabel wanneer het bedrijf voldoende grondgebonden was. De voorwaarde van grondgebondenheid werd afgeschaft voor aanvragen vanaf 1 januari 2009. Op dat tijdstip werden alle investeringen in de vleesveesector subsidiabel onder de algemene voorwaarden.

Tot eind 2008 waren in de vleeskalversector uitsluitend investeringen die gericht waren op de verbetering van het leefmilieu, de hygiëne en het dierenwelzijn subsidiabel. Bovendien mocht er geen verhoging zijn van de productiecapaciteit. Voor aanvragen vanaf 1 januari 2009 werden de beperkende sectorale voorwaarden afgeschaft. Op dat tijdstip werden alle investeringen in de vleeskalversector subsidiabel onder de algemene voorwaarden.

Planmatige aanpak van investeringen

In een bedrijfsplan moet de land- of tuinbouwer aantonen dat de investeringen gerechtvaardigd zijn in het licht van de toestand en van de structuur van zijn bedrijf en dat het uitvoeren van de investeringen zal leiden tot een duurzame verbetering van die toestand. Bij het opstellen van een bedrijfsplan speelt de land- of tuinbouwer een belangrijke rol. Hij brengt alle basisgegevens aan voor het plan. Een bedrijfsplan omvat de volgende onderdelen:

- beschrijving van het bedrijf met o.a. teeltplan, veebezetting, opbrengsten, kosten, gepresteerde arbeid en ingezet kapitaal;
- beschrijving van de structurele tekortkomingen op het bedrijf;
- beschrijving van de geplande investeringen;
- opgave van de nagestreefde doelstellingen met de investeringen;
- analyse van de rendabiliteit van het bedrijf;
- wijze van financiering.

Met de wijziging van de regelgeving voor aanvragen vanaf 6 september 2010 wordt het bedrijfsplan bij investeringen behouden met dien verstande dat een aantal kengetallen inzake rendabiliteit vervangen worden door kengetallen inzake bedrijfsomvang.

2.1.2.3 Steun als compensatie van geleden schade

Doel van de steun

Land- en tuinbouwers die belangrijke schade geleden hebben aan de landbouwproductie of de landbouwproductiemiddelen ten gevolge van onvoorziene gebeurtenissen zoals natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of het uitbreken van dier- of plantenziekten, kunnen steunmaatregelen genieten.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een rentesubsidie van maximaal 3% gedurende maximaal 3 jaar op een overbruggingskrediet. Het maximumbedrag van het overbruggingskrediet is gelijk aan het bedrag van de werkelijk geleden schade aan de landbouwproductie en de landbouwproductiemiddelen verminderd met ontvangen schadevergoedingen. De steun wordt uitsluitend met Vlaamse middelen gefinancierd.

Voorwaarden

De minimale omvang van de schade aan de landbouwproductie en productiemiddelen door natuurrampen en buitengewone weersomstandigheden moet 30% van een normale productie bedragen.

Ten gevolge van veeziekten kan er slechts steun zijn voor de herbevolking :

- hetzij na volledige opruiming van de veestapel of na bewezen noodzakelijke leegstand als gevolg van runderbrucellose, gekkekoelziekte, varkenspest, vogelpest en pseudovogelpest;
- hetzij na de uitzuivering ten gevolge van een aantasting van rundertuberculose en runderleucose van ten minste 30% van de veestapel.

Voor schadegevallen veroorzaakt door natuurrampen en buitengewone weersomstandigheden voorziet de regelgeving niet in een onmiddellijke praktische toepassing. Ze schetst alleen het algemene kader waarbinnen maatregelen genomen kunnen worden waarbij onder meer bepaald wordt dat er geen overcompensatie van de geleden schade mag zijn.

In het recente verleden werd voor concrete steunmaatregelen steeds gewerkt in het kader van de 'de-minimis-steun' waarbij beperkte staatssteun mogelijk is.

In 2010 werden geen dergelijke nieuwe maatregelen uitgevaardigd. De laatste maatregel dateert van 2008 en had als doel de schade geleden door blauwtong gedeeltelijk te compenseren.

2.1.2.4 Steun ten gunste van bedrijven in financiële moeilijkheden

Doel van de steun

Op het tijdstip dat er zich een onvoorziene gebeurtenis (andere dan natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of het uitbreken van dier- of plantenziekten) voordoet waardoor land- of tuinbouwers in financiële moeilijkheden komen, kan de minister een algemene steunmaatregel treffen wanneer de situatie dit verantwoordt. In de maatregel worden de voorwaarden en modaliteiten voor het verkrijgen van de steun, de criteria voor het vaststellen van de financiële moeilijkheden, het gebied waarbinnen de bedrijven moeten gelegen zijn en de periode waarin de maatregel van toepassing is, vastgelegd.

De regelgeving voorziet dus niet in een onmiddellijke praktische toepassing. Enkel het algemene kader waarbinnen maatregelen kunnen worden genomen, is geschetst. Zowel algemene als specifieke maatregelen (per sector, streek) zijn mogelijk.

Vorm van de steun

Als er een steunmaatregel uitgevaardigd wordt, zal de steun de vorm hebben van een rentesubsidie van maximaal 3% gedurende maximaal 3 jaar op een overbruggingskrediet. De steun wordt uitsluitend met Vlaamse middelen gefinancierd.

Voorwaarden

- de bedrijven moeten aantonen dat er reële financiële moeilijkheden zijn;
- de problemen moeten een horizontaal karakter hebben en niet het gevolg zijn van slecht beheer;
- de steun moet beperkt zijn in omvang;
- de bedrijven moeten levensvatbaar zijn na het nemen van de gepaste structurele maatregelen;

Bovendien moet een herstructureringsplan worden ingediend en moet de sector bepaalde compensaties (capaciteitsafbouw) leveren wanneer meer dan 1,5% (bij algemene maatregelen) of 3% (bij specifieke) van de productie bij de maatregel betrokken wordt.

Concrete steunmaatregelen worden in overleg met de Europese Commissie uitgevaardigd via een ministeriële omzendbrief.

In het kader van deze steunmaatregel is er in 2010 een relatief omvangrijke actie gevoerd in de vorm van steun op een overbruggingskrediet voor land- en tuinbouwers die door de economische en financiële crisis vanaf de tweede helft van 2008 liquiditeitsmoeilijkheden hadden en problemen ondervonden bij de financiering van de operationele kosten. Verder in dit verslag wordt gerapporteerd over de aard van de maatregel en de staat van behandeling van de aanvragen.

2.1.2.5 Steun voor sociale instellingen en consumentencoöperaties

Doel van de steun

De maatregel heeft als doel de sociale instellingen (veelal vzw's) en consumentencoöperaties met een land- of tuinbouwbedrijf die kunnen worden beschouwd als landbouwer, financieel te steunen bij de noodzakelijke aanpassing van de structuur van het bedrijf.

Vorm van de steun

Sociale instellingen en consumentencoöperaties kunnen alleen Vlaamse steun verkrijgen voor investeringen. Er is geen vestigingssteun, noch steun bij financiële moeilijkheden of als compensatie van schade mogelijk. Er kan ook geen overheidswaarborg verkregen worden.

Wanneer de financiering gebeurt met krediet bij een erkende kredietinstelling kan naar analogie van de coöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening een rentesubsidie van 4% gedurende 10 jaar (investeringen in onroerende goederen) of 7 jaar (overige) verkregen worden. Bij investeringen gefinancierd met eigen middelen wordt een investeringspremie met dezelfde (actuele) waarde als de rentesubsidie verleend.

Voorwaarden

De aard van de investeringen die in aanmerking komen voor steun is dezelfde als die waarvoor de land- en tuinbouwproducenten steun kunnen krijgen.

De coöperatie of de instelling moet een bestuurder-landbouwer aanwijzen die vanuit het bestuur het land- of tuinbouwbedrijf opvolgt en het beheer ervan waarneemt. Hij of zij is het aanspreekpunt voor de overheid en moet beroepsbekwaam zijn.

De andere voorwaarden zijn analoog met die voor de land- en tuinbouwproducenten d.w.z. minimale economische dimensie van het bedrijf, vergunningen in orde, wettelijke normen leefmilieu hygiëne en dierenwelzijn respecteren en boekhouding bijhouden.

2.1.2.6 VLIF-waarborg

Doel van de steun

De regels voor het toekennen, opvolgen en uitbetalen van waarborg zitten vervat in het decreet van 22 december 1993, het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000, het ministerieel besluit van dezelfde datum, gewijzigd op 3 december 2004 en 16 juni 2006. De regels voor waarborg zijn vervat in het werkingsbesluit van 16 juli 1996, gewijzigd op 30 maart 2001 en 18 maart 2005, de overeenkomst tussen de erkende kredietinstellingen en het VLIF en een aantal ministeriële omzendbrieven.

Kenmerken en voorwaarden

De waarborg is aanvullend, wat inhoudt dat hij tot doel heeft de zekerheden aan te vullen die door de kredietaanvrager zelf aangebracht werden. Die eigen zekerheden moeten maximaal vastgelegd worden.

Het bedrag aan subsidiabele investeringen waarop waarborg kan verkregen worden is beperkt per periode van 7 jaar. In de periode 2007-2013 kan maximaal een waarborg verkregen worden van 80% van investeringen van in totaal 1.000.000 euro per bedrijfsleider of 80% van een investeringen van in totaal 2.000.000 euro per bedrijf.

De waarborg is niet subsidiair, wat betekent dat, in geval van een uitwinning, de opbrengsten naar rato van het waarborgpercentage afgeboekt worden op het gewaarborgde kredietgedeelte. De kredietnemer moet volledig uitgewonnen worden en alle aan het krediet gehechte zekerheden moeten verwezenlijkt zijn vooraleer er waarborg kan uitbetaald worden aan de bank, behoudens een voorschotregeling om verwijlrenten te stuiten. Het kredietsaldo na uitwinning kan door de kredietinstelling voor het bedrag van het waarborgpercentage opgevraagd worden bij het VLIF. De uit te betalen waarborg wordt uitsluitend gefinancierd met Vlaamse middelen.

De normale duurtijd van de waarborg bedraagt 10 jaar. Voor verrichtingen ter gelegenheid van de eerste installatie kan de duur 15 jaar bedragen, inclusief 1 jaar vrijstelling van aflossing.

Voor het verkrijgen van waarborg moet een bijdrage betaald worden. De grootte van de bijdrage hangt af van het gewaarborgde bedrag en de duur van de waarborg. Bij een duurtijd van 10 jaar bedraagt de waarborgbijdrage 0,5% van het gewaarborgde bedrag.

Aanvragen met hoge waarborgbedragen worden zoals alle andere getoetst aan de hierbovenvermelde algemene voorwaarden. Maar bovendien maakt een comité, bestaande uit VLIF-ambtenaren van de hoofddienst en de buitendiensten, een aantal afwegingen waarmee het voornamelijk wil inschatten welke risico's het VLIF loopt en hoe omvangrijk de lasten voor het VLIF zouden zijn in geval van uitwinning van het bedrijf. Voor het inschatten van de risico's spelen de behaalde bedrijfsresultaten een belangrijke rol naast de mate waarin het businessplan realistisch is en de mate waarin de aanvragers zelf belangrijke inspanningen doen bij de financiering van het project. Concreet betekent dit dat de waarborg beperkt of geweigerd kan worden bij overdreven risico's met betrekking tot het bedrijf, de exploitant of een bepaalde sector of dat er bijkomende eisen gesteld worden aan het verkrijgen van de waarborg. In het bijzonder bij vennootschappen worden de jaarrekeningen beoordeeld en wordt nagegaan of naast de goederen van de vennootschap ook die van de mandatarissen in voldoende mate aangesproken werden. Naarmate de risico's groter ingeschat worden zal het VLIF via het beperken van de waarborg en/of via bijkomende voorwaarden streven naar een billijke verdeling van de mogelijke verliezen over de drie betrokken partijen: de aanvrager, de bank en het VLIF.

2.2 VLIF-steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

Algemene voorwaarden

Het VLIF kan onder een aantal algemene voorwaarden steun verlenen aan landbouwcoöperaties voor afzet en verwerking of dienstverlening.

Onder meer moet:

- het voorwerp van de vennootschap in hoofdzaak verband houden met de landbouw, de tuinbouw of de vee- teelt;
- de meerderheid van de vennoten de activiteit van landbouwer uitoefenen of moet minstens 50% van de stemgerechtigde aandelen in handen zijn van landbouwers en/of van één of meerdere landbouwcoöperaties die zelf in aanmerking komen voor VLIF-steun als coöperatie. De coöperatie heeft ook minimaal 3 werkende leden landbouwers en heeft betrekking op minimaal twee zelfstandige landbouwbedrijven. Het toetreden van nieuwe leden moet worden toegelaten zonder hierbij overdreven eisen te stellen.

Steunmaatregel

Het VLIF verleent zowel steun voor verrichtingen gefinancierd met leningen aangegaan bij een erkende kredietinstelling als voor verrichtingen gefinancierd met eigen middelen.

Alle materiële investeringen die bedrijfseconomisch verantwoord zijn komen in principe in aanmerking met een beperkt aantal uitzonderingen (tweedehandsmaterieel, personenwagens, ...).

Het betreft voornamelijk investeringen in de bouw en inrichting van bedrijfsgebouwen en de aankoop van materieel, meer bepaald ook milieu-investeringen.

Als aanvulling op de zekerheden aangebracht door de coöperatie zelf, kan het VLIF voor kredieten die een rentesubsidie genieten, gewestwaarborg toekennen.

Doel van de steun

Analoog met de steunverlening bij de producenten wordt investeringssteun verleend om de coöperatie te stimuleren de bedrijfsstructuren aan te passen aan de snel evoluerende en wisselende omstandigheden waarin de bedrijven actief zijn en te moderniseren met aandacht voor: de levensvatbaarheid van de coöperatie, de ontwikkelingen op het vlak van leefmilieu en dierenwelzijn, de technologie in de sector, de energiemarkt, de commercialisatie- en distributie, de markt, de heroriëntatie van het EU- landbouwbeleid e.a.

Bijkomend wordt de gemeenschappelijke afzet (eventueel inclusief verwerking) en het gemeenschappelijk gebruik van (kapitaalintensieve) investeringen gestimuleerd.

De investeringssteun mag niet in strijd zijn met het beleid op andere vlakken (marktpolitiek, milieubeleid, beleid ruimtelijke ordening, ...) en mag de doelstellingen hiervan niet doorkruisen.

Vorm van de steun

Er wordt een steun verleend van 4% rentesubsidie gedurende 10 jaar voor gebouwen en milieu-investeringen en 7 jaar voor materieel, of een equivalent daarvan in een combinatie van rentesubsidie en kapitaalpremie als geheel of gedeeltelijk met eigen middelen geïnvesteerd wordt.

Coöperatieve machineren genieten onder de algemene voorwaarden van dezelfde steun als de producenten (4 steunintensiteiten: 10 à 40%).

De kredieten kunnen ook VLIF-waarborg genieten, beperkt tot 80% van het kredietbedrag waarop rentesubsidie verleend wordt.

2.3 VLIF-steun aan de agrovoedingssector

De regelgeving vormt de basis om in het Vlaamse Gewest en binnen een door de EU bepaald kader, uitvoering te geven aan het structuur- en investeringsbeleid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de agrovoedingssector (cfr. plattelandsontwikkelingsplan, PDPO II).

Steunmaatregel

Bedrijven uit de agrovoedingssector, met activiteiten (cfr. NACE-codes) beperkt tot de bedrijvigheden bepaald in het ministeriële besluit van 26 november 2007, en die meer bepaald de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten tot voorwerp hebben, kunnen VLIF-steun verkrijgen voor bepaalde investeringen.

Doel van de steun

De investeringssteun beoogt:

- de continuïteit van de agrovoedingsbedrijven te verzekeren en structurele aanpassingen door te voeren als schakel in het behoud en de ontwikkeling van de Vlaamse land- en tuinbouw;
- in het algemeen het inzetten van middelen die bijdragen tot het verbeteren van de concurrentie- en economische positie van de Vlaamse land- en tuinbouw door het doel- en actiegericht betoelagen van investeringen bij de primaire verwerkingssector, gericht op activiteiten met directe of indirecte invloed op het land- en tuinbouwkomen;
- het ontwikkelen van een meer complementair en coherent beleid voor de landbouw en de (primaire) verwerkingssector van land- en tuinbouwproducten, terwijl voorheen de Vlaamse en Europese subsidiëring van investeringsprojecten uit de agrovoedingssector door verschillende administraties gebeurde, elk met hun eigen regelgevingen en objectieven.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een kapitaalpremie en bedraagt maximaal 20% van de aanvaarde investeringskosten. De kapitaalpremie wordt uitbetaald in maximaal twee schijven.

Oproep

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De voorwaarden en modaliteiten die gelden bij iedere oproep worden vooraf bekend gemaakt via een ministeriële omzendbrief in het Belgisch Staatsblad en in de pers.

2.4 VLIF-steun aan de omkaderingssector

Steunmaatregel

Praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, samengevat de omkaderingssector van land- en tuinbouw, kunnen steun verkrijgen voor investeringen in het kader van de door hen uitgevoerde praktijkgerichte en vulgariserende onderzoeksactiviteiten.

Doel van de steun

De investeringssteun aan de omkaderingssector wil de continuïteit van de activiteiten van praktijkcentra en vergelijkbare instellingen verzekeren, als schakel in het overbrengen van het onderzoek in land- en tuinbouw in functie van de nagestreefde ontwikkeling van de Vlaamse land- en tuinbouw.

Het betreft een selectieve steunverlening waarbij een structurele samenwerking tussen de verschillende instellingen gestimuleerd wordt, en dit zowel wat de plantaardige als de dierlijke sector betreft.

Vorm van de steun

De steun wordt verleend in de vorm van een kapitaalpremie en bedraagt maximaal 50% van de aanvaarde investeringskosten. De kapitaalpremie wordt uitbetaald in maximaal 4 schijven.

Oproep

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De geldende voorwaarden en modaliteiten bij iedere oproep worden vooraf bekend gemaakt via een ministeriële omzendbrief in het Belgisch Staatsblad en in de pers.

2.5 Aanpassingen regelgeving in 2010 en specifieke acties

2.5.1 Aanpassingen regelgeving producenten

De VLIF-regelgeving voor land- en tuinbouwproducenten werd in 2010 op diverse vlakken gewijzigd. Bij de beschrijving van de regelgeving werd bij diverse aspecten al de aandacht gevestigd op de evolutie inzake voorwaarden en de aard en de omvang van de steun. De volgende vaststellingen lagen aan de basis van de wijziging:

- Ingevolge verordening (EG) nr. 74/2009 van de raad van 19 januari 2009 tot wijziging van verordening (EG)nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling kon de vestigingssteun voor landbouwers verhoogd worden van 55.000 euro naar 70.000 euro.
- De procedures en de regelgeving moesten vereenvoudigd worden met het oog op een snellere doorlooptijd van de dossiers.
- Het budget volstond nipt voor de hoge investeringsvolumes maar liet niet toe achterstand in te lopen. Door die vaststelling, de verbetering van de economische situatie in belangrijke subsectoren en de talrijke steunaanvragen voor investeringen in hernieuwbare energie, kon niet gerekend worden op een daling van de investeringen voor een verlichting van de budgettaire noden.
- Een vermindering van de steunintensiteit voor zonnecellen drong zich op vanwege de afschaffing van de steun voor niet-landbouwondernemingen en de sterke daling van de prijs van de investeringsgoederen.

De concrete wijzigingen die het voorwerp waren van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 worden hier kort opgesomd:

- landbouwer zijn betekent in het kader van de VLIF-regelgeving nog altijd dat de betrokkene beroepsinkomsten verwerft uit een landbouwactiviteit en met die activiteit verweven verbrede activiteiten, dat die activiteit belangrijk is qua bestede arbeidstijd en uitgeoefend wordt op een bedrijf met een voldoende omvang. Bij de inkomensvoorwaarde wordt niet meer gewerkt met relatieve cijfers maar met absolute nl. een minimum van 12.000 euro belastbaar beroepsinkomen uit activiteiten inzake landbouw en landbouwverbreding en maximaal 12.000 euro ander beroepsinkomen. Ook bij de voorwaarde over de besteding van de arbeidstijd wordt niet meer gewerkt met relatieve gegevens (50% totale arbeidstijd) maar de landbouwactiviteit op het bedrijf waar de investeringen of de verrichtingen waarvoor steun gevraagd wordt, moet de belangrijkste beroepsactiviteit zijn. Zoals voorheen zal een bedrijfsleider zich maar met één bedrijf kunnen aanmelden voor het verkrijgen

van steun. Er wordt niet meer gewerkt met een minimumnorm inzake arbeidsbehoefte maar met een minimale bedrijfsomvang per bedrijfsleider.

- Bij een vennootschap landbouwer moet iedere mandataris voortaan beschouwd worden als landbouwer (aspecten inkomsten en arbeidstijd). Een mandataris heeft minimaal 25% van de aandelen in bezit waardoor bij één mandataris de kapitaalverstrekking door niet-landbouwers voortaan meer kan bedragen dan 49%. Het beheer blijft in handen van de landbouwer.
- Er worden alleen nog niet-landbouwactiviteiten aanvaard die op het bedrijf duidelijk in relatie staan tot de landbouwactiviteiten. De uitoefening van andere activiteiten (transport, handel, loonwerk, veehandel...) wordt binnen de entiteit waarvoor de steun gevraagd wordt niet meer aanvaard. Diversificatieactiviteiten worden zoals voorheen aanvaard op voorwaarde dat het belang ervan ondergeschikt is aan dat van de landbouwactiviteit.
- De voorwaarde van levensvatbaarheid d.w.z. het halen van een minimumarbeidsinkomen per volle arbeidskracht wordt vervangen door een voorwaarde van minimale bedrijfsomvang. De minimaal vereiste bedrijfsomvang wordt gedefinieerd als een minimumbrutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider.
- De bedrijfsleider moet voor het voeren van een gepast bedrijfsbeheer beschikken over goede bedrijfsgegevens. Voortaan kunnen dubbele vennootschapsboekhouding en een bewijskrachtige fiscale boekhouding aangevuld met een systematische en regelmatige registratie van bedrijfsgegevens, een jaarlijkse inventaris, balans en resultatenrekening volstaan.
- De investeringen moeten planmatig aangepakt worden en gericht zijn op het halen van doelstellingen, in het bijzonder wanneer ze gericht zijn op de verbetering van het leefmilieu.
- De steunintensiteit voor investeringen wordt lineair verminderd met 2% van respectievelijk 40%, 30%, 20% en 10% naar 38%, 28%, 18% en 8%.
- Het maximum aan vestigingssteun wordt verhoogd van 55.000 naar 70.000 euro. De maximale vestigingspremie blijft behouden op 40.000 euro. Nu wordt dit maximum toegepast bij een vestiging als bedrijfsleider van een vennootschap bij overname van aandelen. Hier wordt de steun onder vorm van rentesubsidie verhoogd van 15.000 naar 30.000 euro. Bij de vestiging als natuurlijke persoon wordt de vestigingspremie verhoogd van 25.000 naar 30.000 euro. Het nieuwe maximumbedrag aan steun in de vorm van rentesubsidie is 40.000 euro.
- Omdat op termijn steeds minder informatie rechtstreeks zal gevraagd worden bij de landbouwer maar intern of via andere kanalen, wordt overgeschakeld naar een aanvraag in één keer, vóór de start van de investering. Die aanvraag moet minder gedocumenteerd zijn dan voorheen en er worden mogelijkheden voorzien om te vervolledigen.
- Naast een lineaire vermindering van alle steunintensiteiten met 2% wordt de steunintensiteit voor zonnecellen vastgelegd op 8%.

In het voorjaar van 2011 zullen in een te publiceren ministerieel besluit bijkomende bepalingen opgenomen worden betreffende de vorm en de modaliteiten van de steun, de wijze waarop de minimaal vereiste bedrijfsomvang aangetoond wordt en de aard van de aanvaardbare vestigingskosten en de wijze waarop die vastgesteld worden.

2.5.2 Speciale maatregelen

Omzendbrief 53 van 23 december 2009 over het verkrijgen van VLIF-steun op een overbruggingskrediet voor de financiering van operationele kosten

De hieronder beschreven maatregel werd nog in extremis uitgevaardigd in 2009 maar heeft integraal betrekking op aanvragen die in 2010 ingediend werden. In die omstandigheden past het om er in dit verslag nog op terug te komen.

Omdat de economische crisis ook de landbouwsector sterk trof, besliste de EU-Commissie de tijdelijke communautaire kaderregeling inzake staatssteun ter stimulering van de toegang tot financiering die aanvankelijk niet gericht was op de landbouwsector, ook open te stellen voor land- en tuinbouwbedrijven.

Van die versoepeling werd gebruik gemaakt om een nieuwe VLIF-steunmaatregel uit te vaardigen waarbij het mogelijk werd rentesubsidie en gewestwaarborg te verlenen op een overbruggingskrediet dat door de banken verleend werd aan land- en tuinbouwers die door de economische crisis problemen kregen met de financiering van de operationele kosten.

Het bedrag van het overbruggingskrediet mocht maximaal gelijk zijn aan de helft van de jaarlijkse operationele kosten en maximaal 90.000 euro bedragen. Het kredietbedrag volgde uit een berekening van de operationele kosten.

Het krediet mocht een duur hebben van maximum 5 jaar met de mogelijkheid om 1 jaar uitstel van aflossing te verlenen. De rentesubsidie bedroeg maximum 3% gedurende 3 jaar. Er werd geen strak terugbetalingschema opgelegd.

Alleen kredieten aangegaan door land- of tuinbouwers die minder dan 15 jaar gevestigd waren konden ook gewestwaarborg genieten. Die bedroeg maximaal 80% van het aanvaarde kredietbedrag gedurende 3 jaar.

De steun kon verkregen worden wanneer voldaan was aan de algemene voorwaarden voor het verkrijgen van VLIF-steun en aan volgende cumulatieve voorwaarden.

- Het bruto bedrijfsresultaat voor een recente periode van één jaar was minstens 15% lager dan dat van het voorgaande of het gemiddelde van drie voorgaande.
- De land- of tuinbouwactiviteiten werden niet in belangrijke mate ingekrompen.
- Het bedrijf had nog steeds een positief eigen vermogen.
- De bijkomende kredietlast kon in normale omstandigheden gedragen worden.
- De beroepsinkomsten uit niet-landbouwactiviteiten waren lager dan 10.000 euro.
- De productierisico's bleven ten laste van de jonge land- of tuinbouwer.
- De lopende kredieten waren niet opgezegd door de bank.

De problemen mochten alleen het gevolg zijn van de economische crisis.

Gedurende de looptijd van het overbruggingskrediet met gewestwaarborg kon geen nieuwe VLIF-steun verkregen worden tenzij aangetoond werd dat de financiering van die investeringen de terugbetaling van het overbruggingskrediet niet in het gedrang bracht.

Aanvragen konden tot 31 december 2010 ingediend worden.

2.5.3 Aanpassingen regelgeving land- en tuinbouwcoöperaties

Omzendbrief 54 over aanpassingen van de VLIF-steunmaatregelen voor landbouwcoöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening

De VLIF-steunverlening aan de landbouwcoöperaties voor verwerking werd tijdelijk stopgezet vanaf 15 april 2010. De steun aan afzetcoöperaties werd reeds in 2009 opgeschort.

Inmiddels is begin 2011 de steunverlening aan coöperaties voor afzet opnieuw gelanceerd met een eerste oproep voor de indiening van steunaanvragen (omzendbrief 57 in B.S. 8 februari 2011).

2.5.4 Aanpassingen regelgeving agrovoeding

De regelgeving bleef in 2010 ongewijzigd. Wel werd eind 2010 een nieuwe oproep gelanceerd voor het indienen van steunaanvragen door de agrovoedingssector met de publicatie van omzendbrief 58 (B.S. 23 december 2010).

2.5.5 Aanpassingen regelgeving omkadering

De regelgeving m.b.t. de steunverlening aan investeringen in de omkaderingssector, op basis van oproepen, werd goedgekeurd in 2007. Er werden nog geen aanpassingen doorgevoerd, te meer dat het een kaderregeling betreft.

3 HET VLIF FINANCIËEL IN 2010

3.1 Begroting

De begroting 2010 van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds beliep initieel 67,405 miljoen euro, zowel voor de ontvangsten als voor de uitgaven.

De vastleggingsmachtiging bedroeg 67,958 miljoen euro en er kon waarborg toegekend worden voor maximaal 40 miljoen euro (cfr. art. 143 van het decreet van 18 december 2009 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid voor het begrotingsjaar 2010, B.S. 29 oktober 2010).

De uitgaven worden gedekt door een dotatie van 63,316 miljoen euro uit de begroting van de Vlaamse overheid en door de eigen inkomsten (zoals waarborgbijdragen) die echter zeer beperkt zijn.

Bij de begrotingscontrole werden deze bedragen opgenomen, net als de vermindering ten gevolge van de budgettaire discipline die algemeen werd toegepast op de middelen van de Vlaamse overheid. Zo kwam de vastleggingsmachtiging op 69,458 miljoen euro en de dotatie op 63,316 miljoen euro. Het totaal van de VLIF-begroting bedroeg uiteindelijk 68,853 miljoen euro, zowel voor de ontvangsten als voor de uitgaven, ook omdat het overgedragen saldo 2009 en het over te dragen saldo 2010 verhoogden van 4,132 naar 5,157 miljoen euro (cfr. art. 67 van het decreet van 9 juli 2010 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid voor het begrotingsjaar 2010, BS 13 januari 2011).

Op het einde van het jaar werd er nog een begrotingswijziging doorgevoerd: enkele verschuivingen tussen de verschillende rubrieken zonder dat de decretaal bepaalde totalen wijzigden.

Onderstaande tabel geeft dan ook de uiteindelijke begroting 2010 weer, nl. de Vlaamse cofinanciering van de VLIF-steun. De EU-medefinanciering wordt geregeld via het hiertoe opgericht Betaalorgaan binnen het Agentschap voor Landbouw en Visserij (zie verder).

Tabel 3.1 Begroting 2010 van het VLIF (x 1000 euro) (finale cijfers)

1. Vastleggingsmachtiging (B.A. KCo KE100 9999)		Totaal: 69.458
Producenten: rentesubsidies		41.133
Producenten: kapitaalpremies		25.014
Producenten: waarborgen		1.311
Startsteun samenwerkingsgroeperingen		0
Agrovoeding		0
Omkadering		2.000
2. Inkomsten		Totaal: 69.173
Dotatie van de Vlaamse overheid (B.A. KCo KE107 4141)		63.316
Terugbetalingen door begunstigden (terugvorderingen)		680
Waarborgbijdragen		20
Overgedragen saldo 2009		5.157
3. Uitgaven		Totaal: 69.173
Land- en tuinbouwers: rentesubsidies		36.425
Land- en tuinbouwers: kapitaalpremies		22.080
Land- en tuinbouwers: waarborgen		1.311
Startsteun samenwerkingsgroeperingen		22
Agrovoeding		750
Omkadering		1.428
Over te dragen saldo		7.157

3.2 Organisatie

Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is een Vlaamse openbare instelling (VOI) van het type A met eigen rechtspersoonlijkheid. Het werd opgericht bij artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (BS 29/12/1993) om, ten gevolge van de regionalisering van het Landbouwinvesteringsfonds krachtens de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, deze bevoegdheden in het Vlaamse Gewest voort te zetten.

Dit betekent dat er geen eigen bestuursorganen zijn, noch een eigen vermogen of eigen personeel. De werkmiddelen (materieel, gebouwen, personeel ...) worden ter beschikking gesteld door de administratieve diensten van de Vlaamse overheid. Het VLIF wordt beheerd in de afdeling Structuur en Investerings van het Agentschap voor Landbouw en Visserij.

Naast een hoofddienst in Brussel is er ook per provincie een buitendienst met één of twee ingenieurs en een aantal deskundigen (dossierbehandelaars).

Het VLIF krijgt als VOI-A een dotatie uit de uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid en is dan ook opgenomen in het centraal thesauriebeheer, het Centraal Financieringsorgaan (CFO), waarbij het VLIF een eigen financiële rekening heeft. De zuiver boekhoudkundige operaties (budgettaire vastleggingen en betalingen) worden uitgevoerd door een rekenplichtige bij de afdeling Managementondersteunende Dienstverlening (MOD) van het Departement Landbouw en Visserij.

Het VLIF verleent investerings- en vestigingssteun aan land- en tuinbouwers of hun coöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening in de vorm van rentesubsidie en/of kapitaalpremie en eventueel een aanvullende waarborg op gesubsidieerde kredieten. Daarnaast wordt ook investeringssteun (kapitaalpremies) verleend aan de agrovoedingssector en de omkaderingssector (praktijkcentra en vergelijkbare instellingen).

Behalve VLIF-steun (Vlaamse middelen) is er Europese medefinanciering voor de 4 steunmaatregelen opgenomen in het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan 2007-2013 (PDPO II) in uitvoering van de Verordening nr. 1698/2005¹ waarvoor er in 2009 Europese medefinanciering (30%) was vanwege het ELFPO²:

- aan producenten: steun aan vestiging van jonge landbouwers, steun aan investeringen en steun aan verbredingsinvesteringen (diversificatie); de EU-cofinanciering is vervat in het toegekende steunvolume;
- aan agrovoedingsbedrijven.

De steun voor de voornoemde maatregelen wordt uitbetaald via het Betaalorgaan bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) op de volgende manier:

- het VLIF betaalt de Vlaamse cofinanciering aan het Betaalorgaan;
- het Betaalorgaan prefinanciert de EU-medefinanciering en betaalt de volledige steun uit aan de begunstigde (kredietinstelling als het gaat om een rentesubsidie / land- of tuinbouwer of agrovoedingsbedrijf als het een kapitaalpremie betreft) zoals geïdentificeerd in de identificatiedatabank van het Agentschap voor Landbouw en Visserij (landbouwnummer en rekeningnummer);
- het Betaalorgaan recupereert de EU-medefinanciering bij het ELFPO.

Daarnaast is er nog een beperkt steunvolume zonder EU-medefinanciering, zoals rentesubsidie boven het EU-plafond voor vestiging (voor dossiers ingediend tot en met 2007), steun aan landbouwers- en tuinderscoöperaties (rentesubsidie en kapitaalpremies), aanvullende VLIF-waarborg, steun aan de omkaderingssector ... Daarvoor betaalt het VLIF zelf de volledige steun (= 100% Vlaams) uit aan de begunstigten of de erkende kredietinstellingen.

Procedure voor toekenning en uitbetaling van VLIF-steun aan producenten en hun coöperaties

De steunaanvragen worden bij het VLIF ingediend in Brussel, hetzij door de erkende kredietinstellingen als er geleend wordt om de verrichting te financieren, hetzij door de begunstigde zelf als alles gefinancierd wordt met eigen middelen. Na een kort nazicht op volledigheid van de aanvraag (onder meer bedrijfsgegevens en bijlagen), wordt de aanvraag geregistreerd met toekenning van een dossiernummer. Dit wordt meegedeeld aan de betreffende kredietinstelling en de aanvrager.

De aanvraag wordt doorgestuurd naar de provinciale VLIF-buitendienst. Een dossierbehandelaar bezoekt vervolgens het bedrijf om de aanvraag technisch en financieel-economisch te onderzoeken. Hierbij wordt het dossier vervolledigd met de nodige documenten (zoals bedrijfsbegroting, technisch verslag) om te komen tot een voorstel van tussenkomst volgens de geldende VLIF-regelgeving.

Nadat de ingenieur het volledig samengesteld dossier en het voorstel van tussenkomst conform de regelgeving en procedures bevonden heeft, wordt dit naar de VLIF-hoofddienst in Brussel gestuurd. Hier wordt het dossier nogmaals nagekeken op een correcte en uniforme toepassing van de regelgeving over heel Vlaanderen. Eventueel wordt het dossier teruggestuurd naar de buitendiensten voor aanvulling en/of verbetering.

In Brussel wordt het voorstel van tussenkomst door de bevoegde minister of gedelegeerde ondertekend voor goedkeuring. De toegekende steun wordt voor budgettaire vastlegging naar de VLIF-rekenplichtige gestuurd. Na bevestiging hiervan wordt de VLIF-beslissing meegedeeld aan de begunstigde land- of tuinbouwer, de kredietinstelling en de VLIF-buitendienst.

Zodra de kredietinstelling de VLIF-beslissing heeft ontvangen, kan ze de rentesubsidie opvragen bij het begin van het kwartaal waarin de jaarvervaldag van het krediet valt door middel van opvragingslijsten volgens het type van rentesubsidie.

In de VLIF-hoofddienst worden deze lijsten gecontroleerd, meer bepaald of de berekening van de steun overeenkomt met de toegekende steun (gesubsidieerd bedrag, duurtijd ...). Afwijkingen worden aan de kredietinstelling gemeld met het verzoek om een regularisatie op te nemen in de volgende opvragingslijst.

Aan het einde van het kwartaal wordt er per type rentesubsidie een betalingsopdracht opgemaakt voor de VLIF-rekenplichtige die het Vlaamse deel van de steun gegroepeerd overschrijft naar het Betaalorgaan dat vervolgens de volledige steun betaalt aan de respectievelijke kredietinstellingen.

Voor de rentesubsidies zonder EU-medefinanciering (zie hiervoor) betaalt de VLIF-rekenplichtige zelf de steun uit aan de respectievelijke kredietinstellingen.

Vanaf het 1e kwartaal 2008 gebeuren de opvragingen door de banken elektronisch (via een gegevensuitwisseling via internet, of voor banken met een klein aantal dossiers door middel van een excelbestand dat wordt ingelezen). Deze bestanden worden door de computer vergeleken met wat kan opgevraagd worden volgens de betreffende VLIF-toekenning van steun in de VLIF-databank. Correct bevonden opvragingen worden door het systeem vrijgegeven voor betaling, in tegenstelling tot de vastgestelde afwijkingen die aan de bank worden teruggestuurd.

Om de toegekende kapitaalpremies voor uitbetaling vrij te geven, stuurt de VLIF-buitendienst, zodra deze de VLIF-beslissing ontvangen heeft en na controle van de facturen en vaststelling van het definitief investeringsbedrag, een daartoe geëigend document naar de VLIF-hoofddienst. Eventueel moet dus eerst een herziening van de steun worden doorgevoerd.

Hierdoor kan de premie opgenomen worden in een betaallijst samen met alle premies die daartoe in de goede status staan voor de betaling van de eerste helft van de premie (of volledig als die minder dan 1.000 euro bedraagt).

Deze lijst wordt aan de VLIF-rekenplichtige bezorgd voor een gegroepeerde betaling aan het Betaalorgaan van het Vlaamse deel van de premies. Deze instantie betaalt vervolgens de volledige premies (Vlaams en Europees gedeelte samen) aan de respectievelijke land- en tuinbouwers.

Als een bedrijf gedwongen stopgezet wordt na kredietopzegging, kan de kredietinstelling de uitbetaling van de toegekende aanvullende VLIF-waarborg opvragen na de realisatie van de eigen zekerheden ingebracht door de kredietnemer.

Na juridisch advies over de uitwinningprocedure en de aanwending van de gerecupereerde sommen, legt het VLIF een betalingsnota met bijhorend besluit aan de minister voor ter goedkeuring van de uit te betalen waarborg.

Dit is de basis van de betalingsopdracht naar de VLIF-rekenplichtige voor uitbetaling van de waarborg aan de betreffende kredietinstelling.

Procedure voor toekenning en uitbetaling van steun aan de agrovoedingssector

De steunmaatregel wordt georganiseerd via oproepen. De steunaanvragen worden, als gevolg van een oproep, bij het VLIF in Brussel ingediend waar ze worden geregistreerd met de toekenning van een dossiernummer en het versturen van een ontvangstbevestiging aan de betrokkene.

De dossiers worden vervolgens in Brussel inhoudelijk geanalyseerd tegen de achtergrond van de vereisten, voorwaarden en modaliteiten die vervat zijn in de geldende regelgeving en de omzendbrief over de betreffende oproep. Bijkomende vragen of onderzoeksdaden kunnen worden gesteld.

¹ Verordening 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het ELFPO (Europees Publicatieblad L 277 van 21 oktober 2005)

² ELFPO: Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling

De bevindingen van het onderzoek worden genoteerd op controlefiches per bedrijf. Vervolgens worden de resultaten van de dossierbehandeling samengevat in een nota met voorstellen tot steunverlening per bedrijf die voor akkoord aan de bevoegde minister wordt voorgelegd. Ze hebben betrekking op zowel de VLIF-steun als op de Europese cofinanciering.

Na goedkeuring/ondertekening door de minister wordt de toegekende VLIF-steun voor budgettaire vastlegging naar de VLIF-rekenplichtige gestuurd. Na bevestiging hiervan wordt de VLIF-beslissing schriftelijk meegedeeld aan de begunstigde met eventuele aanduiding en motivatie van de niet weerhouden investeringen.

De betrokkene wordt gevraagd om, na de hele of gedeeltelijke uitvoering van het project, een aanvraag tot uitbetaling van de toegekende steun in te dienen.

Deze aanvragen tot uitbetaling van de toegekende steun komen centraal toe in Brussel waar ze na verificatie op volledigheid worden doorgestuurd naar de provinciale VLIF-buitendiensten, samen met de oorspronkelijke aanvraagdocumenten en de controlefiche uit de eerste dossierbehandelingsfase.

De VLIF-buitendienst voert de nodige controles uit, in het bijzonder het nazicht van de facturen en betalingsbewijzen, gevolgd door een bezoek ter plaatse voor een visuele eindcontrole. De VLIF-buitendienst stelt een eindcontroleverslag op met de bevindingen. Het eindcontroleverslag wordt doorgestuurd naar Brussel.

De hoofddienst in Brussel geeft, op basis van het eindcontroleverslag, de VLIF-rekenplichtige, en ook het Betaalorgaan in geval van Europese cofinanciering, de opdracht over te gaan tot de uitbetaling van de overeenkomstige steun. De steun wordt uitbetaald in maximaal twee schijven.

Procedure voor toekenning en uitbetaling van steun aan de omkaderingssector

De procedures verlopen analoog aan de procedures bij agrovoeding, met uitzondering van de controles op het gebied van de uitbetaling van de steun. De administratieve eindcontrole gebeurt door de hoofddienst in Brussel (facturen en betalingsbewijzen) in samenwerking met de VLIF-buitendiensten. De visuele eindcontrole, inclusief de opmaak van de technische beschrijving, wordt uitgevoerd door de VLIF-buitendiensten.

3.3 Toegekende steun (= budgettaire vastlegging)

In dit hoofdstuk worden enkel bedragen gegeven voor de verschillende steunvormen zoals die budgettair werden ingeschreven. Voor de meer inhoudelijke gegevens over de toegekende VLIF-steun verwijzen we naar hoofdstuk 5 van dit activiteitenverslag.

In totaal werd er 102,129 miljoen euro VLIF-steun (Vlaams en Europees) toegekend in 2010. Vanaf 2005 wordt enkel het Vlaamse deel van de steun aan land- en tuinbouwers (vestiging en investeringen) budgettair vastgelegd aangezien het VLIF de Europese medefinanciering bij elke betaling toch niet zelf betaalt. Enkel het Vlaamse deel wordt aan het Betaalorgaan betaald. Deze instantie betaalt vervolgens de totale steun (Vlaamse deel + Europese medefinanciering) uit aan de begunstigde kredietinstelling (rentesubsidie) of aanvrager (kapitaalpremies).

In 2010 werd aldus 67,957 miljoen euro Vlaamse middelen budgettair vastgelegd. Omwille van de algemene maatregelen inzake budgettaire discipline voor 2010, werd 1,5 miljoen euro van de initiële VLIF-vastleggingsmachtiging (69,458 miljoen euro) geblokkeerd. De hierdoor nog beschikbare vastleggingsmachtiging (67,958 miljoen euro) werd dan ook volledig aangewend.

Uitgesplitst per doelgroep geeft dit:

	Totaal toegekende steun	Vastgelegde steun (Vlaams)
land- en tuinbouwers (producenten)	95.466.030,04 euro	61.293.123,92 euro
coöperaties voor afzet, verwerking en dienstverlening	4.663.616,42 euro	4.663.616,42 euro
agrovoeding:	0 euro	0 euro
omkadering	2.000.000,00 euro	2.000.000,00 euro
	Totaal: 102.129.646,46 euro	Totaal: 67.956.740,34 euro

Deze bedragen omvatten de vastlegging van ongeveer 27 miljoen euro voor een 1200-tal dossiers die eind 2009 voor budgettaire vastlegging werden verschoven naar begin 2010 bij gebrek aan machtiging in 2009.

3.3.1 Toegekende steun aan producenten en hun coöperaties

Rentesubsidies

Een rentesubsidie wordt toegekend voor een bepaalde duur (5 à 15 jaar) afhankelijk van de looptijd van het betreffende krediet en/of de aard van de investering. Het Vlaamse deel van de toegekende steun wordt budgettair vastgelegd in het jaar van beslissing om gedurende verschillende jaren, degressief naarmate het kredietsaldo daalt, te worden uitbetaald.

De rentesubsidies worden opgesplitst in de volgende categorieën:

- met 30% ELFPO-medefinanciering op de werkelijke uitbetalingen³
 - CI: vestigingssteun (As 1 in het PDPO II : maatregel 112A)
 - C: investeringen (As 1 in het PDPO II : maatregel 121A)
 - CD: diversificatie (verbreding) (As 3 in het PDPO II : maatregel 311A);
- louter regionale rentesubsidie (REG) zonder ELFPO-medefinanciering: aan coöperaties en aan niet-EU-gecofinancierde schijven bij vestigingsdossiers ingediend vóór 2008.

In 2010 werden voor deze categorieën voor dossiers van land- en tuinbouwers en hun coöperaties in totaal 56.903.378,44 euro rentesubsidie toegekend. Hiervan bedraagt het Vlaamse aandeel 41.132.664,80 euro (=budgettair vastgelegd):

vestigingen (CI):	1.879.446,30 euro	(plus 70.521,23 euro voor herzieningen)
investeringen (C):	32.706.461,96 euro	(plus 844.256,83 euro voor herzieningen)
diversificatie (CD):	1.226.852,84 euro	(plus 70.789,82 euro voor herzieningen)
regionale steun (REG):	227.258,13 euro	(plus 32.409,24 euro voor herzieningen)
regionale steun (REG-coöp.):	4.068.020,52 euro	(plus 6.647,93 euro voor herzieningen)
Totaal:	40.108.039,75 euro	(plus 1.024.625,05 euro voor herzieningen)

Kapitaalpremies

Er worden 5 types kapitaalpremies⁴ toegekend door het VLIF:

- vestigingspremie van 50% op de eerste schijf van 50.000 euro vestigingskosten;
- investeringspremie, hetzij bij autofinanciering 10%, 20%, 30% of 40% op de subsidiabele investering, hetzij bij financiering met krediet aanvullend bij de rentesubsidie om te komen tot een steunvolume van 10%, 20%, 30% of 40% van de subsidiabele investering;
- diversificatiepremie op bepaalde investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies);
- health check premie op bepaalde investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies);
- suikerpremie op bepaalde types investeringen (op dezelfde wijze berekend als de investeringspremies).

In 2010 werd in totaal 41.915.839,77 euro kapitaalpremies toegekend. Hiervan belooft het Vlaams aandeel 23.513.647,29 euro (= budgettair vastgelegd):

vestigingspremies:	2.639.331,20 euro	(plus 99.750,01 euro voor herzieningen)
investeringspremies (producenten):	16.888.145,45 euro	(plus 257.396,23 euro voor herzieningen)
investeringspremies (coöperaties):	584.190,60 euro	(plus 8.919,87 euro voor herzieningen)
diversificatiepremies:	809.130,95 euro	(plus 50.299,84 euro voor herzieningen)
Health check premies:	2.154.575,27 euro	(plus 21.907,87 euro voor herzieningen)
Totaal:	23.075.373,47 euro	(plus 438.273,82 euro voor herzieningen)

³ 25% of 50% EU-medefinanciering op betalingen t.e.m. 2006 (= PDPO I)
Op betalingen vanaf 2007 (=PDPO II) geldt een EU-medefinanciering van 30% voor de 3 VLIF-maatregelen.

⁴ Ook voor kapitaalpremies gelden deze percentages EU-medefinanciering met uitzondering van :
- Health check-premies: 75% EU-medefinanciering
- Suikerpremies: 100 % EU-medefinanciering

Daarnaast zijn er ook nog voor 2.973.963,81 euro (plus 11.903,46 euro voor herzieningen) zgn. suikerpremies toegekend (=volledig Europees gefinancierd uit een speciale Europese enveloppe ter compensatie van de diversificatie na herstructurering van de Europese suikersector).

Startpremie voor samenwerkingsverbanden

In 2010 werd er geen startsteun toegekend aan groeperingen.

Waarborgen

In 2010 werd in totaal 1.310.428,25 euro VLIF-waiborg vastgelegd voor uitbetaling van de aanvullende waarborg. Dit gebeurde voor 6 bedrijven die hun activiteit gedwongen hebben stopgezet na opzegging van de kredieten wegens oplopende achterstallen, nl. 5 tuinbouwbedrijven en 1 landbouwbedrijf (zie ook Uitbetalingen onder punt 3.5.1.).

3.3.2 Toegekende steun aan de agrovoedingssector

Door de verruiming van de VLIF-doelgroepen (cfr. art. 55 van het programmadecreet 2005) kent het VLIF ook kapitaalpremies toe aan agrovoedingsbedrijven, meestal als Vlaamse cofinanciering binnen de steunmaatregelen van het PDPO II (2007-2013).

In 2010 werd geen steun toegekend aan nieuwe investeringsprojecten vanuit de agrovoedingssector. Eind 2010 werd wel een nieuwe oproep gelanceerd met publicatie in het Belgisch Staatsblad van 23/12/2010. De beoordeling en beslissing van de ingediende dossiers zal plaatsvinden in de eerste helft van 2011.

3.3.3 Toegekende steun aan de omkaderingssector

Door de verruiming van de VLIF-doelgroepen (cfr. art. 55 van het programmadecreet 2005) kent het VLIF ook kapitaalpremies toe aan de omkadering van de land- en tuinbouw, in casu praktijkcentra en vergelijkbare instellingen. Feitelijk werd hiermee de steunverlening aan investeringen van deze doelgroep ingekapseld binnen het VLIF, waar ze voorheen met een specifiek begrotingsartikel werd bediend.

In 2010 werd, volgend op de oproep van mei 2010 (omzendbrief 55), 2.000.000 euro steun toegekend aan 4 investeringsdossiers. Dit is uitsluitend Vlaamse steun.

3.4 Financiële middelen

3.4.1 Overdracht saldo 2009

De VLIF-rekening vertoonde op 31/12/2009 een positief saldo van 240.630,67 euro.

3.4.2 Dotatie van de Vlaamse overheid

In 2010 ontving het VLIF 57,316 miljoen euro dotatie:

- 4 miljoen euro saldo van de dotatie 2009;
- 53,316 miljoen euro van de dotatie 2010, vrijgegeven in schijven in toepassing van het ministerieel besluit van 19 januari 2010.

3.4.3 Geïnde waarborgbijdragen

Als het VLIF aanvullende waarborg verleent, dan moet een bijdrage betaald worden die als volgt wordt berekend:

- 0,35% op de toegekende waarborg;
- 0,015% op de toegekende waarborg per jaar duurtijd van deze waarborg.

Voor een duurtijd van 10 jaar betekent dit bijvoorbeeld in totaal 0,5% op de toegekende waarborg.

In 2010 ontving het VLIF 22.972,64 euro aan waarborgbijdragen voor 18 dossiers (met waarborgtoekenning in 2009 en 2010).

3.4.4 Terugbetalingen van teveel uitbetaalde rentesubsidie en premies

Bij een stopzetting van de steun of na een herziening van de initieel toegekende steun, bijvoorbeeld als gevolg van een interne of externe controle (audit), wordt het teveel uitbetaalde bedrag teruggevorderd. Rentesubsidies worden meestal onmiddellijk rechtgezet bij de betaling zelf of verrekend bij een volgende opvraging door de banken zodat er hiervoor geen echte geldstroom is.

Dit neemt niet weg dat er toch nog beperkte effectieve terugstortingen worden verricht door kredietinstellingen. Terugvorderingen van kapitaalpremies geven wel aanleiding tot effectieve terugstortingen door de land- of tuinbouwers zelf.

Net zoals de betalingen met EU-medefinanciering worden uitgevoerd door het Betaalorgaan, worden ook de terugvorderingen teruggestort via het Betaalorgaan, dat dan het Vlaamse deel van de ontvangen sommen doorstort naar het VLIF.

In 2010 ontving het VLIF zo in totaal 636.242,12 euro (Vlaamse deel) van het Betaalorgaan na terugbetaling van ten onrechte uitbetaalde steun.

3.4.5 Terugvorderingen van uitbetaalde VLIF-waiborg

De aan de erkende kredietinstellingen uitbetaalde VLIF-waiborg na liquidatie en uitwinning van het bedrijf, worden teruggevorderd bij de initiële kredietnemers. Om dit te doen worden de dossiers doorgestuurd naar de centrale invorderingscel (CIC) van de Vlaamse overheid die alle mogelijke wettelijke middelen ter beschikking heeft om de betreffende som in te vorderen, uiteraard nadat er enkele aanmaningen zijn geweest. Deze instantie kan ook betalingsregelingen toestaan, met medeweten van het VLIF.

De uiteindelijk toch ontvangen sommen zijn zeer beperkt aangezien het per definitie onvermogen schuldnaars zijn ten gevolge van de gedwongen stopzetting van hun land- of tuinbouwactiviteit en uitwinning van hun bedrijf. Deze terugvorderingen worden dan door de CIC doorgestort aan het VLIF.

Het VLIF heeft in 2010 zo 25.674,43 euro ontvangen voor een 15-tal zaken. In de meeste gevallen wordt al enkele jaren regelmatig iets terugbetaald door de betrokkenen, en in 2010 zijn daar enkele bijgekomen. Deze terugbetalingen zijn zeer beperkt want het VLIF betaalde sinds zijn ontstaan in 1993 voor 115 gevallen in totaal 16.063.087,49 euro waarborg uit.

3.5 Uitbetaalde VLIF-steun

In dit hoofdstuk worden enkel bedragen gegeven voor de verschillende steunvormen zoals die budgettair werden ingeschreven.

De totale uitbetalingen aan steun in 2010 bedroegen 90,709 miljoen euro, waarvan 61,939 miljoen euro ten laste van de VLIF-begroting (Vlaams aandeel).

Uitgesplitst per doelgroep geeft dit :

	Totaal steunvolume	waarvan Vlaamse cofinanciering
Aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties		
rentesubsidies:	49.983.184,71 euro	36.390.192,81 euro
kapitaalpremies:	36.920.755,30 euro	22.057.116,86 euro
waarborg:	1.310.428,25 euro	1.310.428,25 euro
startsteun groeperingen:	21.151,80 euro	21.151,80 euro
Aan de agrovoedingssector:	1.046.888,09 euro	732.821,66 euro
Aan de omkadering van land- en tuinbouw:	1.426.936,73 euro	1.426.936,73 euro
Totaal:	90.709.344,88 euro	61.938.648,11 euro

Het VLIF betaalt zelf enkel het Vlaamse aandeel van de steun aangezien het Europese deel (ELFPO-medefinanciering) wordt geregeld via het Betaalorgaan (zie hiervoor).

3.5.1 Uitbetaalde VLIF-steun aan land- en tuinbouwers en hun coöperaties

Rentesubsidies

Er werd in 2010 in totaal 49.983.184,72 euro rentesubsidie uitbetaald, waarvan 36.390.192,81 euro ten laste van de Vlaamse VLIF-begroting, verdeeld over de 4 steuncategorieën als volgt:

	Totale steun	waarvan Vlaamse cofinanciering
vestigingssteun (CI):	4.128.286,16 euro	2.889.800,31 euro
investeringssteun (C):	39.503.866,00 euro	27.652.706,20 euro
diversificatiesteun (CD):	1.677.820,86 euro	1.174.474,60 euro
louter regionale steun (REG):	4.673.211,70 euro	4.673.211,70 euro

Het betreft jaarlijkse betalingen als gevolg van beslissingen die kunnen teruggaan tot maximaal 15 jaar geleden.

Kapitaalpremies

Er werd in 2010 in totaal 36.920.755,30 euro uitbetaald aan kapitaalpremies, waarvan 22.057.116,86 euro ten laste van de Vlaamse VLIF-begroting, verdeeld als volgt:

Type premie	Aantal dossiers	Totaal uitbetaald (euro)	waarvan Vlaams aandeel (euro)
Vestigingspremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	265	4.299.905,65	3.009.933,59
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	10	140.610,07	98.427,04
Totaal	275	4.440.515,72	3.108.360,63
Investeringspremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	2.533	19.302.909,10	13.728.529,07
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	780	3.680.489,90	2.703.850,15
Totaal	3.313	22.983.399,00	16.432.379,22
Diversificatiepremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	162	1.510.076,81	1.057.053,60
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	38	347.729,71	243.410,74
Totaal	200	1.857.806,52	1.300.464,34
Health check - premies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	321	4.658.196,21	1.164.548,88
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	46	205.455,36	51.363,79
Totaal	367	4.863.651,57	1.215.912,67
Suikerpremies:			
Dossiers met gehele of gedeeltelijke financiering met krediet	218	1.550.670,57	0
Dossiers met volledige financiering met eigen middelen	299	1.224.711,92	0
Totaal	517	2.775.382,49	0

Vermits er in hetzelfde dossier verschillende premietypes kunnen voorkomen, zijn de opgegeven aantallen geen 'unieke' dossiers.

Deze uitbetalingen bevatten de 2,679 miljoen euro aan premies (de 4 types samen) die op 28 oktober 2010 vroegd werden uitbetaald aan de begunstigden. Dat gebeurde in uitvoering van het herstelplan van de minister naar aanleiding van de economische crisis, specifiek gericht op de varkenssector. Het ging over 615 premies in 563 dossiers waarvan de uitbetaling normaliter gepland was in de loop van 2011 in plaats van 2010 (= 1.691.709,80 euro Vlaamse cofinanciering uit de VLIF-begroting).

Waarborg

De in 2010 vastgelegde VLIF-waarborg werd ook in 2010 uitbetaald, nl. 1.310.428,25 euro. Dit bedrag bestond uit 1.057.595,16 euro kapitaal en 252.833,09 euro intresten en kosten.

De waarborguitkeringen in 2010 hadden betrekking op 6 bedrijven in staat van onvermogen, waarvan 5 tuinbouwbedrijven en 1 landbouwbedrijf. Zij hadden samen 7 VLIF-dossiers waarvoor het VLIF initieel in totaal 1.541.726,23 euro waarborg had toegekend.

Startpremie aan samenwerkingsverbanden

In 2010 werd een eerste schijf van 11.250 euro uitbetaald voor een samenwerkingsverband van siertelers waarvan het dossier in 2009 werd beslist en vastgelegd. Voor twee andere dossiers, met een nog eerdere steuntoekenning, is er in 2010 nog 9.901,80 euro uitbetaald.

3.5.2 Uitbetaalde VLIF-steun aan de agrovoedingssector

In 2010 werd in totaal 1.046.888,09 euro steun⁵ uitbetaald aan de agrovoedingsbedrijven met projecten uit de oproepen 2008 en 2009. Het uitbetaalde bedrag kan worden opgesplitst in 314.066,43 euro ELFPO-steun en 732.821,66 euro VLIF-steun.

3.5.3 Uitbetaalde VLIF-steun aan de omkaderingssector

In 2010 werd er in totaal 1.426.936,73 euro betaald aan praktijkcentra en vergelijkbare instellingen, waarvan:

- 241.844,29 euro voor 5 dossiers uit 2007 waarvoor de steun toegekend werd in 2008
- 804.814,02 euro voor 6 dossiers uit 2008 waarvoor de steun toegekend werd in 2009
- 380.278,42 euro voor 1 dossier uit 2010 waarvoor de steun werd toegekend in 2010

De betaling van deze premies gebeurt na controle op de gesubsidieerde verrichting(en). De betaling wordt gespreid over maximum 4 schijven.

⁵ Hiervan is er 26.674,71 EUR pas begin 2011 door het Betaalorgaan uitbetaald aan de begunstigde terwijl de Vlaamse cofinanciering (18.672,30 EUR) al eind 2010 door de VLIF-boekhouding was gestort naar het Betaalorgaan.

4 INGEDIENDE AANVRAGEN VOOR VLIF-STEUN

Een aanvraag voor VLIF-steun kan alleen voor investeringen die nog niet uitgevoerd zijn. Bij retroactief subsidiëren van investeringen is het niet evident de doelmatigheid van steunmaatregelen aan te tonen, zelfs bij een 'open end'-regelgeving zoals die van het VLIF. In die context moet de steun aangevraagd worden vooraleer de uitvoering van het voorgenomen investeringsproject van start gaat. Dit gebeurt met een 'aanvraag om tussenkomst 1e luik'. Pas nadat het VLIF op deze manier kennis genomen heeft van de investeringen en er een subsidiedossier geopend werd, kunnen de investeringen van start gaan. Op het tijdstip van de aanvraag 1e luik is het investeringsproject definitief en mag er nog minimaal van afgeweken worden. In een periode van maximaal 6 maanden die hierop volgt moet het dossier verder aangevuld en gedocumenteerd worden met een 'aanvraag om tussenkomst 2e luik' waarbij er ook duidelijkheid komt over de financiering van het project. Als dit niet tijdig of onvoldoende gebeurt, of als een administratief onderzoek uitwijst dat de aanvraag niet gegrond is, wordt die niet verder onderzocht of als niet ontvankelijk gerangschikt. In 2010 drong die maatregel zich op voor ongeveer 7% van de aanvragen voor steun.

Door een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 dat uitwerking heeft op aanvragen ingediend vanaf 6 september 2010, werd de aanvraagprocedure gewijzigd. De aanvraag voor steun gebeurt voortaan opnieuw in één keer (en niet meer in twee fasen). De aanvraag wordt ingediend vooraleer de investering aanvangt en vooraleer de definitieve investeringsbeslissing genomen is. De datum van de eerste factuur, ook die van een voorschotfactuur, is de ultieme aanvangsdatum van de investeringen. Het aanvraagformulier is niet meer noodzakelijk gedocumenteerd. Na ontvangst deelt de VLIF-administratie mee welke documentatie binnen welke termijn nog moet voorgelegd worden. In afwachting van een nieuw aanvraagformulier wordt gebruik gemaakt van de bestaande aanvraagformulieren.

Onderstaande gegevens over aangevraagde steun hebben betrekking op dossiers waar in het kalenderjaar 2010 een definitieve aanvraag voor tussenkomst ingediend werd.

Vanwege de economische en financiële crisis werd verwacht dat het aantal aanvragen niet zou toenemen in vergelijking met het voorgaande jaar. Dit blijkt evenwel niet het geval. Er werden in 2010 finaal 3.994 aanvragen geregistreerd ten opzichte van 3.430 aanvragen in 2009. In 2008, 2007 en 2006 waren er respectievelijk 3.980, 3.214 en 5.237 aanvragen voor steun. De stijging van het aantal aanvragen in 2010 wordt in grote mate verklaard door de uitvaardiging van een maatregel waarbij steun verleend werd op overbruggingskredieten voor de financiering van operationele kosten. In het kader hiervan werden 370 aanvragen ingediend.

De 3.994 nieuwe dossiers kunnen opgedeeld worden in:

- 3.601 dossiers van land- en tuinbouwproducenten;
- 23 dossiers van coöperatieve vennootschappen voor afzet, verwerking en dienstverlening;
- 370 dossiers met een vraag voor steun voor een overbruggingskrediet.

Het totale voorziene investeringsvolume voor die 3.994 dossiers bedraagt 646,5 miljoen euro (een stijging van 13,4% ten opzichte van 2009), waarvan 28,4 miljoen euro voor de coöperatieve vennootschappen en 19,8 miljoen euro voor de overbruggingskredieten.

In 2009 was dit 570 miljoen euro (voor 3.430 dossiers), waarvan 55,7 miljoen euro voor de coöperatieve vennootschappen (voor 37 dossiers). De stijging met ruim 90 miljoen euro wordt voor ongeveer één vijfde verklaard door de aanvragen voor steun op een overbruggingskrediet, maar de stijging houdt toch vooral verband met de toename van de investeringen in de dierlijke productie, zowel in de melkvee-, de varkens- als de kippenhouderij.

4.1 Dossiers land- en tuinbouwers

De 3.601 dossiers van de land- en tuinbouwproducenten hebben voor 73,6% betrekking op de landbouwsector en voor 26,4% op de tuinbouwsector. Voor het investeringsbedrag is de verhouding tussen land- en tuinbouw dit jaar net dezelfde als de verhouding tussen het aantal dossiers.

Tabel 4.1 en figuur 4.1 geven een overzicht van het aantal ingediende dossiers en de voorziene investeringsbedragen per provincie.

West-Vlaanderen is de belangrijkste provincie, zowel inzake het aantal dossiers als de totale voorziene investeringskost. In Antwerpen zijn de totale voorziene investeringskosten in de tuinbouwsector wel hoger dan in West-Vlaanderen.

De jongste jaren is er een opmerkelijke toename van het gemiddeld investeringsbedrag per aanvraag. Voor 2008 ligt de verklaring gedeeltelijk bij de gewijzigde procedure, nl. de verplichting om alle investeringen te bundelen in één aanvraag. Waar het gemiddelde voorziene investeringsbedrag per dossier in 2006 nog 110.000 euro bedroeg, zowel voor landbouw als voor tuinbouw, blijft dit bedrag in 2007 constant voor landbouw maar stijgt het naar 180.000 euro per aanvraag vanuit de tuinbouw. Het optrekken van het maximum subsidiabel bedrag voor aanvragen vanaf 2007, de schaalvergroting en de omschakeling naar warmtekrachtkoppeling (WKK) zijn hieraan niet vreemd. Die ontwikkeling zet zich voort in 2008. Voor dat jaar bedragen de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier 145.000 euro in de landbouw en 207.000 euro in de tuinbouw. Voor 2009 waren de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier 145.000 euro in de landbouw en 169.000 euro in de tuinbouw. Vergeleken met 2008 betekent dit een status-quo in de landbouw en een daling met 18% in de tuinbouw. Mogelijke verklaringen voor die daling zijn enerzijds de gewijzigde aanvraagprocedure waardoor er in 2009 twee dossiers per aanvrager mochten ingediend worden tegenover één in 2008. De noodzaak om investeringen te groeperen op één aanvraag is hierdoor verminderd. Tuinbouwbedrijven investeren ook frequenter dan landbouwbedrijven. Anderzijds werd het gemiddelde voor 2008 sterk opgetrokken door de vele aanvragen voor steun voor grote WKK-installaties. In 2009 waren er niet alleen minder dergelijke aanvragen, maar de investeringsbedragen per installatie waren bovendien kleiner. Het aantal aanvragen voor WKK's bleef in 2010 gelijk (29), maar de investeringsbedragen per installatie zijn nog verder gedaald. Voor 2010 blijven de gemiddelde voorziene investeringskosten per dossier in de tuinbouw ongeveer gelijk met 166.000 euro. De gemiddelde voorziene investeringskosten in 2010 in de landbouw zijn echter ook gestegen tot 166.000 euro. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat er steeds grotere veestallen gebouwd worden.

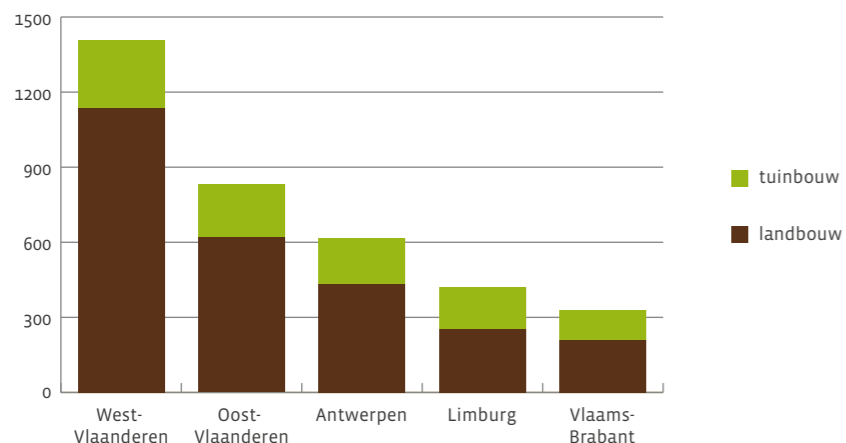
Tabel 4.1a Aantal ingediende dossiers en voorziene investeringskosten (euro) per provincie

provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	1138	270	1.408
Oost-Vlaanderen	619	212	831
Antwerpen	433	181	614
Limburg	253	167	420
Vlaams-Brabant	208	120	328
Vlaanderen	2.651	950	3.601

Tabel 4.1b Voorziene investeringskosten (euro) per provincie

Provincie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal voorziene investeringsvolume
West-Vlaanderen	194.085.382	36.807.338	230.892.719
Oost-Vlaanderen	84.283.172	26.571.986	110.855.158
Antwerpen	87.568.074	52.552.047	140.120.121
Limburg	43.131.107	23.206.303	66.337.410
Vlaams-Brabant	31.825.091	18.736.320	50.561.411
Vlaanderen	440.892.826	157.873.994	598.766.819

Figuur 4.1 Aantal ingediende dossiers in land- en tuinbouw per provincie

4.1.1 Overzicht: vestigingssteun versus investeringssteun en steun voor diversificatie

Indeling per maatregel

De aanvragen kunnen niet alleen opgesplitst worden naargelang de aard van het bedrijf, maar ook volgens de aard van de steunmaatregel d.w.z. aanvragen voor steun aan de eerste vestiging, aanvragen voor steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven en aanvragen voor steun voor investeringen gericht op het uitoefenen van niet-landbouwactiviteiten (diversificatie). In 2010 werden 201 aanvragen ingediend voor vestigingssteun, 3.094 aanvragen voor investeringssteun en 597 aanvragen voor diversificatiesteun (= steun voor verbredingsactiviteiten). Vóór 2007 werden aanvragen voor diversificatiesteun niet apart geregistreerd, maar opgenomen als aanvragen voor investeringssteun. Dossiers waarvoor de steun verleend werd vanaf 2007 werden, rekening houdend met een in het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling gemaakte opdeling in assen, onderverdeeld in drie categorieën (vestiging, investeringen, verbreding = diversificatie).

In één dossier kunnen verschillende types van steun gecombineerd voorkomen wat verklaart dat de som van de aanvragen per categorie groter is dan het aantal dossiers.

Tabel 4.2a Aantal ingediende dossiers en voorziene bedrijfsuitgaven (euro) per maatregel en financieringswijze in 2010

Aantal dossiers	Vestiging	Investering	Verbreding
(deels) met banklening	184	2.231	476
volledig met eigen middelen	17	863	121
Totaal	201	3.094	597

Tabel 4.2b Voorziene bedrijfsuitgaven (euro) per maatregel en financieringswijze in 2010

Voorziene kosten	Vestiging	Investering	Verbreding
(deels) met banklening	42.186.502	456.478.984	49.709.486
volledig met eigen middelen	2.179.503	41.333.483	6.878.860
Totaal	44.366.005	497.812.467	56.588.346

Uit de cijfers blijkt dat het aantal aanvragen voor vestigingssteun in 2010 met 14% gestegen is ten opzichte van 2009. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er in 2009 vestigingen werden uitgesteld in afwachting van de aangekondigde verhoogde vestigingssteun vanaf 2010 (van 55.000 naar 70.000 euro) aansluitend op het gewijzigd beleid van de Europese Unie. Toch is het aantal ingediende vestigingsdossiers nog significant lager dan in de periode 2006-2008 met gemiddeld toch 263 aanvragen voor vestigingssteun (wat overeenstemt met de verwachtingen). Mogelijke verklaring hiervoor is de financiële en economische crisis.

De aanvragen voor vestigingssteun werden op 17 dossiers na allemaal ingediend door banken. Vestigingskosten worden bijna altijd helemaal of gedeeltelijk gefinancierd met krediet ook door het feit dat kredietfinanciering vereist is voor het verkrijgen van vestigingssteun (rentesubsidie) op vestigingskosten boven de 60.000 euro (overname bedrijfsbekleding) of boven de 80.000 euro (overname aandelen) vestigingskosten.

De aanvragen voor investeringssteun werden voor 27,9% ingediend door de landbouwer zelf (voorzien investeringen volledig met eigen middelen gefinancierd). Meestal gaat het om kleinere investeringen. Het minimum vereiste investeringsbedrag voor het verkrijgen van gewone VLIF-steun bedraagt 15.000 euro.

Tot 30 juni 2010 konden landbouwers die in 2007 suikerbieten hadden in hun teeltplan, genieten van een tijdelijk ingestelde steunmaatregel die gefinancierd werd met speciale Europese middelen overeenkomstig de herstructurering van de suikerindustrie. De tijdelijke regeling was extra gunstig voor investeringen gefinancierd met eigen middelen onder meer via een verlaagd minimum investeringsbedrag van 3.000 euro. Qua investeringsvolume en budgettair gewicht blijft het belang van die dossiers evenwel beperkt. Door de tijdelijke actie waren er in 2010 weliswaar 863 dossiers voor investeringen die volledig gefinancierd worden met eigen middelen, maar die vertegenwoordigen slechts 8,3% van de totale voorziene investeringskosten.

De aanvragen voor diversificatiesteun werden voor 20,3% ingediend door de land- of tuinbouwer zelf. Het betrof hier ook gemiddeld kleinere investeringen die slechts 12,2% vertegenwoordigen van de voorziene kosten voor diversificatie.

De gemiddelde voorziene kosten per dossier bedragen 160.896 euro voor gangbare investeringen, 94.788 euro voor een investering gericht op diversificatie en loopt op tot 220.726 euro voor een eerste vestiging (bedrijfs-overname of overname aandelen). Vergeleken met 2009 is dit een stijging voor de eerste vestiging en de gangbare investeringen en een daling voor de diversificatie-investeringen. Toen bedroegen de gemiddelde voorziene bedragen respectievelijk 146.207 euro, 98.080 euro en 184.824 euro. Wat de vestigingen betreft wijzen de cijfers er op dat vooral de vestigingen met hoge vestigingskosten uitgesteld werden, wat logisch is wanneer een verhoging van de steun verwacht wordt.

Indeling per bank

Tabel 4.3 rangschikt het aantal ingediende aanvragen voor steun naargelang de financiering (eigen middelen of krediet) en per bank. Het totale kredietvolume bedraagt 425 miljoen euro. De top drie van de belangrijkste kredietinstellingen voor het VLIF blijft ongewijzigd: KBC, Landbouwkrediet en BNP Paribas Fortis. In vergelijking met 2009 is het aandeel van KBC in het geheel van de kredietverlening aan investeringen en vestigingen met VLIF-steun gestegen naar 59% tegenover 55% in 2009. Het relatief belang van Landbouwkrediet ging van 26% in 2009 naar 22% in 2010.

Tabel 4.3 Aantal ingediende dossiers per kredietinstelling

Kredietinstelling	Investeringen	Verbreding	Vestigingen	Totaal aantal
Eigen middelen	863	121	17	1001
KBC Bank	1279	300	91	1670
Landbouwkrediet	496	97	61	654
BNP Paribas Fortis	283	55	27	365
ING België	66	13	4	83
CNH Financial Services	58	-	-	58
DEXIA Bank	12	4	-	16
Centea	11	2	1	14
AXA Bank	9	4	-	13
Rabobank Nederland	8	-	-	8
CBC Banque	4	-	-	4
Delta Lloyd Bank	2	1	-	3
BKCP	2	-	-	2
Triodos Bank	1	-	-	1
Totaal	3.094	597	201	3.892

Tabel 4.4 Voorziene bedrijfsuitgaven en kredietvolume per maatregel en per kredietinstelling

Kredietinstelling	Bedrijfsuitgaven investeringen (euro)	Bedrijfsuitgaven diversificatie (euro)	Bedrijfsuitgaven vestigingen (euro)	Totale bedrijfsuitgaven (euro)	Totaal kredietvolume (euro)
Eigen middelen	41.333.483	6.878.860	2.179.503	50.391.847	-
KBC Bank	271.542.440	33.367.703	19.603.664	324.513.806	281.785.164
Landbouwkrediet	99.161.874	8.400.174	15.007.472	122.569.520	105.235.063
BNP Paribas Fortis	54.615.535	5.672.432	6.618.466	66.906.433	57.535.388
ING België	12.878.429	1.280.073	860.000	15.018.502	13.043.063
Rabobank Nederland	7.911.318	-	-	7.911.318	8.306.632
CNH Financial Services	3.617.329	-	-	3.617.329	2.969.685
Centea	1.897.749	85.964	96.900	2.080.613	1.725.500
AXA Bank	1.151.146	490.428	-	1.641.574	1.647.703
Dexia Bank	1.656.431	242.543	-	1.898.974	1.646.300
Delta Lloyd Bank	1.554.000	170.170	-	1.724.170	1.663.000
CBC Banque	285.458	-	-	285.458	285.000
BKCP	126.725	-	-	126.725	103.300
Triodos Bank	80.550	-	-	80.550	50.000
Totaal	497.812.467	56.588.347	44.366.005	598.766.819	475.995.798

Overzicht vestigingsdossiers

In tabel 4.5 wordt een overzicht gegeven van de vestigingsdossiers per provincie. Hieruit blijkt dat West-Vlaanderen koploper is wat het aantal vestigingsdossiers betreft, nl. 36% van het totale aantal. De gemiddelde vestigingskosten per dossier zijn het hoogst in Antwerpen wat uiteraard samenhangt met de bedrijfsomvang.

Tabel 4.5 Overzicht van het aantal ingediende vestigingsdossiers en voorziene vestigingskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende vestigingsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	63	9	72
Oost-Vlaanderen	37	-	37
Antwerpen	45	3	48
Limburg	19	8	27
Vlaams-Brabant	15	2	17
Vlaanderen	179	22	201
Voorziene kosten	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	14.494.478	1.399.705	15.894.183
Oost-Vlaanderen	7.808.656	-	7.808.656
Antwerpen	10.984.669	355.000	11.339.669
Limburg	4.147.317	1.388.300	5.535.617
Vlaams-Brabant	3.467.880	320.000	3.787.880
Vlaanderen	40.903.000	3.463.005	44.366.005

Overzicht dossiers investeringen

In tabel 4.6 wordt een overzicht gegeven van de investeringsdossiers per provincie. Aangezien 80% van de dossiers zich rangschikken als investeringsdossier, zijn de sectorale en provinciale spreiding net als de globale trend gelijklopend met die voor het geheel van de dossiers.

Vergeleken met 2009 is er, op twee uitzonderingen na, gemiddeld voor alle provincies zowel voor landbouw als voor tuinbouw een stijging van het aantal dossiers en van het investeringsbedrag. Enkel voor de tuinbouw in Antwerpen en West-Vlaanderen is het aantal ingediende dossiers licht gedaald, terwijl de voorziene investeringskosten in de tuinbouw in West-Vlaanderen sterk zijn gestegen. Wat opvalt is dat voor heel Vlaanderen het aantal ingediende tuinbouwdossiers met 1,7% gestegen is ten opzichte van 2009, terwijl het voorziene investeringsvolume in 2010 gedaald is met 3,2% ten opzichte van 2009. Dit is vooral te wijten aan de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen waar de meeste WKK's worden gebouwd. In 2010 zijn de gemiddelde investeringskosten van een WKK gedaald met 9% ten opzichte van 2009.

Tabel 4.6 Overzicht van het aantal ingediende investeringsdossiers en voorziene bedrijfsuitgaven (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende investeringsdossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	969	244	1213
Oost-Vlaanderen	528	196	724
Antwerpen	341	169	510
Limburg	211	145	356
Vlaams-Brabant	186	105	291
Vlaanderen	2.235	859	3.094
Voorziene kosten	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	167.837.316	31.587.583	199.424.899
Oost-Vlaanderen	67.441.818	22.141.315	89.583.133
Antwerpen	70.100.945	50.435.622	120.536.567
Limburg	35.575.189	15.433.032	51.008.221
Vlaams-Brabant	25.233.188	12.026.458	37.259.646
Vlaanderen	366.188.456	131.624.010	497.812.466

Overzicht dossiers diversificatie

In tabel 4.7 wordt per provincie een overzicht gegeven van de ingediende dossiers met investeringen gericht op diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten op het bedrijf. Onder diversificatie worden volgende activiteiten begrepen:

- Commercialisatie van hoeveproducten
- Hoevetoerisme en het openstellen van het bedrijf voor dagrecreatie
- Productie van hernieuwbare energie
- Uitvoeren van landschapsbeheer
- Activiteiten als zorgboerderij

Investeringsdossiers die gericht zijn op de aanmaak van hoeveproducten worden hieronder niet meer gerangschikt vanaf 2007. Die worden aanzien als 'gewone' investeringen op landbouwbedrijven. Bij vergelijkingen met cijfers over aanvragen tot 2006 moet hiermee rekening gehouden worden.

Dossiers met diversificatie-investeringen zijn gemiddeld kleinere dossiers dan die voor een gangbare bedrijfsinvestering of een vestiging. Op het gebied van diversificatie is de provincie West-Vlaanderen het best vertegenwoordigd met 232 dossiers op een totaal van 597.

Het aantal ingediende dossiers met diversificatie-investeringen is gestegen van 415 in 2009 tot 597 in 2010. De voorziene investeringskosten zijn in 2010 met 3,4% gedaald in vergelijking met 2009. De stijging van het aantal ingediende dossiers met diversificatie-investeringen in 2010 is vooral te wijten aan de stijging van het aantal ingediende dossiers voor fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers. Dit waren er 542 in 2010 tegenover 363 in 2009.

Tabel 4.7: Overzicht van het aantal ingediende dossiers diversificatie en voorziene investeringsbedragen (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Aantal ingediende diversificatiedossiers	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	187	45	232
Oost-Vlaanderen	103	40	143
Antwerpen	69	25	94
Limburg	39	35	74
Vlaams-Brabant	26	28	54
Vlaanderen	424	173	597
Voorziene kosten	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
West-Vlaanderen	11.753.587	3.820.050	15.573.637
Oost-Vlaanderen	9.032.698	4.430.671	13.463.368
Antwerpen	6.482.460	1.761.425	8.243.885
Limburg	3.408.600	6.384.971	9.793.572
Vlaams-Brabant	3.124.023	6.389.861	9.513.885
Vlaanderen	33.801.369	22.786.978	56.588.347

4.1.2 Indeling volgens aantal verrichtingen

In deze rubriek worden de verschillende verrichtingen waarvoor het VLIF steun verleent, nader geanalyseerd. Per dossier kan voor verschillende types van uitgaven (investeringen / verrichtingen) steun aangevraagd worden. De types investeringen / verrichtingen worden gegroepeerd in zes categorieën naargelang de aard van de investering:

- Eerste vestiging
- Aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond
- Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen
- Andere bedrijfsverbeteringen
- Materieel, vee en aanplantingen
- Diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten

De tabellen 4.8 en 4.9 geven een overzicht van het aantal verrichtingen en de voorziene uitgaven per categorie. Binnen één dossier kunnen verschillende verrichtingen gelijktijdig voorkomen.

Als de situatie voor Vlaanderen bekeken wordt, dan komen investeringen die zich rangschikken als 'Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen' het vaakst voor, nl. 36% van het totale aantal verrichtingen. Dit is opmerkelijk, want daarvoor waren aanvragen voor steun voor 'Materieel, vee en aanplantingen' altijd het talrijkst. Het aantal dossiers voor 'Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen' is in 2010 gestegen tot 2.243 ten opzichte van 1.982 in 2009 (stijging met 13%). Het investeringsvolume voor deze categorie dat in 2009 al 304 miljoen euro bedroeg, is in 2010 verder gestegen naar 387 miljoen euro of toegenomen met 27%. Dit duidt er op dat de bedrijfsomvang van de land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen steeds groter wordt. Een toenemend aantal bedrijven kiest voor schaalvergroting. Verbreding is, zoals uit andere cijfers in dit verslag blijkt, nog slechts zelden het antwoord op de vraag met betrekking tot de toekomststrategie van de bedrijven. Investeringen in de rubriek 'Materieel, vee en aanplantingen' vertegenwoordigen 33% van het totale aantal investeringen en 'Andere bedrijfsverbeteringen' zijn goed voor 17%.

De categorie 'Eerste vestiging' komt vooral voor in de landbouwsector. Overnames van bedrijven komt in de tuinbouwsector minder voor. De vestiging gebeurt in de tuinbouwsector vaker via de oprichting van een nieuw bedrijf waardoor de investeringen in de categorie 'Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen' en 'Materieel, vee en aanplantingen' toekomen.

Investeringen in de categorie 'Aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond' zijn met 73% van de verrichtingen hoofdzakelijk een landbouwaangelegenheid. Het totale aantal investeringen in de categorie 'Aankoop bedrijfsgebouwen, woning, grond' bedroeg in 2009 nog 156. Dit aantal is in 2010 echter sterk gedaald tot 41. De verklaring ligt in het wegvallen van de steun voor bedrijfsgebouwen van ouder dan 15 jaar voor aanvragen vanaf 1 januari 2009.

Tabel 4.8 Overzicht van het aantal ingediende verrichtingen per categorie

Verrichting	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	196	24	220
Aankoop hoeve	30	11	41
Verbreding	435	180	615
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	1.625	618	2.243
Materieel, vee en aanplantingen	1.378	675	2.053
Andere bedrijfsverbeteringen	801	261	1.062
Totaal	4.465	1.769	6.234

Tabel 4.9 Overzicht van de voorziene bedrijfsuitgaven (in euro) per categorie

Bedrijfsuitgave	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	41.317.754	3.463.005	44.780.759
Aankoop hoeve	6.874.628	2.214.695	8.999.323
Verbreding	33.894.719	23.386.978	57.281.697
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	290.349.519	96.421.799	387.071.318
Materieel, vee en aanplantingen	50.491.138	23.403.518	73.894.656
Andere bedrijfsverbeteringen	17.965.067	8.773.999	26.739.066
Totaal	440.892.826	157.873.994	598.766.819

De verrichtingen kunnen ook ingedeeld worden op basis van de voornaamste doelstelling die nagestreefd wordt bij de uitvoering ervan. Voor het overgrote deel van de investeringen is die doelstelling louter economisch. Met bepaalde investeringen wordt een specifieke doelstelling nagestreefd verband houdend met de evolutie naar een meer duurzame land- en tuinbouw. Een aantal van die investeringen moeten bovendien in het kader van andere regelgevingen (milieu, dierenwelzijn) verplicht uitgevoerd worden en genieten in die context van een verhoogde steun. Volgende categorieën worden onderscheiden:

- Milieu-investeringen
- Investeringen ter bevordering van de diversificatie naar niet landbouwactiviteiten
- Investeringen ter bevordering van het dierenwelzijn
- Investeringen in de biologische landbouw
- Investeringen door sociale instellingen
- Overige investeringen

De tabellen 4.10 en 4.11 geven een overzicht van het aantal verrichtingen en de voorziene investeringsbedragen per doelgroep. Binnen één dossier kunnen verschillende verrichtingen voorkomen.

Het overgrote deel van de verrichtingen, nl. 70,5%, rangschikt zich in de rubriek 'Overige investeringen', d.w.z. daar waar de voornaamste doelstelling economisch is, wat niet belet dat er in tweede of derde orde een milieudoelstelling of een doelstelling betreffende dierenwelzijn aanwezig is. Een nieuwe zeugenstal met groeps-huisvesting rangschikt zich in de categorie 'Overige'. Groepshuisvesting plaatsen in een bestaande stal wordt gerangschikt als 'Investeringen ter bevordering van het dierenwelzijn'.

Meer dan 17% van de verrichtingen hebben betrekking op milieu-investeringen. Hieronder rangschikken zich onder meer investeringen in ammoniakemissiearme stallen waardoor het relatief belang van milieu-investeringen, betrokken op de geïnvesteerde bedragen, oploopt tot bijna 32% van het totaal. De investeringen die zeer specifiek zijn voor diversificatie vertegenwoordigen 11,2% van het aantal verrichtingen en 10,2% van het investeringsbedrag. Voor investeringen in dierenwelzijn gaat het respectievelijk om 1,2% en 0,7%. Investeringen in biologische landbouw en door sociale instellingen zijn in het geheel van de VLIF-werking verwaarloosbaar.

Tabel 4.10: Overzicht van het aantal verrichtingen per doelgroep

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	820	247	1067
Diversificatie	496	194	690
Dierenwelzijn	75	1	76
Biologische teelt	1	1	2
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	3	1	4
Overige	3.070	1.325	4.395
Totaal	4.465	1.769	6.234

Tabel 4.11: Overzicht van de voorziene bedrijfsuitgaven (euro) per doelgroep

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	162.490.233	26.500.041	188.990.274
Diversificatie	37.305.554	23.809.841	61.115.395
Dierenwelzijn	4.348.196	2.500	3.350.696
Biologische teelt	471.875	458	472.333
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	500.000	80.550	580.550
Overige	235.776.967	107.480.604	343.257.571
Totaal	440.892.825	157.873.994	598.766.819

4.1.2.1 Overzicht van de ingediende investeringstypes.

In tabel 4.12 wordt een overzicht gegeven van de verschillende investeringstypes waarvoor steun werd aangevraagd. Naast het type van investering wordt ook de categorie en de doelgroep vermeld, samen met aantal verrichtingen en de voorziene kosten.

De tabel geeft een gedetailleerd beeld van het aantal aanvragen om VLIF-steun ingedeeld naar de aard van de verrichting (6.234 verrichtingen) en met opgave van de voorziene investeringskosten (598,77 miljoen euro). De registratie van een investering betekent niet dat er automatisch ook steun verleend wordt. Of een investering al dan niet gesubsidieerd wordt hangt af van de mate waarin aan alle voorwaarden voldaan wordt. Bepaalde investeringen zijn subsidiabel onder voorwaarden, bv. aangekochte bedrijfsgebouwen indien jonger dan 15 jaar. Een aantal investeringen, voorkomend in de lijst, is zelfs nooit subsidiabel zoals de tweede fase van een overname van aandelen, de aankoop van grond en een woning, verbouwen van niet-emissiearme varkens- en pluimveestallen, tweedehands materieel en tweedehandse uitrusting, aankoop dieren, productierechten, mestbewerking, boorput en grondverbetering. In de mate dat die verrichtingen onderdeel vormen van een ruimer investeringsproject worden ze ook geregistreerd.

Het overgrote deel van de verrichtingen en investeringsbedragen betreft traditionele zaken als de overname, de aankoop van de hoeve, de aankoop van machines, het bouwen en inrichten van melkvee- en varkensstallen, het bouwen van een loods of silo, het bouwen en inrichten van serres ...

De cijfers zijn nog vatbaar voor wijziging naarmate de dossierbehandeling vordert en de juiste aard van de investering duidelijker wordt. Een investering die aangemeld wordt als rundveestal kan bij de behandeling van de aanvraag gesplitst worden in een investering in de melkveehouderij en een investering in de vleesveehouderij.

De gedetailleerde opsplitsing vindt zijn oorsprong in een nood aan statistisch materieel en inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van investeringen, het gebruik van verschillende steunintensiteiten naargelang de aard van de verrichting of om een aantal investeringen extra te ondersteunen.

Tabel 4.12 Overzicht van de verschillende investeringstypen, categorieën, doelgroepen, aantal dossiers en voorziene kosten (euro) waarvoor steun werd aangevraagd

Eerste installatie (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	3	1.003.000
Aankoop materieel bij 1e vestiging	9	410.188
Aankoop vee bij 1e vestiging	9	974.875
Overname aandelen 2e fase na 1/1/08	2	414.754
Overname aandelen vestiging	97	19.575.216
Overname bij vestiging	100	22.402.727
Aankoop hoeve (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Aankoop gebouwen (in gebruik)	22	6.019.843
Aankoop gebouwen (installatie)	1	331.208
Aankoop gebouwen (niet in gebruik)	5	1.588.460
Aankoop grond (in gebruik)	6	577.200
Aankoop grond (niet in gebruik)	1	80.000
Bouwen of aankoop woning	6	402.613
Verbreding (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Detailverkoop (gebouwen)	20	451.121
Detailverkoop (materieel)	24	403.149
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (gebouwen)	13	1.464.166
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (materieel)	3	16.222
Energieproductie: materieel	1	50.000
Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	542	53.773.842

Inrichting van bedrijfsruimten voor zorgvragers	3	74.800
Machines landschapsbeheer	3	30.047
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (gebouwen)	3	325.000
Windmolens	3	693.350
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
AEA-biggenstal	44	9.644.013
AEA-fokvarkensstal (alle categorieën)	17	13.179.712
AEA-kraamstal	13	4.498.563
AEA-legkippenstal met verrijkte kooien	4	4.525.000
AEA-legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	10	12.404.452
AEA-moederdierenstal	8	4.543.819
AEA-poeljenstal	5	2.572.758
AEA-vleesvarkensstal	130	58.098.321
AEA-zeugenstal	76	41.681.950
Ander energiescherm	5	142.289
Energiebesparing: eerste energiescherm	44	2.156.914
Energiebesparing: stalisolatie	5	81.512
Energiebesparing: warmtebuffer of rookgascondensor	21	1.654.107
Energiebesparing: warmtepomp bij gesloten kas	2	60.000
Gasverwarmingsinstallatie	6	1.174.250
Luchtwater bij nieuwe AEA-stal	3	142.120
Micro WKK	2	175.000
Rookgasreiniging	1	85.000
Verwarming op biobrandstoffen	1	46.000
WKK-installatie op gas of biobrandstof	29	17.221.349
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Hoeveproducten andere (gebouwen)	9	1.380.911
Hoevevlees (gebouwen)	5	433.908
Hoevezuivel (gebouwen)	12	878.149
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (dierenwelzijn)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Groepshuisvesting kalveren	3	128.500
Herinrichten legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	7	1.962.896
Herinrichten zeugenstallen met groepshuisvesting	13	662.286
Verbeteren stalklimaat	53	1.597.015
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (biologische teelt)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Biologische pluimveehouderij	1	471.875
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Investerings voor Sociale Instellingen (onroerend goed)	2	385.000
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (overige)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Bewaar- en machineloods	484	47.583.841
Bouw/Inrichten kleinveestallen	8	777.824

Bouw/Inrichten paardenstallen	21	4.867.840
Bouw/Inrichting pluimveestal	12	3.869.937
Bouwen frigo	52	4.555.220
Bouwen/Inrichten champignonkwekerij	2	16.865
Bouwen/Inrichten jongveestal (melkvee)	94	5.648.549
Bouwen/Inrichten jongveestal (vleesvee)	43	4.275.831
Bouwen/Inrichten kweekvarkensstal	14	1.710.135
Bouwen/Inrichten melkveestal	240	40.240.807
Bouwen/Inrichten serre	175	40.631.333
Bouwen/Inrichten vleesvarkensstal	15	3.190.253
Bouwen/Inrichten vleesveestal	106	12.486.365
Bouwen/Inrichten witloofloods	14	879.681
Bouwen/Inrichten melkstal/melkinstallatie/voederautomaat	77	13.010.633
Isolatie en ventilatie bestaande bewaar ruimte	17	481.553
Loods voor opslag akkerbouwproducten voor verkoop	43	4.226.703
Melkinstallatie	157	8.435.300
Plastiek tunnels	12	396.635
Silo voor opslag akkerbouwgewassen voor verkoop	2	26.679
Vaste uitrusting gebouwen	67	3.567.762
Vernieuwing daken van hoeven met cultuurhistorisch karakter	4	128.000
Voorzieningen voor personeel (gebouwen)	53	4.075.304
Materiaal, vee en aanplantingen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Emissiearme mestspreading	1	25.000
Erosieploeg	37	241.938
Geavanceerde spuitmachines	5	270.940
Installatie lagedrukbandensysteem	6	38.495
Machines voor directinzaai	2	38.430
Mechanische onkruidbestrijding	16	211.947
Mestinjectie	9	386.278
Waterbehandeling	10	175.599
Materiaal, vee en aanplantingen (diversificatie)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Hoeveproducten andere (materieel)	13	168.262
Hoevevlees (materieel)	4	226.862
Hoevezuivel (materieel)	17	293.972
Maal- en menginstallatie	15	451.634
Materiaal, vee en aanplantingen (biologische teelt)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Bio-hoogstamboomgaarden	1	458
Materiaal, vee en aanplantingen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal dossiers	Voorziene kosten (euro)
Investerings voor consumentencoöperaties (roerend goed)	1	80.550
Investerings van sociale instellingen (roerend goed)	1	115.000

Materiaal, vee en aanplantingen (overige)	Aantal dossiers	Voorziena kosten (euro)
Aankoop dieren	5	530.750
Aankoop duurzame planten	5	123.315
Aankoop productierechten	4	710.137
Buitenberegening en -fertigatie	16	277.881
Gangbare pitfruitvariëteiten	75	1.545.707
Installatie GPS-sturing	52	454.940
Kersen, pruimen, druiven, ...	11	116.431
Machines en materieel	1.678	66.537.534
Materieel voor het reinigen van de weg	24	71.870
Materieel voor mechanische afdekking silo's	3	5.686
Nieuwe fruitvariëteiten	15	331.098
Oogstprotectie fruit	12	243.400
Tweedehandsmaterieel	4	82.492
Vogelschrikapparatuur	2	7.985
Voorzieningen voor personeel (materieel)	9	130.064
Andere bedrijfsverbeteringen (milieu)	Aantal dossiers	Voorziena kosten (euro)
Bijkomende mestopslagcapaciteit	37	1.588.848
Energiebesparing: kasomhulling	11	296.461
Mestbewerkings/verwerkingsystemen	1	120.000
Mestopslagplaats	13	216.236
Opvang verontreinigd water/vetafscheider	3	23.547
Opvang regenwater ter vervanging grondwater	29	290.425
Opvang/hergebruik beregeningswater	15	464.006
Rationeel afvalbeheer	6	143.306
Sleufsilos	177	5.314.601
Waterreservoir	210	3.386.265
Waterzuiveringsinstallatie	53	1.670.824
Andere bedrijfsverbeteringen (overige)	Aantal dossiers	Voorziena kosten (euro)
Boorput	7	29.365
Erf- en andere verharding	407	7.851.715
Grondverbetering	4	32.452
Kadaveropslag	6	50.978
Robotisering	18	1.673.582
Terreinuitrusting	64	3.581.457
Verbetering bedrijfshygiëne	1	5.000

4.1.2.2 Aantal en omvang van de kosten voor investeringen met betrekking tot een aantal actuele thema's

Het overzicht van de ingediende aanvragen voor steun op basis van de aard (vestiging, aankoop hoeve, bouwen bedrijfsgebouwen, andere verbeteringen, materieel en vee en diversificatie) of de nagestreefde doelstellingen, verschaft onvoldoende relevant inzicht in de investeringsactiviteit met betrekking tot een aantal actuele thema's.

Navolgend wordt voor een aantal actuele en maatschappelijk relevante investeringen een beeld gegeven van de investeringsactiviteit aan de hand van een aantal samengebrachte cijfers op het gebied van een aantal dossiers en investeringsbedragen.

De cijfers moeten met enige voorzichtigheid beoordeeld worden. Het betreft aangemelde investeringsprojecten met opgave van de geraamde uitgaven. Ze worden niet noodzakelijk allemaal uitgevoerd en de opgegeven investeringsbedragen zijn vaak ramingen.

Vestiging via overname van aandelen van een vennootschap

Eén van de meest in het oog springende evoluties is de manier waarop de vestiging verloopt. Er is een spectaculaire toename van het aantal vestigingen als beherend vennoot, zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap via een overname van aandelen. Bij het toenemend aantal vennootschappen in land- en tuinbouw is die evolutie normaal, maar er spelen duidelijk andere elementen. De wijziging in de regelgeving met het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 waarbij de overname van aandelen op twee manieren positief gediscrimineerd werd t.o.v. een klassieke overname, heeft 'overname onder vorm van aandelen' duidelijk gestimuleerd. Het aantal klassieke overnames halveerde in 2009 (107) ten opzichte van 2008 (204). In 2010 zijn er nog 100 aanvragen ingediend voor een klassieke overname. Het aantal overnames van aandelen bij vestiging is toegenomen van 19 in 2008, naar 67 in 2009 tot 97 in 2010. Op tal van bedrijven waar de generatiewissel er aan kwam, werd de eenmanszaak vóór de overname omgevormd naar een vennootschap. Er zijn in 2010 in totaal 201 aanvragen ingediend voor vestigingssteun, wat een toename is van 14% ten opzichte van 2009. Dit is waarschijnlijk te verklaren door de aangekondigde verhoging van de vestigingssteun vanaf 2010, waardoor er een aantal vestigingen in 2009 zijn uitgesteld.

Tabel 4.13 Overzicht van de ingediende vestigingsdossiers per provincie

	overname vestiging	overname aandelen	Overige
West-Vlaanderen	44	27	1
Oost-Vlaanderen	19	18	-
Antwerpen	25	23	-
Limburg	4	22	1
Vlaams-Brabant	8	7	2
Totaal	100	97	4

Ammoniakemissiearme stallen

Na de invoering van de steunmaatregel voor ammoniakemissiearme stallen nam, aansluitend bij een wijziging van het Vlaamse in 2004, het aantal aanvragen om steun voor dit type van investering een hoge vlucht, mede door de aanvankelijk zeer aantrekkelijke steunintensiteit. In 2005 werden 503 aanvragen om steun ingeleid.

Anticiperend op een verwachte daling van de steunintensiteit werden begin 2006 nog veel aanvragen ingeleid, maar na de vermindering van de steunintensiteit vanaf 10 maart 2006 was er een terugval van het aantal aanvragen. Finaal werden er in 2006 toch nog 278 aanvragen om steun ingediend.

In 2007 daalde het aantal aanvragen naar 140. Hiermee was een investering van 41,4 miljoen euro gemoeid, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag betrekking had op een investering van 295.714 euro. Dat het gemiddeld gesubsidieerd bedrag (cfr. hoofdstuk 6) lager is, wordt verklaard door het feit dat niet alle stallen gesubsidieerd worden, dat er gesubsidieerd wordt op basis van normbedragen en dat een investering die aanvankelijk als één verrichting geregistreerd wordt bij afhandeling uiteenvalt in twee verrichtingen.

In 2008 is er opnieuw een toename tot 247 aanvragen. Hiermee is een investering van 85,93 miljoen euro gemeoid d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag slaat op een investering van 347.895 euro. In 238 gevallen betrof het varkensstallen voor een bedrag van 82,10 miljoen euro. In 9 gevallen betrof het pluimveestallen (legkippen en poeljen) voor een geraamde investering van 3,83 miljoen euro.

Het aantal aanvragen voor steun bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen steeg in 2009 tot 276 voor een investering van 111,10 miljoen euro, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag slaat op een investering van 402.672 euro, wat 15,7% hoger is dan in 2008.

Het aantal aanvragen voor steun bij de bouw van ammoniakemissiearme stallen steeg in 2010 verder tot 307 voor een investering van 151,15 miljoen euro, d.w.z. dat een gemiddelde aanvraag slaat op een investering van 492.340 euro, wat 22,3% hoger is dan in 2009.

Dit heeft te maken met de verdere schaalvergroting in de sector. Dossiers waar de investeringen oplopen tot boven 1 miljoen euro zijn geen uitzonderingen. Een aantal varkenshouders heeft gekozen voor een sterke schaalvergroting. Zoals voorheen betreft het nog altijd in ruime mate varkensstallen (280 gevallen) voor een bedrag van 127,10 miljoen euro. Er waren 27 aanvragen voor steun voor de bouw van ammoniakemissiearme pluimveestallen (legkippen, moederdieren en poeljen) voor een geraamde investering van 24,05 miljoen euro. Dit is aanzienlijk meer dan in 2009. Het geraamde investeringsbedrag voor een ammoniakemissiearme pluimveestal ligt met 890.593 euro ook kennelijk hoger dan het gemiddelde.

Biologische landbouw

De investeringen die zeer specifiek verbonden zijn met de toepassing van de biologische productiemethode blijven zeer beperkt ondanks de hoge steunintensiteit (40% voor dossiers ingediend tot en met 5 september 2010 en 38% voor dossiers ingediend vanaf 6 september 2010). In 2010 werden slechts 2 aanvragen ingediend voor een totaal investeringsbedrag van 472.333 euro.

Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers

Diversificatie naar niet-landbouwactiviteiten was de jongste jaren hoofdzakelijk een verhaal van investeringen in de productie van hernieuwbare energie en dan vooral van investeringen in zonnecellen, ook al benadert het VLIF die investering in functie van de eigen energiebehoefte van het bedrijf. Van amper 45 aanvragen in 2006 (steun was mogelijk vanaf 10 maart 2006) ging het naar 149 aanvragen in 2007, 307 aanvragen in 2008 en 363 in 2009. Dit aantal is in 2010 nog verder gestegen tot 542. Het geïnvesteerde bedrag evolueerde van 4,45 miljoen euro in 2006 naar 16,3 miljoen euro in 2007, 34,2 miljoen euro in 2008 en 37,03 miljoen in 2009. In 2010 betrof het geschatte investeringsbedrag 53,77 miljoen euro of 9% van alle aangemelde investeringen in 2010. Het gemiddelde investeringsbedrag liep op tot 99.200 euro per aanvraag en dit ondanks de gemiddeld sterke daling van de prijs per geïnstalleerde eenheid. Opmerkelijke vaststelling in dit verband was dat een aantal grootverbruikers van elektriciteit zoals varkens- en pluimveehouders, maar ook fruitbedrijven (met veel bewaarcapaciteit) en witloofbedrijven, gestimuleerd door 30% investeringssteun en groenestroomcertificaten enorme bedragen geïnvesteerd hebben in de productie van zonne-energie. De steunintensiteit voor zonnecellen werd voor aanvragen ingediend vanaf 6 september 2010 verminderd naar 8%.

Wateropslag, waterzuivering, hergebruik water

Opvang, gebruik en hergebruik van water vormt een belangrijk aandachtspunt op vele bedrijven. De investeringen die te maken hebben met water zijn talrijk en genieten veel aandacht in het investeringsbeleid. In 2010 werden 320 aanvragen geregistreerd waar water een centraal element was voor een investering voor een totaal bedrag van 6 miljoen euro. In vergelijking met 2009 is dit een stijging voor het totale investeringsbedrag met 36,9% terwijl het aantal aanvragen ongeveer gelijk bleef. Ingedeeld volgens de aard van de investeringen geeft dit:

- Opvang van regenwater (in bassins, citernes, e.a.): 210 aanvragen voor een investeringsvolume van 3.386.265 euro
- Opvang en hergebruik van beregeningswater: 47 aanvragen voor een investeringsvolume van 777.978 euro
- Waterzuiveringsinstallaties: 53 aanvragen voor een investeringsvolume van 1.670.824 euro
- Waterbehandeling: 10 aanvragen voor een investeringsvolume van 175.599 euro

Energiebesparing

Energiebesparing wordt sterk aangemoedigd met verhoogde steun. In 2010 werden m.b.t. dit type van investeringen 88 aanvragen (= stijging met 10% ten opzichte van 2009) geregistreerd voor een investeringsvolume van 4,4 miljoen euro (daling met 30% ten opzichte van 2009). Het betreft bijna integraal investeringen in (eerste) energieschermen, warmtebuffers of rookgascondensators, stalisolatie, warmtepompen bij een gesloten kas en kasomhulling.

WKK-installaties

Geconfronteerd met de stijgende energieprijzen, de verminderde interesse van externe kapitaalverstrekkers (energie-installatiebedrijven) m.b.t. de financiering van warmtekrachtkoppeling (WKK)-installaties op tuinbouwbedrijven en de ruime mogelijkheden op investeringssteun en andere vormen van steun (WKK-certificaten), hebben een aantal tuinders vanaf 2006 geopteerd voor een investering in een WKK-installatie in eigen beheer. Nadat er in 2006 al 21 aanvragen voor steun ingediend werden, was er in 2007 al een belangrijke toename. In dat jaar waren er 36 aanvragen voor een totale investering van 34,5 miljoen euro. In 2008 nam het aantal aanvragen sterk toe. In dat jaar werden 54 aanvragen voor steun geregistreerd voor een totale investering van 51,7 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per WKK-installatie bedroegen in 2008 ruim 956.000 euro. De budgettaire impact nam zodanige proporties aan dat een ingrijpen zich opdrong. Voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 bedraagt de steunintensiteit 30% in plaats van 40%. Met de opbrengsten uit warmtekrachtcertificaten en uit de verkoop van elektriciteit is de terugverdientijd van dergelijke investering relatief kort.

In 2009 daalde het aantal aanvragen voor steun voor een WKK-installatie tot 29, voor een totale geschatte investering van 18,98 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per WKK-installatie bedroeg in 2009 654.000 euro, wat een opmerkelijke daling is ten opzichte van 2008. In 2010 waren er ook 29 aanvragen voor steun voor een WKK-installatie, voor een totale geschatte investering van 17,22 miljoen euro. De gemiddelde investeringskosten per WKK-installatie bedragen in 2010 dus 594.000 euro, wat een daling is van 9,2% ten opzichte van 2009. Uit deze gegevens kan besloten worden dat de glastuinbouwbedrijven die de bedrijfsomvang hadden en de toelating kregen om te injecteren op het elektriciteitsnet, intussen geïnvesteerd hebben in een WKK-installatie of dit weldra zullen doen. Er moet wel opgemerkt worden dat voor aanvragen vanaf 6 september 2010 het steunpercentage voor een WKK-installatie verlaagd is naar 28%.

Overbruggingskrediet voor de financiering van operationele kosten

Land- en tuinbouwers die door de economische crisis problemen hadden met de financiering van de operationele kosten, konden in 2010 een aanvraag indienen voor steun op een overbruggingskrediet, ter financiering van deze operationele kosten. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor steun op een overbruggingskrediet staan beschreven in hoofdstuk 3. Er werden in totaal 370 aanvragen ingediend voor een totaal investeringsbedrag van 19,8 miljoen euro. Dit komt dus neer op een gemiddeld overbruggingskrediet van 53.500 euro.

Effecten van wijzigingen in de regelgeving vanaf 1/1/2009

Een aantal wijzigingen in de VLIF-regelgeving die hun beslag kregen met het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2008, traden in werking op 1 januari 2009. De effecten op de vestiging en de spectaculaire opkomst van de vestiging via overname van aandelen, werden al besproken. Andere wijzigingen betroffen onder meer de afschaffing van de voorwaarde van grondgebondenheid in de vleesveehouderij, de afbouw van de steun voor aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen, de invoering van steun voor bijkomende mestopslag en mogelijkheden van steun bij uitbreidingsinvesteringen op basis van emissierechten verkregen via mestverwerking. Op basis van het aantal aanvragen kunnen volgende besluiten getrokken worden over die wijzigingen:

- Het aantal steunaanvragen voor investeringen in de vleesveehouderij is significant toegenomen: van 64 aanvragen in 2008 voor vleesveestallen (inbegrepen stallen voor jongvee) naar 138 aanvragen in 2009 en 149 in 2010.
- Het aantal aanvragen van steun bij de aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen is nagenoeg gestopt als gevolg van de afschaffing van de steun op gebouwen van meer dan 15 jaar oud. Van 144 aanvragen in 2008 ging het naar 88 aanvragen in 2009 en naar nog slechts 28 in 2010.
- In 2009 werden er 22 aanvragen ingediend voor steun voor investeringen in bijkomende mestopslag om te voldoen aan de nieuwe normen. Dit aantal is in 2010 gestegen tot 37.
- Het aantal aanvragen voor steun voor ammoniakemissiearme stallen en vooral het gemiddelde investeringsbedrag per aanvraag zijn verder gestegen. Dit wijst op steunaanvragen voor een aantal grote investeringsprojecten die mogelijk worden op basis van emissierechten verkregen door mestverwerking.

4.1.2.3 Meest voorkomende verrichtingen per provincie

In tabel 4.14 worden per provincie de tien meest voorkomende types van investeringen voor 2010 in de landbouwsector weergegeven. Machines en materieel staan afgetekend op de eerste plaats met 1.174 aanvragen. Dit komt ongeveer overeen met 26,3% van alle verrichtingen in de landbouwsector (4.465 verrichtingen).

De ammoniakemissiearme vleesvarkensstallen staan in de lijst op de negende plaats met 129 aanvragen voor steun. Omdat ze geïnventariseerd worden per diersoort (zeugen, vleesvarkens, biggen; legkippen ...) en dus minder doorwegen, ligt het totale aantal aanvragen voor steun voor de bouw van een ammoniakemissiearme stal merkbaar hoger, namelijk op 307, wat de vierde plaats zou opleveren in de top 10.

In 2010 zijn er geen nieuwkomers in de top 10 van de verrichtingen in de landbouwsector.

Overname van bedrijfsbekleding bij vestiging is al sinds 2009 uit de top 10 verdwenen aangezien er meer en meer eerste installaties gebeuren door de overname van aandelen (49,2% van alle eerste installaties in 2010). In 2010 werden er in totaal 197 vestigingsdossiers (overname bij vestiging en overname van aandelen) ingediend. Wat het totale aantal vestigingen betreft, is West-Vlaanderen koploper met 71 dossiers. Daarna volgen Antwerpen (48), Oost-Vlaanderen (37), Limburg (26) en Vlaams-Brabant (15).

De provincie West-Vlaanderen is koploper voor elke investeringscode uit de top-10 wat betreft het aantal ingediende dossiers in de landbouwsector.

Tabel 4.14 Top 10 van de verrichtingen in de landbouwsector naar aantal aanvragen per provincie

Rangschikking	Type investering landbouw	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
1	Machines en materieel	487	296	156	111	124	1174
2	Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	178	94	63	35	22	392
3	Erf- en andere verharding	172	100	30	12	20	335
4	Bewaar- en machineloods	150	72	30	24	29	305
5	Bouwen/Inrichten melkveestal	102	71	58	-	9	240
6	Sleufsilo	62	60	32	13	9	176
7	Melkinstallatie	56	41	43	11	6	157
8	Waterreservoir	87	50	5	1	8	151
9	AEA-vleesvarkensstal	75	18	18	15	3	129
10	Bouwen/Inrichten vleesveestal	46	41	11	-	6	104

In tabel 4.15 worden de tien meest voorkomende types investeringen in 2010 in de tuinbouwsector opgesomd. Ook in de tuinbouw zijn machines en materieel het meest voorkomende type van investeringen met 544 aanvragen. Dit komt ongeveer overeen met ruim 28% van alle verrichtingen in de tuinbouwsector (1.769 verrichtingen).

In de tuinbouwsector zijn er weinig wijzigingen in 2010 t.o.v. 2009. Het aantal investeringen is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2009. Wat betreft de provinciale verdeling is de provincie Antwerpen opnieuw dominant wat de bouw en inrichting van serres betreft. Opmerkelijke stijger is het aantal aanvragen voor fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers: 150 aanvragen in 2010 ten opzichte van 120 in 2009.

De provincie Limburg blijft duidelijk de fruitteeltprovincie bij uitstek met 40 verrichtingen in gangbare pitfruitvariëteiten niettegenstaande dat Oost-Vlaanderen met 15 aanvragen voor de bouw van een frigo de koppositie heeft overgenomen.

Tabel 4.15 Top 10 van de verrichtingen in de tuinbouwsector naar aantal aanvragen per provincie

Rangschikking	Type investering tuinbouw	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
1	Machines en materieel	145	117	73	93	76	504
2	Bewaar- en machineloods	48	41	44	24	22	179
3	Bouwen/Inrichten serre	48	50	55	6	7	166
4	Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	40	31	20	34	25	150
5	Gangbare pitfruitvariëteiten	2	9	4	40	19	74
6	Erf- en andere verharding	25	17	14	10	6	72
7	Waterreservoir	10	27	14	4	4	59
8	Bouwen frigo	7	15	6	9	11	48
9	Terreininrusting	10	24	9	3	1	47
10	Energiescherm: eerste energiescherm	13	11	18	1	1	44

4.2 Dossiers land- en tuinbouwcoöperaties

Behalve steun aan de land- en tuinbouwproducenten verleent het VLIF ook steun aan land- en tuinbouwcoöperaties. Deze moeten voldoen aan de specifieke bepalingen voor de coöperaties voorzien in de VLIF-regelgeving, afgestemd op deze van de Nationale Raad voor de Coöperatie (o.a. op het gebied van democratische besluitvorming).

In 2010 werden door de coöperaties 23 aanvragen (tweede luik) ingediend met voorziene totale investeringskosten van 28,37miljoen euro. Door coöperaties voor afzet en verwerking werden 6 dossiers ingediend, waarvan 3 dossiers van zuivelcoöperaties en 3 van groenten- en fruitcoöperaties (veilingen). 17 aanvragen kwamen van dienstverlenende coöperaties, type machinerings.

Het totale ingediende investeringsbedrag ligt lager dan in 2009 (in 2009 werden voor 55,7 miljoen aan investeringen ingediend), maar ook het aantal ingediende dossiers is gedaald (34 in 2008, 37 in 2009). De trend naar hogere investeringsbedragen per dossier heeft zich ook in 2010 doorgezet. Vooral het ingediende investeringsbedrag in de coöperatieve groenten- en fruitsector is hoog in 2010 (22,5 miljoen euro).

Het aantal dossiers van de machinerings is licht gedaald (22 in 2008, 22 in 2009 en 17 in 2010) met een gelijklopende daling van het totale ingediende investeringsvolume (1,7 miljoen euro in 2008, 1,3 miljoen euro in 2009 en 1,18 miljoen euro in 2010).

Tabel 4.16 Overzicht van de voorziene uitgaven (euro) voor ingediende dossiers van land- en tuinbouwcoöperaties per provincie

	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
Groenten en Fruit	0	0	22.500.000	0	0	22.500.000
Machinerings	172.906	132.081	320.650	187.000	366.613	1.179.250
Melkerijs	830.000	0	3.865.000	0	0	4.695.000
Totaal	1.002.906	132.081	26.685.650	187.000	366.613	28.374.250

4.3 Dossiers agrovoeding

Met de publicatie van omzendbrief 58 in het Belgisch Staatsblad van 23/12/2010 werd de derde oproep naar de agrovoedingssector gericht voor het indienen van aanvragen voor investeringssteun binnen het plattelandsontwikkelingsplan (PDPO II).

De oproep 2010 was gericht op milieu- en energie-investeringen voor bedrijven uit de verwerkingssectoren aard-appelen, groenten en fruit, vlees, vleeswaren en zuivel.

De dossiers moeten ten laatste op 1 maart 2011 ingediend worden. De beoordeling en beslissing over steuntoekenning volgt in de eerste helft van 2011.

4.4 Dossiers omkaderingssector

Volgend op de uitwerking van de organieke regelgeving, werd begin 2010 een derde indieningsronde uitgeschreven voor investeringen in de omkaderingssector.

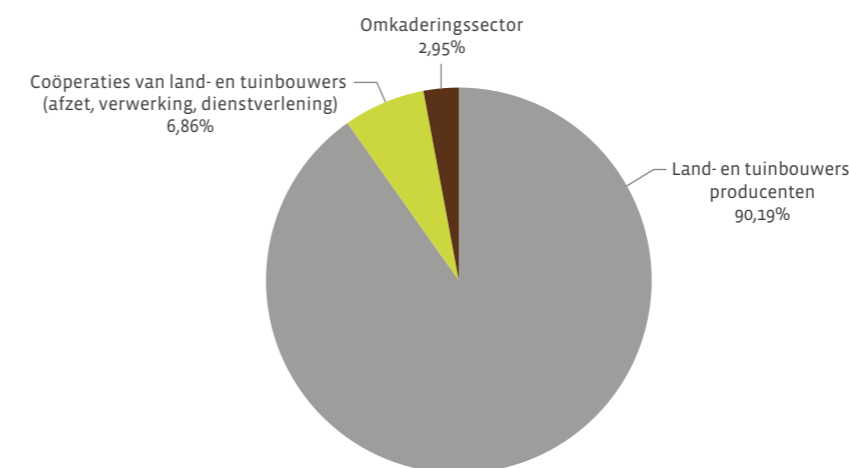
In totaal werden er uit de plantaardige sector 10 dossiers ingediend in mei 2010. In 2010 werd er voor 4 van de 10 dossiers (die een bewijs van EU-cofinanciering konden voorleggen) 2.000.000 euro Vlaamse steun vastgelegd in het najaar, waarvan er in 2010 reeds 19% werd uitbetaald.

5 TOEGEKENDE STEUN

In 2010 verleende het VLIF 102,130 miljoen euro steun waarvan 67,957 miljoen euro Vlaamse middelen (zie hoofdstuk 3 voor meer budgettaire detailinformatie). Hiermee werd de beschikbare vastleggingsmachtiging, net als de voorbije jaren, volledig opgebruikt.

De steun heeft betrekking op aanvragen vanwege producenten (land- en tuinbouwers), hun coöperaties en de omkaderingssector.

Figuur 5.1 Procentuele verdeling per doelgroep van de bestede VLIF-vastleggingsmachtiging 2010 (= budgettair vastgelegde Vlaamse cofinanciering)

5.1 Steun aan land- en tuinbouwers

In 2010 werd in 3.011 nieuwe dossiers van land- en tuinbouwproducenten VLIF-steun verleend (met uitzondering van de overbruggingskredieten voor blauwtongdossiers en voor de financiering van de operationele kosten, zie 5.1.6). Het totale steunvolume (Vlaams + EU) dat hiermee overeenstemt, bedraagt 91,746 miljoen euro (tabel 5.1). In 288 dossiers werd geen steun verleend. In een aantal van die dossiers wordt mogelijk later nog steun verleend na het vervullen van opgelegde voorwaarden.

Er werden 598 dossiers herzien, wat 2,122 miljoen euro aan bijkomende kosten met zich meebracht. De meeste herzieningen volgen op een eindcontrole in het dossier waarbij de steun wordt aangepast op basis van voorgelegde investerings- en betalingsbewijzen.

Alle cijfers in dit hoofdstuk geven het totale steunvolume weer, ongeacht de vorm (rentesubsidie of kapitaalpremie) en de financiering (Vlaams en Europees). De cijfers zijn ook inclusief de investeringssteun die gefinancierd werd met Europese middelen verkregen uit het fonds voor de herstructurering van de suikersector.

Tabel 5.1 Aantal dossiers met gunstige beslissing voor land- en tuinbouwproducenten en hun totaal steunvolume (euro)

Dossiers met gunstige beslissing	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Aantal nieuwe dossiers	2.232	779	3.011
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	52.308.039	39.437.551	91.745.590
Aantal herzieningen	436	162	598
Steunvolume herzieningen (euro)	1.714.562	407.401	2.121.963
Totaal aantal	2.668	941	3.609
Steunvolume totaal (euro)	54.022.601	39.844.952	93.867.553

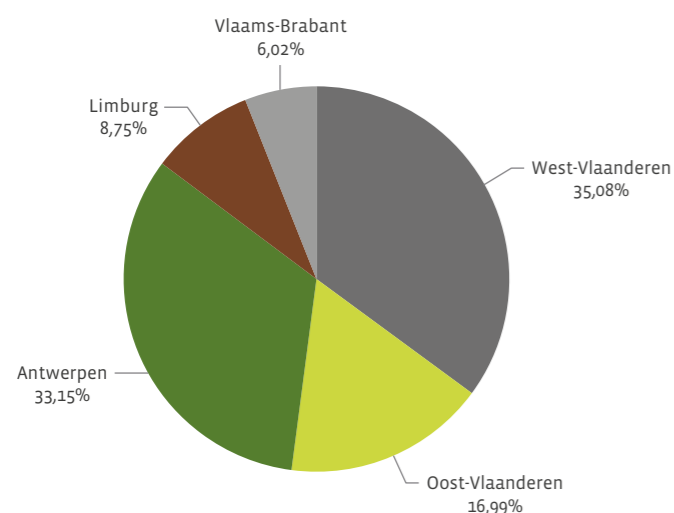
Ruim 74% van de nieuwe dossiers waarover een gunstige beslissing werd genomen, zijn landbouwdossiers, d.w.z. dossiers van bedrijven met hoofdzakelijk landbouwactiviteiten en veehouderij. Zij vertegenwoordigen 57% van het totale steunvolume. De overige 26% van de nieuwe dossiers waarover een gunstige beslissing werd genomen, zijn tuinbouwdossiers. Die vertegenwoordigen 43% van het totale steunvolume. Als vergeleken wordt met 2009 blijkt dat het aantal dossiers in de landbouw in verhouding tot de tuinbouw slechts licht gestegen is. De verhouding in de toegekende steun is echter licht gedaald. Het aandeel van de tuinbouwdossiers in de toegekende steun is gestegen van 27% in 2007, 40% in 2008 naar 41% in 2009 en bedroeg 43% in 2010. Die evolutie houdt vooral verband met de aard en de omvang van tuinbouwdossiers. De aanvraag voor steun van de dossiers waarover in 2010 een gunstige beslissing werd genomen, dateert vaak nog van 2008 toen er in de tuinbouw meer grote projecten met gemiddeld hoge steunintensiteit aangemeld werden. De vermindering van de steunintensiteit voor aanvragen vanaf 27 juni 2008 komt nog niet volledig tot uiting. In 2009 bedroeg het gemiddelde steunvolume per dossier 22.807 euro in de landbouw en 43.137 euro in de tuinbouw. In 2010 is het gemiddelde steunvolume per dossier in de landbouw licht gestegen tot 23.435 euro. In de tuinbouw is er echter een toename van het gemiddelde steunvolume per dossier met 17,4% tot 50.626 euro.

Tabel 5.2: Aantal dossiers met gunstige beslissing voor land- en tuinbouwproducenten en hun steunvolume (euro) per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers	Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	Aantal herzieningen	Steunvolume herzieningen (euro)
West-Vlaanderen	1.196	31.824.225	246	1.107.377
Oost-Vlaanderen	661	15.660.519	153	286.232
Antwerpen	509	30.785.912	63	332.720
Limburg	364	7.888.351	76	328.991
Vlaams-Brabant	281	5.586.584	60	66.643
Vlaanderen	3.011	91.745.590	598	2.121.963

Uit tabel 5.2 en figuur 5.2 blijkt dat West-Vlaanderen de provincie is met het meeste dossiers. Door de subsidiëring van een relatief beperkt aantal grootschalige projecten en WKK-installaties is in 2010 het toegekende steunvolume in Antwerpen bijna even groot als in West-Vlaanderen. Dit terwijl het aantal dossiers waarop die steun betrekking heeft minder dan de helft bedraagt van het aantal in West-Vlaanderen. Oost-Vlaanderen heeft veel dossiers, maar komt op het gebied van steunvolume ver achter West-Vlaanderen en Antwerpen. Limburg en Vlaams-Brabant blijven traditioneel de provincies met de minste investeringsdossiers en het laagste steunvolume. Globaal correspondeert het aantal dossiers en het steunvolume met het belang van de land- en tuinbouw in de provincies.

Figuur 5.2 Totale toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten per provincie

Bij 816 nieuwe dossiers werd alleen steun verleend in de vorm van een kapitaalpremie omdat de betreffende investeringen volledig gefinancierd werden met eigen middelen (tabel 5.3).

Bij 2.195 nieuwe dossiers had de steun een gemengde vorm (rentesubsidie en kapitaalpremie) omdat de investeringen helemaal of gedeeltelijk gefinancierd werden met krediet. Bij deze dossiers met kredietfinanciering is de steun beduidend hoger dan bij dossiers met uitsluitend eigen financiering omdat logischerwijze wordt geleend voor hogere investeringsbedragen.

Dossiers waar de investeringen gedeeltelijk met krediet en gedeeltelijk met eigen middelen gefinancierd worden, staan in tabel 5.3 toch gerangschikt in de kolom 'lening bij kredietinstelling'.

Tabel 5.3 Aantal dossiers en toegekende steun (euro) naar financieringswijze

Nieuwe dossiers	Volledig eigen middelen	Lening bij kredietinstelling	Totaal
Aantal nieuwe dossiers	816	2.195	3.011
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	5.381.983	86.363.607	91.745.590
Aantal herzieningen	126	472	598
Steunvolume herzieningen (euro)	128.168	1.993.795	2.121.963
Totaal aantal	942	2.667	3.609
Steunvolume totaal (euro)	5.510.151	88.357.403	93.867.553

Het totale steunvolume voor dossiers met krediet bedraagt 86,364 miljoen euro. Dit is 15,571 miljoen euro meer dan in 2009. Het steunvolume voor de dossiers met eigen middelen vermeerderde tot 5,382 miljoen euro of 1,188 miljoen euro meer dan in 2009.

Indeling volgens kredietinstelling

Tabel 5.4 Overzicht van het aantal dossiers en het totale steunvolume (euro) in land- en tuinbouw per kredietinstelling

Kredietinstelling	Aantal landbouw	Steunvolume landbouw (euro)	Aantal tuinbouw	Steunvolume tuinbouw (euro)	Totaal aantal	Totaal steunvolume (euro)
Eigen middelen	614	3.477.929	202	1.904.054	816	5.381.983
KBC Bank	879	27.411.740	378	22.999.971	1.257	50.411.712
Landbouwkrediet	381	11.263.304	91	10.095.646	472	21.358.950
BNP Paribas Fortis	213	6.527.274	57	1.896.007	270	8.423.281
ING België	55	2.028.339	26	1.271.314	81	3.299.653
Rabobank Nederland	2	135.728	2	659.027	4	794.755
Dexia Bank	6	311.685	7	427.389	13	739.074
Centea	16	361.843	7	136.726	23	498.568
CNH Financial Services	48	329.340	7	33.130	55	362.470
AXA Bank	13	283.463	-	-	13	283.463
CBC Banque	3	138.482	-	-	3	138.482
Delta Lloyd Bank	2	38.912	1	6.906	3	45.818
BKCP	-	-	1	7.382	1	7.382
Totaal	2.232	52.308.039	779	39.437.551	3.011	91.745.590

In tabel 5.4 wordt een overzicht gegeven van het steunvolume voor nieuwe dossiers per kredietinstelling. De dossiers ingediend door KBC Bank zijn goed voor 54,95% van de toegekende steun. Op een afstand volgen Landbouwkrediet met 23,28% en BNP Paribas Fortis met 9,18%. Een paar recent erkende banken spelen beperkt mee in enkele nichemarkten zoals de financiering van grote glastuinbouwbedrijven door Rabobank Nederland en de financiering door CNH Financial Services van machines aangekocht bij Case New Holland.

Dossiers voor investeringen die volledig met eigen middelen gefinancierd worden, zijn gemiddeld klein. Met 27,10% van het aantal dossiers vertegenwoordigen ze slechts 5,87% van het steunvolume.

5.1.1 Vestigingssteun

5.1.1.1 Algemeen

De steun bestaat uit een vestigingspremie van 50% op de eerste 50.000 euro vestigingskosten, vervolgens rentesubsidie op geleende vestigingskosten boven deze 50.000 euro.

In 2009 werd zo voor 192 dossiers 4,727 miljoen euro vestigingspremie toegekend. Hiervan kregen 171 dossiers in totaal 3,637 miljoen euro rentesubsidie met EU-cofinanciering (aanvaarde vestigingskosten hoger dan 50.000 euro), waarvan 75 dossiers in totaal nog eens 1,117 miljoen euro rentesubsidie zonder EU-cofinanciering kregen omdat de aanvaardbare vestigingskosten boven de 150.000 euro lagen.

In 2010 werd er voor 126 nieuwe vestigingsdossiers 6,455 miljoen euro vastgelegd.

In tabel 5.5a wordt dit totale steunvolume op nieuwe dossiers uitgesplitst per provincie en per subsector. Het Vlaamse aandeel hierin (cfr. Vlaamse budgettaire vastlegging) bedroeg 4,519 miljoen euro; het overige deel wordt bij uitbetaling door de Europese Unie gefinancierd.

Ook werd de eerder toegekende vestigingssteun in 15 dossiers herzien (zie tabel 5.5b).

Tabel 5.5a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor vestigingsdossiers per provincie

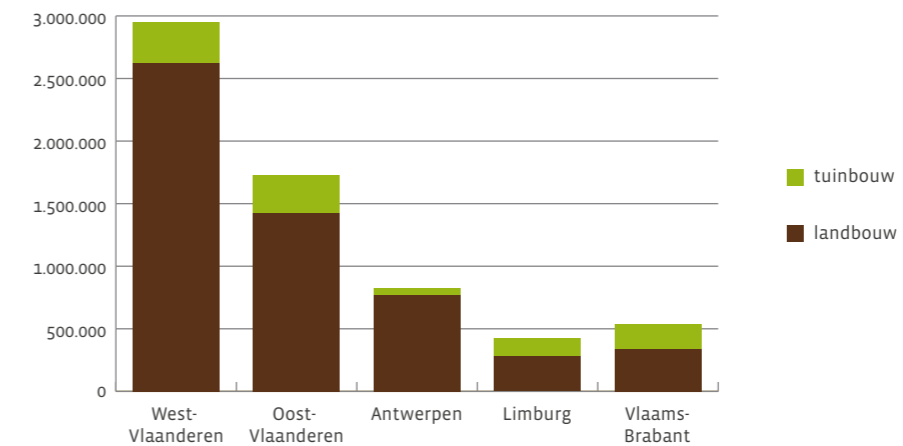
Provincie	Aantal nieuwe vestigingsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	54	2.622.739	324.158	2.946.896
Oost-Vlaanderen	35	1.426.771	295.722	1.722.492
Antwerpen	19	771.332	55.400	826.732
Limburg	8	278.192	147.104	425.296
Vlaams-Brabant	10	339.014	194.996	533.980
Vlaanderen	126	5.438.047	1.017.350	6.455.396

Tabel 5.5b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in vestigingsdossiers per provincie

Provincie	Aantal herzieningen vestigingsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	2	55.951	-	55.951
Oost-Vlaanderen	5	31.954	-7.500	24.455
Antwerpen	-	-	-	-
Limburg	6	196.605	-	196.605
Vlaams-Brabant	1	-1.357	-	-1.357
Vlaanderen	14	283.154	-7500	275.654

Figuur 5.3 geeft inzicht in de verdeling over de provincies van de steun voor eerste vestigingen. Ongeveer 70,6% van de vestigingen met steun zijn gelegen in West- en Oost-Vlaanderen. Het aandeel van Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant bedraagt respectievelijk 15,1%, 6,4% en 7,9%. De steun gaat voor 84,24% naar vestigingen in de landbouwsector. De figuur toont aan dat, met uitzondering van Limburg en Vlaams-Brabant vanwege een aantal fruitbedrijven, het aandeel van de vestigingen in de tuinbouw beperkt blijft. Vestigingssteun kan alleen verkregen worden wanneer de jonge landbouwer zich vestigt op een bestaand bedrijf en er de roerende bedrijfsbekleding (gedeeltelijk) overneemt. Bij een vestiging via de creatie van een nieuw bedrijf wordt geen vestigingssteun verleend maar wel investeringssteun. Het totaal toegekende steunvolume voor nieuwe vestigingsdossiers is met 31,9% gedaald ten opzichte van 2009. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het geringe aantal ingediende vestigingsdossiers in 2009, dat gedaald was van 225 in 2008 tot 176. Dit heeft het jaar nadien dan zijn uitwerking in het aantal dossiers met gunstige beslissing en de toegekende steun.

Figuur 5.3 Steunvolume voor nieuwe vestigingsdossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.1.2 Verrichtingen met vestigingssteun

De 6,455 miljoen euro steun (Vlaams + Europees) voor vestigingsdossiers werd toegekend op 20,235 miljoen euro subsidiabele vestigingskosten (tabel 5.6).

De subsidiabele vestigingskosten bestaan voor 61,98% uit de overname van bedrijfsbekleding. Overname van aandelen vertegenwoordigt in 2010 33,43% van de subsidiabele kosten, wat een zeer belangrijke stijging is ten opzichte van 2009 toen dit aandeel 10,2% bedroeg en ten opzichte van 2008 toen het aandeel amper 4% bedroeg. De opgang van de vennootschapsvorming kwam in 2009 al duidelijk tot uiting in de cijfers van de ingediende dossiers. Bij de prioritaire behandeling van die aanvragen blijkt de evolutie meteen ook in de statistiek over de toegekende steun. Met een wijziging van de regelgeving die een overname van aandelen positief discrimineert, werd een versnelde overgang naar de vennootschapsvorm vastgesteld.

De overige subsidiabele verrichtingen bij vestiging zoals de aankoop van dieren, bedrijfsgebouwen, planten en materieel blijven beperkt in omvang.

Tabel 5.6 Overzicht van subsidiabele vestigingskosten (euro) voor de specifieke verrichtingen met vestigingssteun in land- en tuinbouw

Subsidiabele vestigingskosten	Landbouw (euro)	Tuinbouw (euro)	Totaal (euro)
Overname bij vestiging	11.222.722	1.318.173	12.540.895
Overname aandelen vestiging	5.406.091	1.537.859	6.943.950
Aankoop vee bij 1e vestiging	437.539	-	437.539
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	104.583	119.507	224.090
Aankoop materieel bij 1e vestiging	218.655	-	218.655
Aankoop planten bij 1e vestiging	-	49.960	49.960
Totaal	17.389.590	2.845.499	20.235.090

5.1.2 Investeringssteun

5.1.2.1 Algemeen

De investeringssteun wordt voor 30% gefinancierd door de Europese Unie. In 2010 werd in 2.767 nieuwe dossiers investeringssteun verleend. Voor 394 investeringsdossiers werd een eerdere steuntoekenning herzien. De totale steun (nieuwe investeringsdossiers en herzieningen) bedroeg 78,262 miljoen euro. De nieuw verleende steun heeft betrekking op 324,063 miljoen euro subsidiabele investeringen (tabel 5.7).

De verhouding tussen de subsidiabele investeringen in de landbouwsector en die in de tuinbouwsector was in 2008 geëvolueerd naar een 60/40 verhouding. Dit bleef ook zo in 2009 en 2010. De verschuiving t.o.v. 2007, toen de verhouding nog 70/30 was, is belangrijk. De cijfers over verleende steun volgen met wat vertraging de ontwikkelingen op het gebied van gevraagde steun (indieningen). De terugval in 2007 in aantal aanvragen voor ammoniakemissiearme stallen en de toename van aanvragen voor WKK-installaties en serrebouw verklaren in grote mate de verschuiving tussen 2007 en 2008.

Voor gesubsidieerde investeringen in de tuinbouw was Antwerpen in 2010 veruit de belangrijkste provincie met 64,728 miljoen euro subsidiabele investeringen.

Vergeleken met 2009 werd in 2010 18 miljoen euro meer investeringssteun verleend. Het aantal gesubsidieerde nieuwe investeringsdossiers lag 357 eenheden hoger. De gemiddelde steun per investeringsdossier is verder gestegen tot 27.676 euro. In 2009 was dit 24.359 euro per dossier, in 2008 20.377 euro per dossier en in 2007 slechts 18.735 euro per dossier.

Tabel 5.7 Totale subsidiabele investeringskosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Provincie	Subsidiabele investeringskosten landbouw	Subsidiabele investeringskosten tuinbouw	Totaal subsidiabele investeringskosten
West-Vlaanderen	89.860.088	25.453.214	115.313.302
Oost-Vlaanderen	40.034.597	16.965.640	57.000.237
Antwerpen	32.822.482	64.728.300	97.550.782
Limburg	17.929.827	14.906.499	32.836.326
Vlaams-Brabant	15.343.175	6.019.203	21.362.378
Vlaanderen	195.990.168	128.072.856	324.063.024

De verdeling van het aantal dossiers en de investeringssteun per provincie en volgens de subsectoren (landbouw/tuinbouw) is weergegeven in tabel 5.8 en figuur 5.4. De verdeling stemt overeen met de verwachtingen en weerspiegelt het respectievelijk belang van de land- en tuinbouwsector in de provincies. Dat West-Vlaanderen op die basis moet getypeerd worden als de landbouwprovincie bij uitstek en Antwerpen als een belangrijke tuinbouwprovincie, is geen verrassing.

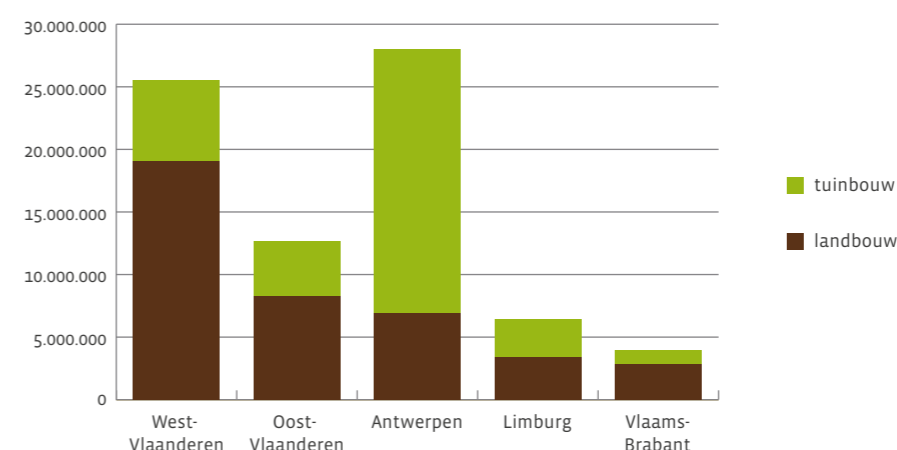
Tabel 5.8a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor investeringsdossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe investeringsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume totaal (euro)
West-Vlaanderen	1.089	19.035.364	6.545.630	25.580.994
Oost-Vlaanderen	609	8.289.753	4.320.905	12.610.659
Antwerpen	462	6.906.482	21.069.640	27.976.122
Limburg	346	3.424.427	2.990.015	6.414.441
Vlaams-Brabant	261	2.808.353	1.190.892	3.999.246
Vlaanderen	2.767	40.464.380	36.117.083	76.581.463

Tabel 5.8b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in investeringsdossiers per provincie

Provincie	Aantal herzieningen investeringsdossiers	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (totaal)
West-Vlaanderen	171	767.714	151.872	919.586
Oost-Vlaanderen	86	186.675	74.022	260.697
Antwerpen	43	233.133	88.317	321.451
Limburg	49	109.468	3.776	113.244
Vlaams-Brabant	45	42.828	22.889	65.718
Vlaanderen	394	1.339.819	340.887	1.680.695

Figuur 5.4 Steunvolume (euro) voor nieuwe investeringsdossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.2.2 Steuncategorieën (percentages) voor investeringssteun

Vanaf 2000 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 10, 20, 30 en 40% steun. Enkel tussen 1 januari 2003 en 10 maart 2006 bestond er voor ammoniakemissiearme stallen een regime met variabele steun ter compensatie van de meerkosten (tussen 20 en 28%). Tabel 5.9 geeft een overzicht van de investeringskosten volgens de toegepaste steunintensiteit.

Op 61,43% van het subsidiabel investeringsbedrag wordt 20% steun verleend. Er gaat 10% steun naar 21,43% van het subsidiabel investeringsbedrag en de groep met 40% investeringssteun vertegenwoordigde in 2010 nog 12,99% van het subsidiabel investeringsbedrag. De groep met 30% steun is gestegen van 1,357 miljoen euro subsidiabele investeringskosten in 2009 naar 13,386 miljoen euro in 2010. Dit is vooral te wijten aan de wijziging van de regelgeving op 27 juni 2008 toen het steunpercentage voor diversificatie en WKK's verlaagd werd van 40% naar 30%. In 2010 komen er meer en meer dossiers voor diversificatie en WKK's terecht in de categorie met 30% steun terwijl die groep voorheen bijna verwaarloosbaar was.

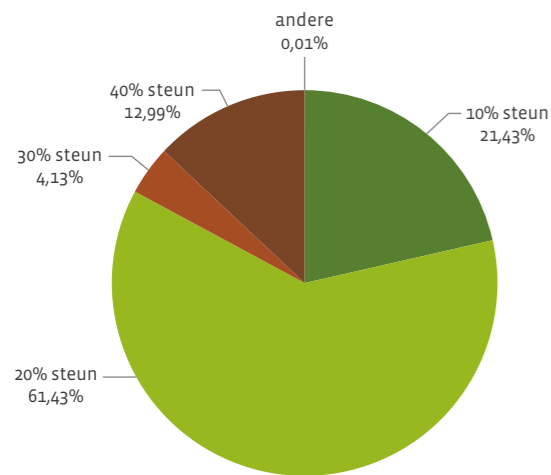
Voor de bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen wordt gangbaar 20% steun verleend, maar ook 10% (kippenstal met kooihuisvesting) en 30% of 40% (diversificatie en WKK-installaties) steun komt voor. Bij aankoop van materieel en dieren wordt gangbaar 10% steun verleend, maar ook 20% (geavanceerde spuitmachine) en 30% of 40% (mechanische onkruidbestrijding en diversificatie) is mogelijk. Andere bedrijfsverbeteringen genieten 20%, 30% of 40% steun. Voor dossiers ingediend na 27 juni 2008 is er alleen voor specifieke dossiers voor biologische land- en tuinbouw nog 40% steun mogelijk.

In 2010 werd ook nog op een investeringsvolume van 47.085 euro steun verleend aan één vzw met een sociaal doel met een landbouwbedrijf. Hier wordt de steun niet volgens vaste steuncategorieën verleend, maar ten belope van het steunequivalent van 4% rentesubsidie gedurende 7 jaar (roerende goederen) of 10 jaar (onroerende goederen). Concreet is het steunvolume afhankelijk van het jaar van aanvraag (cfr. actualisatievoet, punt 2.1.2.2. Regelgeving en punt 5.2. Steun aan coöperatieven). Voor roerende goederen schommelt dat rond de 14% steun en voor onroerende goederen rond de 18 à 19%.

Tabel 5.9 Overzicht van de totale subsidiabele investeringskosten (euro) per steuncategorie

Subsidiabele investeringskosten	Categorie 10%	Categorie 20%	Categorie 30%	Categorie 40%	Andere	Totaal
Eerste installatie	-	610.003	-	-	-	610.003
Aankoop hoeve	-	7.849.308	-	-	-	7.849.308
Andere bedrijfsverbeteringen	-	16.690.114	534.793	692.959	-	17.917.866
Bouwen en verbetering van bedrijfsgebouwen	190.674	172.601.128	10.426.819	40.761.855	28.933	224.009.408
Materieel, vee en aanplantingen	69.267.237	1.334.770	2.424.698	630.676	19.058	73.676.438
Totaal	69.457.910	199.085.323	13.386.310	42.085.490	47.991	324.063.024

Figuur 5.5: Totale subsidiabele investeringskosten per steuncategorie (10, 20, 30 of 40%)

5.1.2.3 Belangrijkste verrichtingen met investeringssteun

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste investeringen in de landbouwsector volgens het type van investering.

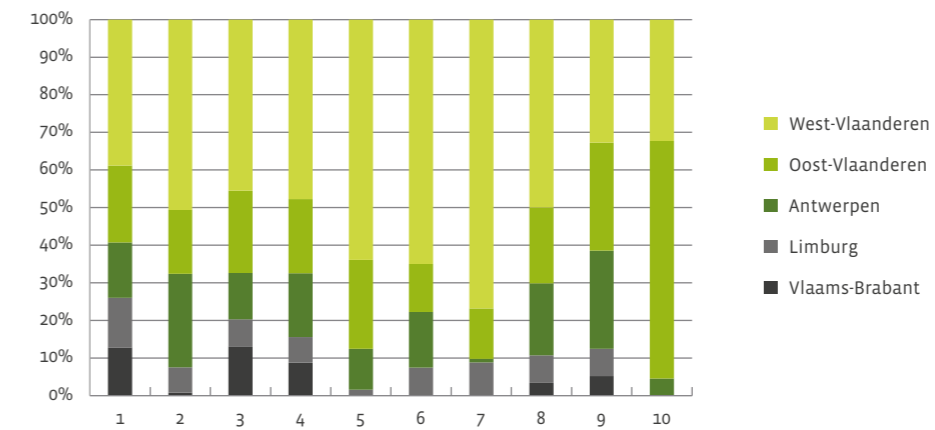
Tabel 5.10 Top 10 van de gesubsidieerde investeringen (euro) in de landbouwsector

Rangschikking	Type investering landbouw	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
1	Machines en materieel	51.967.186
2	AEA-vleesvarkensstal	23.489.198
3	Bewaar- en machineloods	19.551.136
4	Bouwen/Inrichten melkveestal	19.248.622
5	AEA-zeugenstal	10.262.268
6	AEA-biggenstal	10.092.661
7	AEA-kraamstal	7.769.778
8	Melkinstallatie	5.733.071
9	Bouwen/Inrichten jongveestal (melkvee)	5.360.082
10	AEA-fokvarkensstal (alle categorieën)	4.476.845

In 2010 werd op 195,990 miljoen euro investeringen in de landbouw steun verleend. Tabel 5.10 geeft een overzicht van de tien types investeringen met de grootste subsidiabele investeringskosten in de landbouwsector. Louter op basis van de investeringscode staat de aankoop van machines en materieel op één. Een beperkt aantal machines wordt onder specifieke investeringscodes gerangschikt maar die investeringsbedragen blijven beperkt. Als investeringen gehegroepeerd worden, staan de ammoniakemissiearme stallen op de eerste plaats met 60,178 miljoen euro subsidiabele investeringen of 30,7% van het totaal in de landbouwsector. In 2009 bedroegen het gesubsidieerd bedrag en het percentage respectievelijk nog 37,852 miljoen euro en 24,4%.

Figuur 5.6 geeft de provinciale verdeling voor de tien investeringstypes uit tabel 5.10. De nummers in de figuur corresponderen met de plaats in de top 10. De ammoniakemissiearme varkensstallen (onder 2, 5, 6, 7 en 10) zijn uiteraard belangrijk in West-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant wordt nauwelijks geïnvesteerd in varkenshouderij. Aankoop van materieel, bouwen van loodsen, bouwen en inrichten van melkveestallen en bouwen en inrichten van jongveestallen voor melkvee zijn hier aan de orde.

Figuur 5.6 Provinciale verdeling van de belangrijkste investeringstypes in de landbouwsector

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste investeringen in de tuinbouwsector volgens het type van investering.

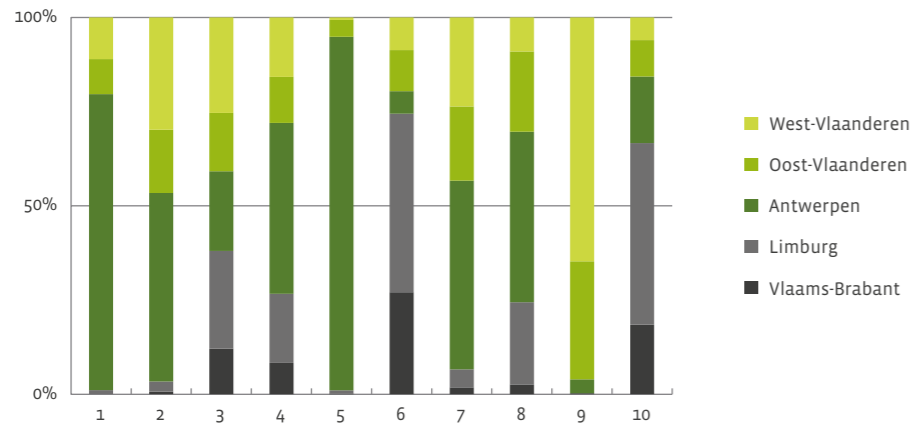
Tabel 5.11 Top 10 van de gesubsidieerde investeringen (euro) in de tuinbouwsector

Rangschikking	Type investering tuinbouw	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
1	WKK-installatie op gas of biobrandstof	34.543.747
2	Bouwen/Inrichten serre	27.003.944
3	Machines en materieel	16.036.542
4	Bewaar- en machineloods	12.522.148
5	Energiebesparing: warmtebuffer of rookgascondensor	7.194.244
6	Bouwen frigo	4.567.809
7	Energiebesparing: eerste energiescherm	4.152.447
8	Terreinuitrusting	3.068.761
9	Bouwen/Inrichten witloofloods	2.079.374
10	Vaste uitrusting gebouwen	1.673.648

In 2010 werd op 128,072 miljoen euro investeringen in de tuinbouw steun verleend. Tabel 5.11 geeft een overzicht van de tien types investeringen met de grootste subsidiabele investeringskosten in de tuinbouwsector. WKK's zijn voor het eerst het belangrijkste binnen de categorieën van de subsidiabele investeringen in de tuinbouwsector. Bouwen en inrichten van serres is gezakt naar de tweede plaats. Investeringsbedragen die te maken hebben met het element energie op de tuinbouwbedrijven zijn opvallend aanwezig. Net als in de landbouw zijn ook machines en materieel en loodsen belangrijk.

Figuur 5.7 geeft de provinciale verdeling voor de tien investeringstypes uit tabel 5.11. De nummers in de figuur corresponderen met de plaats in de top 10. De figuur illustreert duidelijk het belang van de provincie Antwerpen voor de specifieke investeringen in de glastuinbouw type 'WKK-installatie', 'bouwen serre', 'energiebesparing' en 'energiebesparing eerste energiescherm'. Frigo's komen relatief meer voor in Limburg en Vlaams-Brabant (fruitteelt) en terreinuitrusting (containervelden) in Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg.

Figuur 5.7 Provinciale verdeling van de belangrijkste investeringstypes in de tuinbouwsector

5.1.3 Diversificatiesteun

Diversificatiesteun wordt naar rato van 30% mee gefinancierd door de Europese Unie. In 2010 werd in 299 nieuwe dossiers diversificatiesteun verleend en werd voor 34 dossiers een eerdere steuntoekenning herzien (tabel 5.12).

Er werd in totaal 6,405 miljoen euro nieuwe diversificatiesteun verleend op een subsidiabel investeringsbedrag van 27,476 miljoen euro (tabel 5.13).

Tabel 5.12a Overzicht van de toegekende steun (euro) voor diversificatiedossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers diversificatie	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (euro)
West-Vlaanderen	121	2.447.404	848.930	3.296.334
Oost-Vlaanderen	71	1.133.767	193.601	1.327.367
Antwerpen	50	1.693.015	290.043	1.983.058
Limburg	35	624.363	424.251	1.048.613
Vlaams-Brabant	22	507.064	546.295	1.053.359
Vlaanderen	299	6.405.613	2.303.118	8.708.731

Tabel 5.12b Overzicht van de toegekende steun (euro) voor herzieningen in diversificatiedossiers per provincie

Provincie	Aantal nieuwe dossiers diversificatie	Steunvolume landbouw (euro)	Steunvolume tuinbouw (euro)	Steunvolume (euro)
West-Vlaanderen	17	58.813	73.027	131.840
Oost-Vlaanderen	9	3.101	-2.020	1.081
Antwerpen	2	11.270	-	11.270
Limburg	2	19.141	-	19.141
Vlaams-Brabant	4	-735	3.018	2.283
Vlaanderen	34	91.590	74.024	165.614

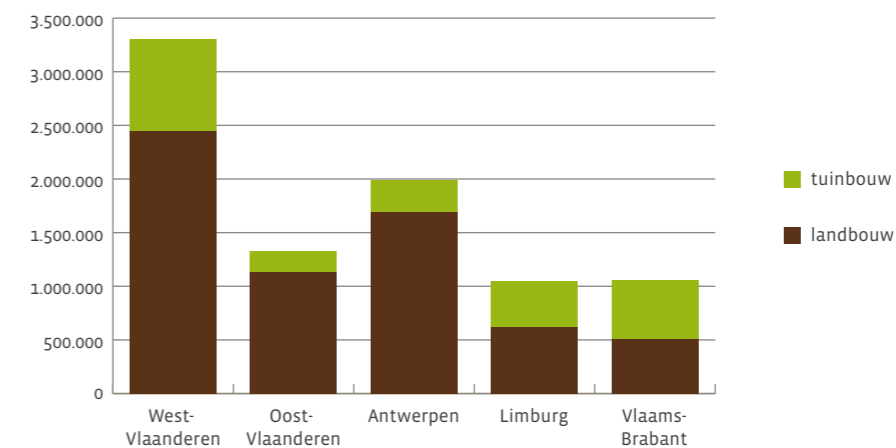
De landbouwsector is goed voor 73,7% van het subsidiabel investeringsbedrag. De overige 26,3% betreft investeringen door tuinbouwbedrijven. De belangrijkste provincies voor investeringen in diversificatie zijn West-Vlaanderen en Antwerpen met een respectievelijk subsidiabel investeringsbedrag van 10,418 en 6,314 miljoen euro. Het aantal dossiers ligt in Oost-Vlaanderen (71) echter hoger dan in Antwerpen (50). Het hoge subsidiabel investeringsbedrag in Antwerpen is vooral te verklaren door de investeringen in zonnepanelen. De in 2010 toegekende steun voor 'diversificatie' betreft in hoofdzaak productie van zonne-energie: 92,9% van het gesubsidieerde investeringsbedrag voor diversificatie.

Tabel 5.13 Totale subsidiabele diversificatiekosten (euro) in land- en tuinbouw per provincie

Provincie	Subsidiabele verbredingskosten landbouw (euro)	Subsidiabele verbredingskosten tuinbouw (euro)	Totaal subsidiabele verbredingskosten (euro)
West-Vlaanderen	7.642.260	2.775.846	10.418.106
Oost-Vlaanderen	3.591.782	593.321	4.185.103
Antwerpen	5.378.460	935.955	6.314.415
Limburg	1.973.362	1.188.933	3.162.295
Vlaams-Brabant	1.663.445	1.733.072	3.396.517
Vlaanderen	20.249.308	7.227.128	27.476.436

Figuur 5.8 geeft een inzicht in het aandeel van de verschillende provincies in de toegekende steun. Ook hier zien we dat West-Vlaanderen en Antwerpen de grootste provincies zijn met elk een aandeel van respectievelijk 37,85% en 22,77%. De andere provincies, Oost-Vlaanderen (15,24%), Vlaams-Brabant (12,10%) en Limburg (12,04%), hebben duidelijk een lager aandeel qua toegekende steun voor investeringen in diversificatie.

Figuur 5.8 Steunvolume (euro) voor nieuwe diversificatiedossiers in land- en tuinbouw per provincie

5.1.4 Verdeling van de toegekende VLIF-steun volgens type van investering en doelstelling

5.1.4.1 Algemeen

Tabel 5.14 geeft een overzicht van de gesubsidieerde investeringen volgens het type investering of verrichting. Onder 'Eerste installatie' wordt vooral de vestigingssteun gerangschikt, d.w.z. de steun voor overname van bedrijfsbekleding en aandelen.

Tabel 5.14 Subsidiabele kosten (euro) per categorie in land- en tuinbouw

Subsidiabele kosten (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	17.909.494	2.935.599	20.845.093
Aankoop hoeve	5.257.353	2.591.955	7.849.308
Verbreding	20.249.308	7.227.128	27.476.436
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	124.973.156	99.036.253	224.009.408
Materieel, vee en aanplantingen	54.427.964	19.248.474	73.676.438
Andere bedrijfsverbeteringen	10.811.792	7.106.074	17.917.866
Totaal	233.629.067	138.145.483	371.774.550

In tabel 5.15 wordt het aantal investeringen of verrichtingen weergegeven waarvoor in 2010 steun werd verleend. Zoals eerder aangegeven kunnen per dossier meerdere verrichtingen voorkomen. De bouw van een loods met zonnepanelen staat voor twee investeringen (één onder bouw bedrijfsgebouwen en één onder diversificatie).

Tabel 5.15 Aantal verrichtingen per categorie in land- en tuinbouw

Categorie	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Eerste installatie	122	28	150
Aankoop hoeve	59	19	78
Verbreding	247	67	314
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen	1.389	646	2.035
Materieel, vee en aanplantingen	1.470	628	2.098
Andere bedrijfsverbeteringen	743	240	983
Totaal	4.030	1.628	5.658

In tabel 5.16 worden de gesubsidieerde investeringen op zo'n manier ingedeeld dat voor het totaal van de investeringen verduidelijkt wordt welke bedragen specifiek gaan naar investeringen gericht op een evolutie naar duurzame landbouw. De cijfers voor diversificatie wijken beperkt af van de indeling volgens de aard van de verrichting. Het verschil betreft investeringen die gericht zijn op de (artisanale) aanmaak van hoeveproducten. Dit zijn investeringen die vanaf 1 januari 2007 qua aard formeel niet meer gerangschikt worden als diversificatie (maatregelen in As 3 van het plattelandsontwikkelingsprogramma PDPO II) maar hieronder qua doel altijd al gerangschikt werden. Dit komt ook tot uiting onder 5.1.4.2.

Tabel 5.16 Subsidiabele kosten (euro) per doelgroep in land- en tuinbouw

Investering (euro)	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	68.340.831	50.602.426	118.943.257
Dierenwelzijn	2.191.790	43.606	2.235.396
Diversificatie	21.349.919	7.253.011	28.602.930
Biologische teelt	632.946	416	633.362
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	47.991	-	47.991
Overige	141.065.590	80.246.024	221.311.614
Totaal	233.629.067	138.145.483	371.774.550

Op een bedrag van meer dan 371 miljoen euro subsidiabele kosten waarvoor in 2010 steun werd toegekend, vertegenwoordigen de subsidiabele milieu-investeringskosten (zonnepanelen inbegrepen, vervat in diversificatie) bijna 39% van het totaal. Op een bedrag van meer dan 371 miljoen euro subsidiabele kosten waarvoor in 2010 steun werd toegekend, vertegenwoordigen de subsidiabele milieu-investeringskosten (zonnepanelen inbegrepen, vervat in diversificatie) bijna 39% van het totaal. In 2009 was dit aandeel nog 30%.

In tabel 5.17 wordt eenzelfde indeling gemaakt voor het aantal investeringen of verrichtingen. Zoals eerder aangegeven, kunnen per dossier meerdere verrichtingen vervat zitten.

Tabel 5.17 Aantal verrichtingen per doelgroep in land- en tuinbouw

Investering	Landbouw	Tuinbouw	Totaal
Milieu	746	288	1.034
Diversificatie	286	73	359
Dierenwelzijn	57	2	59
Biologische teelt	6	1	7
Consumentencoöperaties en sociale instellingen	2	-	2
Overige	2.933	1.264	4.197
Totaal	4.030	1.628	5.658

5.1.4.2 Overzicht van de gesubsidieerde investeringstypes

In tabel 5.18 volgt een overzicht van de investeringen die in 2009 steun ontvingen, samen met hun aantallen en het corresponderende gesubsidieerde bedrag.

Tabel 5.18 Overzicht van de investeringen (aantallen en bedragen)

Eerste installatie (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop bedrijfsgebouwen bij vestiging	1	104.583
Aankoop materieel bij 1e vestiging	7	338.162
Aankoop planten bij 1e vestiging	1	49.960
Aankoop vee bij 1e vestiging	5	437.539
Overname 2e fase	11	610.003
Overname aandelen vestiging	48	6.763.950
Overname bij vestiging	77	12.540.895
Aankoop hoeve (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop gebouwen (in gebruik)	58	5.098.586
Aankoop gebouwen (installatie)	8	962.846
Aankoop gebouwen (niet in gebruik)	12	1.787.876
Verbreding (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Detailverkoop (gebouwen)	24	594.740
Detailverkoop (materieel)	21	286.821
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (gebouwen)	10	701.498
Educatief toegankelijk maken van het bedrijf (materieel)	3	51.138
Energieproductie: materieel	1	11.000
Energieproductie: verbranding	1	15.345
Fotovoltaïsche zonnecellen en zonneboilers	242	25.526.082

Inrichting van bedrijfsruimten voor zorgvragers	2	22.000
Machines landschapsbeheer	7	50.263
Openstellen bedrijf voor dagrecreatie (gebouwen)	3	217.549
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
AEA-biggenstal	51	10.230.648
AEA-fokvarkensstal (alle categorieën)	6	4.476.845
AEA-kraamstal	33	7.769.778
AEA-legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	5	2.675.439
AEA-moederdierenstal	1	582.653
AEA-vleesvarkensstal	87	24.180.749
AEA-zeugenstal	39	10.262.268
Ander energiescherm	1	82.390
Brijvoeding	3	345.446
Energiebesparing: eerste energiescherm	60	4.152.447
Energiebesparing: stalisolatie	6	66.137
Energiebesparing: warmtebuffer of rookgascondensor	39	7.194.244
Gasverwarmingsinstallatie	10	466.547
Geur- en stofbestrijding	3	223.240
Luchtwater bij nieuwe AEA-stal	18	589.785
Rookgasreiniging	5	472.097
Verwarming op biobrandstoffen	21	1.096.314
WKK-installatie op gas of biobrandstof	47	34.582.482
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (dierenwelzijn)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Groepshuisvesting kalveren	2	82.277
Herinrichten legkippenstal met voliëre- of grondhuisvesting	3	893.546
Herinrichten zeugenstallen met groepshuisvesting	10	565.944
Verbeteren stalklimaat	44	693.629
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Hoeveproducten andere (gebouwen)	1	10.441
Hoevevlees vanaf 1-1-2007 (gebouwen)	4	386.268
Hoevezuivel (gebouwen)	1	4.947
Hoevezuivel vanaf 1-1-2007 (gebouwen)	11	197.803
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (biologische teelt)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Biologische melkveehouderij	2	215.000
Biologische pluimveehouderij	3	111.190
Biologische schapen/geitenhouderij	1	306.756
Bouw en verbetering bedrijfsgebouwen (consumentencoöperaties en sociale instellingen)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Investeringen voor Sociale instellingen (onroerend goed)	1	28.933
Bouw en verbetering van bedrijfsgebouwen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Bewaar- en machineloods	437	32.073.284
Bijzondere plantaardige productie	2	60.943

Bouw/Inrichten kleinveestallen	3	915.630
Bouw/Inrichten paardenstallen	4	429.775
Bouwen frigo	82	5.310.222
Bouwen/Inrichten champignonkwekerij	5	578.117
Bouwen/Inrichten jongveestal (melkvee)	132	5.360.082
Bouwen/Inrichten jongveestal (vleesvee)	17	425.322
Bouwen/Inrichten melkveestal	239	19.248.622
Bouwen/Inrichten serre	158	27.334.406
Bouwen/Inrichten vleesveestal	30	2.237.668
Bouwen/Inrichten witloofloods	12	2.079.374
Bouwen-Inrichten melkstal/melkinstallatie/voederautomaat	84	3.048.656
Isolatie en ventilatie bestaande bewaar ruimte	26	683.454
Loods voor opslag akkerbouwproducten voor verkoop	16	884.818
Melkinstallatie	144	5.733.071
Plastiek tunnels	16	190.674
Silo voor opslag akkerbouwgewassen voor verkoop	5	200.627
Vaste uitrusting	57	2.384.616
Vernieuwing daken van hoeven met cultuurhistorisch karakter	4	139.194
Voorzieningen voor personeel (gebouwen)	44	1.744.610
Materiaal, vee en aanplantingen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Emissiearme mestspreading	1	31.000
Erosieploeg	43	322.900
Geavanceerde spuitmachines	7	694.118
Installatie lagedrukbandensysteem	2	20.426
Machines voor directinzaai	4	91.073
Mechanische onkruidbestrijding	28	183.322
Mestinjectie	6	93.330
Waterbehandeling	6	76.438
Materiaal, vee en aanplantingen (diversificatie)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Hoeveproducten andere (materieel)	3	11.640
Hoeveproducten andere vanaf 1-1-2007 (materieel)	1	1.659
Hoevevlees vanaf 1-1-2007 (materieel)	5	72.067
Hoevezuivel (materieel)	2	96.798
Hoevezuivel vanaf 1-1-2007 (materieel)	14	280.881
Maal- en menginstallatie	3	63.991
Materiaal, vee en aanplantingen (biologische teelt)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Biologische planten en fokdieren	1	416
Materiaal, vee en aanplantingen (consumentencoöperatie en sociale instellingen)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Investeringen voor Sociale Instellingen (roerend goed)	1	19.058

Materiaal, vee en aanplantingen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Aankoop duurzame planten	5	118.355
Buitenberegening en -fertilisatie	18	193.326
Gangbare pitfruitvariëteiten	54	976.495
Installatie GPS-sturing	68	530.290
Kersen, pruimen, druiven ...	11	89.810
Machines en materieel	1.710	68.003.728
Materieel voor het reinigen van de weg	32	96.721
Materieel voor mechanische afdekking silo's	2	2.646
Nieuwe fruitvariëteiten	30	1.077.364
Oogstprotectie fruit	9	189.589
Tafelreiniger	4	130.098
Vogelschrikapparatuur	10	164.572
Voorzieningen voor personeel (materieel)	18	44.328
Andere bedrijfsverbeteringen (milieu)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Afbreken serres in combinatie met nieuwbouw	2	35.681
Bijkomende mestopslagcapaciteit	1	18.480
Energiebesparing: kasomhulling	9	312.173
Fytobak	1	10.000
Opvang regenwater ter vervanging grondwater	31	178.236
Opvang/hergebruik beregeningswater	5	234.572
Rationeel afvalbeheer	10	97.988
Sleufsilo	161	3.672.773
Waterreservoir	238	2.693.895
Waterzuiveringsinstallatie	44	727.613
Andere bedrijfsverbeteringen (overige)	Aantal	Subsidiabel investeringsbedrag (euro)
Erf- en andere verharding	372	4.674.374
Kadaveropslag	6	54.065
Robotisering	18	1.943.090
Terreinuitrusting	83	3.250.951
Verbetering bedrijfshygiëne	2	14.245

Vertrekkend bij dit uitgebreid overzicht wordt hieronder toelichting gegeven bij een aantal investeringen die door het VLIF extra aangemoedigd worden.

1) Ammoniakemissiearme stallen

De steun voor ammoniakemissiearme stallen werd ingevoerd vanaf 1 januari 2003. Mede door andere gunstige ontwikkelingen werd sterk ingespeeld op de steunmaatregel met een belangrijke impact op de VLIF-begroting als gevolg. Door het grote succes en uit budgettaire noodzaak werd ingegrepen op de steunintensiteit. Het oorspronkelijke regime met een variabel percentage steun gebaseerd op meerkosten of 40% steun voor grondgebonden bedrijven werd vanaf 10 maart 2006 vervangen door een systeem met een uniforme steunintensiteit van 20%.

In 2007 werd in 347 dossiers steun verleend op een investeringsbedrag van 71,848 miljoen euro. Het gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg 207.000 euro. Het overgrote deel van de ammoniakemissiearme stallen werd opgericht in West-Vlaanderen. Op enkele eenheden na betreft het allemaal varkensstallen.

Er was een sterke terugval in 2008. In 2008 werd nog aan 228 dossiers (- 34% t.o.v. 2007) steun verleend op een investeringsbedrag van 45,926 miljoen euro. Het gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg 201.000 euro. Met uitzondering van 3 legkippenstallen waren het net als in 2007 bijna uitsluitend varkensstallen.

Deze daling zette zich door in 2009 toen er nog aan 180 dossiers (- 21% t.o.v. 2008 en - 48% t.o.v. 2007) steun werd verleend op een investeringsbedrag van 37,852 miljoen euro. Net als in 2008 werd er in 2009 voor 3 ammoniakemissiearme pluimveestallen steun verleend. Het gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg hierbij 210.291 euro.

In 2010 volgt opnieuw een stijging tot 222 dossiers (+ 23% t.o.v. van 2009) waarin steun wordt verleend op een investeringsbedrag van 60,178 miljoen euro (+ 59% t.o.v. 2009). Het gemiddelde gesubsidieerde bedrag per stal bedroeg in 2010 dan ook 271.074 euro, wat een stijging is van 29% t.o.v. 2009. Er werd in 2010 aan 6 ammoniakemissiearme pluimveestallen steun verleend.

2) Diversificatie van activiteiten op het bedrijf

Diversificatie van activiteiten op het bedrijf wordt sinds 2000 onafgebroken aangemoedigd met verhoogde steun. Naast de gekende vormen als productie en commercialisatie van hoeveproducten, hoeverisme en openstellen van het bedrijf voor dagrecreatie wordt sinds 10 maart 2006 (wijziging BVR dd. 16 juni 2006) ook de productie van hernieuwbare energie aanvaard als nieuwe vorm van diversificatie. Alleen investeringen in zonnecellen zijn in dit verband belangrijk. Andere vormen van diversificatie, meer bepaald de opvang van zorgvragers en het landschapsbeheer, vergen weinig specifieke investeringen waardoor ze zeer beperkt voorkomen in de VLIF-cijfers (in aantal en investeringsbedrag).

Het aantal goedgekeurde dossiers voor zonnecellen ging van 30 in 2007 en 86 in 2008 naar 149 in 2009. Het gesubsidieerd investeringsbedrag ging van 1,924 miljoen euro in 2007 en 8,994 miljoen euro in 2008 naar 18,035 miljoen in 2009. Het aantal goedgekeurde dossiers steeg in 2010 tot 242 en het gesubsidieerd investeringsbedrag steeg tot 25,526 miljoen euro.

Het aantal dossiers en het geïnvesteerde bedrag voor hoeverisme vielen terug. Qua aantal ging het van 42 verrichtingen in 2007 en 23 in 2008 naar 15 in 2009. Qua bedrag ging het van 2,446 miljoen euro in 2007 en 0,941 miljoen euro in 2008 naar 0,863 miljoen euro in 2009. Het aantal goedgekeurde verrichtingen en het geïnvesteerde bedrag voor hoeverisme was in 2010 vergelijkbaar met 2009: 16 verrichtingen voor een subsidiabel investeringsbedrag van 0,970 miljoen euro.

Eenzelfde evolutie was er voor verrichtingen en investeringen gericht op de aanmaak en de verkoop van hoeveproducten. Qua aantal ging het van 172 verrichtingen in 2007 en 85 in 2008 naar 51 in 2009. Qua bedrag ging het van 4,898 miljoen euro en 2,017 miljoen euro naar 1,303 miljoen euro in 2009. De daling zette zich in 2010 door naar 42 verrichtingen voor een subsidiabel bedrag van 1,062 miljoen euro. Die sterke vermindering wordt gedeeltelijk verklaard door de engere interpretatie van het begrip 'hoeveproduct' bij de toepassing van de VLIF-regelgeving. Aangenomen wordt dat de bedrijven die wilden starten met de klassieke vormen van diversificatie intussen de stap gezet hebben en dat er nog weinig nieuwe starten.

3) Investerings i.v.m. wateropslag, waterzuivering, gebruik en hergebruik

Spaarzaam en duurzaam omgaan met water en overschakelen van grondwater naar oppervlakte- en regenwater wordt noodzakelijk op een toenemend aantal land- en tuinbouwbedrijven. Het beleid is gericht op het aanmoedigen van opvang, gebruik en hergebruik van hemel- en oppervlaktewater. Investerings gericht op het gebruik van diep grondwater worden niet gesubsidieerd.

In 2007 werden 226 dossiers gesubsidieerd voor de aanleg van een waterreservoir op een investeringsvolume van 2,034 miljoen euro. In 42 dossiers werd de opvang, zuivering en hergebruik van beregenings- of voedingswater gesubsidieerd op een gesubsidieerd investeringsbedrag van 2,695 miljoen euro.

In 2008 ging het om 193 dossiers voor de aanleg van een waterreservoir voor 2,033 miljoen euro investeringen en om 47 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water voor 1,007 miljoen euro investeringen. De forse terugval van het volume investeringen in hergebruik kan gedeeltelijk verklaard worden door de afschaffing van de verhoogde steun voor dit type investeringen voor dossiers ingediend vanaf 10 maart 2006 (wijziging BVR dd. 16 juni 2006).

In 2009 ging het om 207 dossiers voor de aanleg van een waterreservoir (2,125 miljoen euro investeringen) en om 63 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water (1,005 miljoen euro investeringen).

De stijging van 2009 zet zich ook door in 2010. In 2010 waren er 238 goedgekeurde dossiers voor de aanleg van een waterreservoir (2,694 miljoen euro subsidiabele investeringen) en 86 dossiers voor de opvang, behandeling, zuivering en hergebruik van water (1,216 miljoen euro subsidiabele investeringen).

4) WKK-installaties

Het energievraagstuk was in 2006 en 2007 bijzonder actueel. Bij de stijging van de energieprijzen moest op tal van bedrijven een oplossing gezocht worden. Op een aantal glasgroentebedrijven met voldoende dimensie en afzetmogelijkheden voor de geproduceerde elektriciteit, werd de oplossing gezocht in de bouw van een WKK-installatie. Het VLIF moedigde die omschakeling aan met verhoogde steun. Waar er in 2007 steun gegeven werd voor 10 dergelijke investeringsprojecten voor een totaal investeringsvolume van 4,006 miljoen euro, evolueerde dit naar 21 projecten in 2008 voor een investeringsbedrag van 15,456 miljoen euro en naar 24 projecten in 2009 voor 20,151 miljoen euro investeringen. Het aantal betoelaagde WKK-projecten steeg in 2010 tot 47 voor 34,582 miljoen euro investeringen. Hiermee werd tot eind 2010 voor 61% van de WKK-dossiers een beslissing genomen. In de periode 2006-2010 werd immers voor 168 dergelijke projecten steun gevraagd.

5.1.5 Waarborg

In 2010 werd er voor 13 nieuwe dossiers waarover een beslissing werd genomen in totaal 3,978 miljoen euro waarborg verleend op een kredietvolume van 6,816 miljoen euro. Dit heeft betrekking op 0,43% van alle in 2010 gunstig besliste VLIF-aanvragen. Dat er de laatste jaren in zeer weinig dossiers overheidswaarborg gevraagd wordt, houdt gedeeltelijk verband met de toenemende concurrentie rond de financiering van investeringen in de land- en tuinbouw. Hierbij vormen naast de kredietmodaliteiten ook de kredietkosten een element van concurrentie. Niet alleen zijn er de kosten voor een hypothecaire inschrijving en/of inschrijvingen landbouwvoorrecht, maar daarbij komt nog de bijdrage voor de VLIF-waarborg (0,5% van het gewaarborgde bedrag voor een waarborg gedurende 10 jaar). Land- en tuinbouwers onderhandelen over zekerheden en willen de kosten beperken. Die ontwikkeling houdt wel in dat de projecten waarvoor de VLIF-waarborg finaal toch gevraagd wordt, gemiddeld als risicovol kunnen ingeschat worden.

Een andere reden is het streven van het VLIF naar een billijke verdeling bij belangrijke investeringsdossiers (> 200.000 euro waarborg) van de risico's tussen de aanvrager (veelal vennootschappen), de bank en het VLIF.

De in 2010 toegekende VLIF-waarborg komt overeen met een te betalen bijdrage van 17.813 euro (= 0,45% van de toegekende waarborg).

Tabel 5.19 geeft een overzicht van het aantal dossiers en de toegekende waarborg opgesplitst per sector en provincie. Aan de grote tuinbouwdossiers in Antwerpen wordt de meeste waarborg verleend.

Tabel 5.19 Aantal dossiers en toegekende waarborg (euro) per sector en per provincie

Provincie	Aantal landbouwdossiers	Toegekende waarborg-landbouw (euro)	Aantal tuinbouwdossiers	Toegekende waarborg-tuinbouw (euro)
West-Vlaanderen	1	600.000	1	781.620
Oost-Vlaanderen	3	82.400	-	-
Antwerpen	3	535.179	2	1.364.256
Limburg	-	-	2	389.225
Vlaams-Brabant	1	225.000	-	-
Vlaanderen	8	1.442.579	5	2.535.101

VLIF-waarborg is geen echte rechtstreekse steun ten gunste van de aanvrager, maar de waarborg faciliteert enkel de kredietverlening als er niet voldoende eigen zekerheden zijn. VLIF-waarborg wordt toegekend aan de kredietinstelling voor een bepaald krediet. Het is eigenlijk een hypothetisch bedrag dat misschien nooit moet uitbetaald worden, bv. als er mettertijd geen faling is. Daarom is de bovenvermelde toegekende waarborg niet opgenomen in het totaal van toegekende steun.

De VLIF-waarborg krijgt dus pas een concrete uitwerking na een eventuele faling van het bedrijf. Pas dan wordt het een reële uitgave voor het VLIF en wordt de uit te betalen VLIF-waarborg ook budgettair vastgelegd.

In 2010 werd zo 1.310.428,25 EUR 'toegekend' voor uitbetaling (voor details: zie hoofdstuk 3, punt 3.5.1).

5.1.6 Andere steunmaatregelen

In 2010 werd er nog over 3 dossiers beslist die betrekking hadden op een overbruggingskrediet dat opgenomen werd door bedrijven die schade leden door de blauwtongepidemie van 2007. Voor de betrokken dossiers werd globaal 3.960 euro rentesubsidie toegekend.

Land- en tuinbouwers die door de economische crisis problemen hadden met de financiering van de operationele kosten, konden in 2010 een aanvraag indienen voor steun op een overbruggingskrediet, ter financiering van deze operationele kosten. Van de in totaal 370 ingediende aanvragen voor steun voor een overbruggingskrediet, werd er in 2010 al over 82 dossiers een gunstige beslissing genomen waarbij in totaal 231.068 euro aan rentesubsidie (gemiddeld 2.818 euro per dossier) verleend werd. Er werd in dat jaar ook over 14 dossiers een ongunstige beslissing genomen.

5.2 Steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

Qua steunverlening wordt een onderscheid gemaakt tussen de coöperaties voor afzet en verwerking (hoofdzakelijk veilingen en zuivelcoöperaties) en de dienstverlenende coöperaties, type machinerijen. De machinerijen volgen, wat de toekenning van de investeringssteun betreft, de steuncategorieën (percentages steun) van de land- en tuinbouwproducenten, terwijl voor de coöperaties voor afzet en verwerking voor dossiers ingediend in 2008 een steunvolume van 18,10% verleend wordt voor onroerende- en milieu-investeringen en 13,80% voor roerende investeringen. Voor dossiers ingediend in 2009 is dit respectievelijk 18,23% en 13,87%. Het steunvolume is het equivalent (actuele waarde) van 4% rentesubsidie over 10 of 7 jaar, en dus afhankelijk van de actualisatievoet die jaarlijks wordt vastgesteld.

De totale toegekende steun voor nieuwe dossiers aan land- en tuinbouwcoöperaties bedroeg 4,7 miljoen euro (tabel 5.20), een fundamentele stijging t.o.v. de totale toegekende steun in 2009 (3,1 miljoen euro). Het aantal dossiers waarover een positieve beslissing werd genomen, kende een daling van 38 in 2008, 29 in 2009 naar 26 in 2010. Dit bevestigt het gegeven van hogere investeringsbedragen per dossier.

Tabel 5.20 Aantal dossiers en toegekend steunvolume aan land- en tuinbouwcoöperaties

Aantal nieuwe dossiers met gunstige beslissing	26
Steunvolume nieuwe dossiers (euro)	4.701.068,91
Aantal herzieningen	8
Steunvolume herzieningen (euro)	11.405,3
Totaal steunvolume (euro)	4.712.474,21

Van de 26 nieuwe dossiers waarover een gunstige beslissing werd genomen, werd, behalve 18 steuntoekenningen onder het klassieke stelsel (4.663.615,42 euro), voor 8 dossiers de steun (48.857,79 euro) verleend in de vorm van een premie volgens het specifieke suikerstelsel (als gevolg van de herstructurering van de Europese suikersector).

Ook waren er in 2010 nog 8 herzieningen van eerdere steuntoekenningen, die samen een extra steun van 11.405,3 euro bedroegen.

In 2010 zijn de belangrijkste betoelaagde investeringen (20,9 miljoen euro) terug te vinden in de coöperatieve zuivelsector (tabel 5.21).

Tabel 5.21 De subsidiabele investeringskosten (euro) voor coöperaties per sector en provincie

	Groenten en fruit	Zuivel	Machinerijen	Totaal
West-Vlaanderen	-	13.332.300	161.429	13.493.729
Oost-Vlaanderen	-	4.209.012,19	91.713	4.300.725,19
Antwerpen	1.703.656	3.431.000	77.350	5.212.006
Limburg	-	-	345.646,74	345.646,74
Vlaams-Brabant	-	-	379.215,41	379.215,41
Vlaanderen	1.703.656	20.972.312,19	1.055.354,15	23.731.322,34

5.3 Steun aan de agrovoedingssector

In 2010 werd er geen steun toegekend aan nieuwe investeringsprojecten uit de agrovoedingssector. Eind 2010 werd wel een nieuwe oproep gelanceerd met een publicatie in het Belgisch Staatsblad van 23/12/2010. De beoordeling en beslissing van de ingediende dossiers zal plaatsvinden in de eerste helft van 2011.

5.4 Steun aan de omkaderingssector

De erkende praktijkcentra en vergelijkbare instellingen krijgen subsidies van Vlaanderen voor structuurverbeteringen. De subsidies bedragen maximaal 50% van het aanvaarde investeringsbedrag.

Na de goedkeuring van de organieke regelgeving in 2007 werd begin 2010 een derde indieningsronde uitgeschreven. Over de 10 ingediende investeringsdossiers werd beslist in 2010. In totaal werd er voor 4 projecten 2.000.000 euro steun toegekend. Voor 6 dossiers werd er geen steun verleend.

6 EVOLUTIE VLIF 1993-2010

Voorgaande hoofdstukken geven een overzicht van de activiteiten in 2010. Navolgend hierna wordt de evolutie weergegeven voor de periode 1993-2010. Binnen deze periode tekenden zich een aantal trends af en zorgen bepaalde gebeurtenissen voor afwijkingen of zelfs nieuwe trends.

6.1 Begroting

Door de regionalisering van het Landbouwinvesteringsfonds waren 1993 en 1994 budgettaire nog overgangsjaren. Vanaf 1995 heeft de begroting haar huidige vorm gekregen, met zowel inkomsten als uitgaven.

Vastleggingsmachtiging

De vastleggingsmachtiging van het VLIF werd tot 1996 grosso modo constant gehouden op 64,452 miljoen euro (2,6 miljard BEF). In 1995 werd hiervan echter 6,445 miljoen euro (260 miljoen BEF) overgedragen voor andere acties. Ook in 1997 en volgende de daaropvolgende jaren werd de VLIF-machtiging telkens verlaagd om andere activiteiten buiten het VLIF te financieren. Deze verminderingen hinderden het VLIF niet vermits de machtiging voldoende hoog was om met de toen gangbare VLIF-regelgeving alle aanvragen af te handelen.

De laatste jaren wordt bij de ingediende aanvragen evenwel een toename van de investeringen vastgesteld zodat een VLIF-machtiging van 50 à 53 miljoen euro ontoereikend werd.

Vanaf 2005 is er een fundamentele wijziging ingevoerd inzake betreffende de budgettaire vastlegging van steun: enkel nog het Vlaamse gedeelte van de steun wordt vastgelegd waardoor er budgetruimte kwam om, naast de land- en tuinbouwproducenten, ook de agrovoedings- en omkaderingssector te bedienen met dezelfde hoeveelheid middelen. Voor deze nieuwe doelgroepen werden de voorziene middelen in 2006 en 2007 echter niet volledig aangewend, of zelfs niet voorzien, zodat méér ten goede kwam aan de producenten waarvoor er een tekort was aan middelen om de steun voor alle afgehandelde aanvragen budgettair te kunnen vastleggen.

Daarenboven werd de VLIF-machtiging 2007 opgetrokken met 18,5 miljoen euro (tot 72,138 miljoen euro) door middel van de herverdeling van provisionele kredieten in de begroting 2007 ten gunste van het VLIF.

Op dezelfde manier werd ook in 2008 de VLIF-vastleggingsmachtiging van 53,111 miljoen euro opgetrokken tot 67,036 miljoen euro. En ook in 2009 werd een dergelijke operatie doorgevoerd zodat de machtiging van 53,573 miljoen euro steeg naar 67,411 miljoen euro.

In 2010 moest de verhoogde behoefte aan vastleggingsmachtiging niet worden gedekt met herverdelingsoperaties, maar werd onmiddellijk in de begroting een ruime stijging ingeschreven (deels structureel, deels eenmalig), zodat de machtiging 2010 rond dezelfde grootte-ordegrootte orde uitkwam, nl. 69,458 miljoen euro. Door de algemene budgettaire discipline mocht 1,5 miljoen euro hiervan niet worden aangewendgebruikt.

Tabel 6.1 Evolutie van de vastleggingsmachtiging, inkomsten en uitgaven (*1000 euro)

	Vastleggings-machtiging	Dotatie van de Vlaamse Overheid*	Totale begroting : inkomsten = uitgaven
1995	54.784	17.805	25.022
1996	64.663	22.167	34.081
1997	63.565	25.818	35.732
1998	61.842	30.878	42.397
1999	**49.199	28.383	42.718
2000	56.725	32.225	53.844
2001	55.508	19.551	38.760
2002	55.370	28.766	40.798
2003	52.000	32.000	36.357
2004	50.650	41.000	41.356
2005	51.076	46.820	50.148
2006	55.039	53.425	53.811
2007	72.138	55.986	58.000
2008	67.036	55.986	59.375
2009	67.411	57.059	61.576
2010	69.458	63.316	69.173

* Dotatie Vlaamse Gemeenschap + eigen inkomsten + over te dragen saldo

** Oorspronkelijk 2434,7 miljoen BEF, maar door een overdracht van 450 miljoen BEF herleid tot 1984,7 miljoen BEF (= 49,199 miljoen euro)

Betalingskredieten

Aangezien het VLIF in 1993 zonder lasten van het verleden startte, werden de behoeften elk jaar groter door het cumulerende aantal dossiers ten laste van het VLIF (cfr. uitbetaling rentesubsidies gedurende vele jaren). De uitgaven worden voor het overgrote deel gedekt door een dotatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Tot 2002 volstond de toegekende dotatie om elk jaar alle nodige betalingen tijdig te kunnen uitvoeren. Vanaf 2003 stelde zich het probleem dat de dotatie lager was dan wat volgens de behoefteberekening werd gevraagd, zodat er eind 2003 een tekort van ongeveer 4 miljoen euro ontstond. Hetzelfde scenario in 2004 zorgde ervoor dat het gecumuleerd tekort eind 2004 al opgelopen was tot 8 miljoen euro. Met een bijkomende dotatie van 3 miljoen euro eind 2004 werd dit tekort in 2005 teruggeschroefd tot 2 miljoen euro. Het kon in 2006 volledig weggewerkt worden.

Voor 2007 werd de dotatie nog iets groter en het volstond dan ook om alle betalingsverplichtingen tijdig uit te voeren, net zoals in 2008 en 2009 trouwens. Ondanks de algemene budgettaire discipline, waardoor er 2 miljoen van de dotatie niet mocht worden uitgegeven, konden alle betalingsverplichtingen in 2010 worden nagekomen.

Tabel 6.2 Evolutie van de inkomsten en uitgaven (x 1.000 euro)

	Dotatie Vlaams Gewest	EU-bijstand	Waarborgbijdragen	Overige terugbetalingen	Saldo vorig jaar	Diverse inkomsten	TOTAAL
1995	17.805	6.696	521	-	-	-	25.022
1996	22.167	11.257	657	-	-	-	34.081
1997	25.818	7.734	371	-	1.438	371	35.732
1998	30.878	10.694	310	-	69	446	42.397
1999	28.383	9.209	149	12	4.594	371	42.718
2000	32.225	2.442	248	5	18.676	248	53.844
2001	19.551	3.034	322	5	15.674	174	38.760
2002	28.766	943	200	10	10.705	174	40.798
2003	32.000	944	230	200	2.785	199	36.358
2004	41.000	-	100	225	31	-	41.356
2005	46.820	-	100	150	3.078	-	50.148
2006	53.425	-	100	250	36	-	53.811
2007	55.986	-	60	250	1.704	-	58.000
2008	55.986	-	30	250	3.109	-	59.375
2009	57.059	-	35	350	4.132	-	61.576
2010	63.316	-	20	680	5.157	-	69.173

Tabel 6.3 Evolutie van de uitgaven (x 1.000 euro)

	Rentesubsidies	Kapitaalpremies	Waarborgen	Startsteun Groeperingen	Diverse uitgaven	TOTAAL
1995	21.807	2.970	245	-	-	25.022
1996	29.495	2.727	1.859	-	-	34.081
1997	29.891	2.990	2.479	-	372	35.732
1998	38.944	2.107	900	-	446	42.397
1999	38.883	1.733	1.239	-	863	42.718
2000	49.566	1.968	2.062	-	248	53.844
2001	34.000	2.806	1.735	45	174	38.760
2002	26.267	12.412	1.900	45	174	40.798
2003	18.800	12.622	2.500	50	2.386	36.358
2004	23.500	16.456	1.400	-	-	41.356
2005	26.434	17.614	1.700	-	*4.400	50.148
2006	26.145	20.884	1.265	-	5.517	53.811
2007	30.000	22.896	1.500	-	3.604	58.000
2008	26.527	24.500	2.329	10	6.009	59.375
2009	31.926	20.888	2.382	23	6.357	61.576
2010	36.425	22.080	1.311	22	9.335	69.173

*Vanaf 2005 werden de agrotvoedings- en omkaderingssector geïntegreerd in de VLIF-begroting (zie hoger). In tabel 6.3 werden deze opgenomen onder de rubriek diverse uitgaven.

- 2005: Agrovoeding en Omkadering:	4.400	
- 2006: Agrovoeding en Omkadering:	5.504	Over te dragen saldo: 13
- 2007: Agrovoeding en Omkadering:	1.900	Over te dragen saldo: 1.704
- 2008: Agrovoeding en Omkadering:	2.300	Over te dragen saldo: 3.709
- 2009: Agrovoeding en Omkadering:	2.225	Over te dragen saldo: 4.132
- 2010: Agrovoeding en Omkadering:	2.178	Over te dragen saldo: 7.157

Vanaf 2001 betaalt het VLIF enkel het Vlaamse gedeelte van de steun (aan het Vlaams Betaalorgaan), zodat de prefinanciering van het Europees deel door het VLIF stopte (minder uitgaven vanaf 2001), maar zodat er ook geen inkomsten meer waren uit de EU-bijstand (daling vanaf 2002).

Voor kapitaalpremies zijn de uitgaven vanaf 2002 veel hoger dan daarvoor door een meer veralgemeende invoering ervan met de fundamenteel gewijzigde VLIF-regelgeving vanaf 2000.

De betalingen stijgen de laatste jaren gezien het toenemend bedrag aan kapitaalpremies (snellere betaling dan rentesubsidies die meer gespreid zijn in de tijd), maar vooral door het hoger niveau van de steuntoekenningen (budgettaire vastleggingen) de laatste jaren (na herverdelingen uit provisionele kredieten en structurele verhoging van de vastleggingsmachtiging).

Tevens Ook zijn er vanaf 2005 ook betalingen voor de nieuwe VLIF-doelgroepen (enkel kapitaalpremies voor agrovoeding en omkadering). Dat is wat door de inwerkingtreding van de betreffende nieuwe organieke regelgevingen nog is toegenomen naarmate er indieningsrondes werden uitgeschreven, gevolgd door de dossierbehandeling (steuntoekenning) en de hieruit voortvloeiende betalingen.

6.2 Indieningen

6.2.1 Indieningen van land- en tuinbouwproducenten

Figuur 6.1 toont de evolutie in het aantal indieningen van 1993 tot 2009. Niettegenstaande Ondanks een terugval in het aantal land- en tuinbouwbedrijven is er globaal een stijgende evolutie.

Midden jaren '1990 was er wel een terugval van de aanvragen uit de tuinbouwsector (van 1995 tot 1997), onder meer als gevolg van een crisis in de tuinbouwsector. Eind jaren '1990 start dan weer een opwaartse trend in het aantal indieningen.

De cijfers voor 1999, met een uitgesproken stijging van het aantal aanvragen en een stijgend gemiddeld kredietbedrag, moeten enigszins gerelativeerd worden vermits er eind 1999 zeer veel aanvragen zijn binnengekomen om te anticiperen op de wijziging van de VLIF-regelgeving in 2000.

Zoals verwacht waren er in 2000 veel minder aanvragen om voor VLIF-steun. Deze terugval werd in 2001 ruimschoots goedge maakt, enerzijds door een inhaalbeweging van de uitgestelde investeringsdossiers in afwachting van de nieuwe VLIF-regelgeving en anderzijds door de nieuwe mogelijkheid om dossiers in te dienen voor subsidiëring van investeringen die uitsluitend met eigen middelen worden gefinancierd.

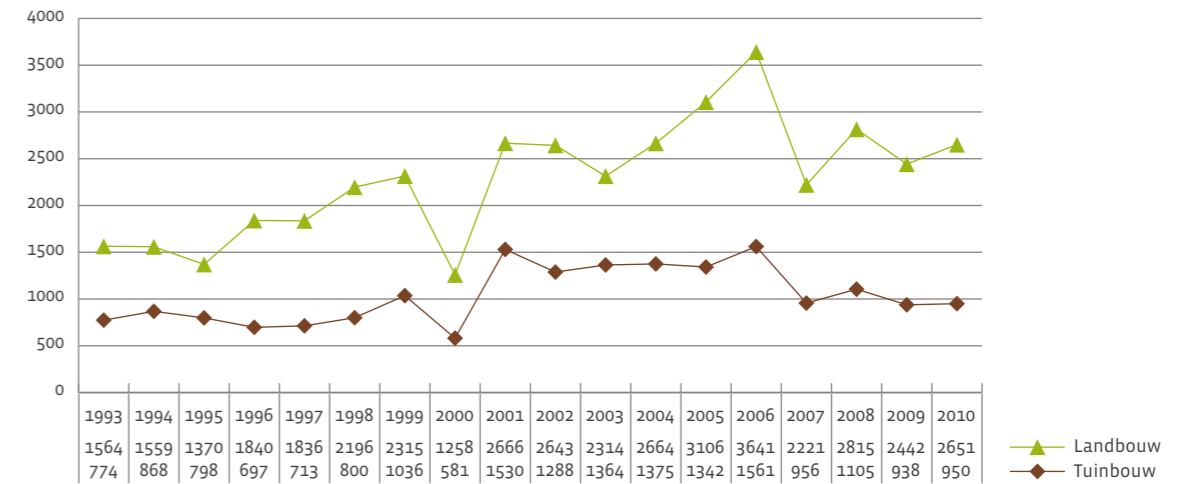
In 2002 is er, zoals verwacht na het piekjaar 2001, een terugval van zowel het aantal ingediende VLIF-aanvragen als van het kredietvolume. Die terugval is relatief beperkt zodat gedurende de periode 2002-2004 kan gesproken worden van een stabilisatie van het aantal aanvragen om voor steun op ongeveer 4000 dossiers per jaar. In 2005 is er een nieuwe opstoot in het aantal aanvragen tot 4448 dossiers. De forse toename kan gedeeltelijk verklaard worden door het extra aantal aanvragen op het einde van het jaar om te anticiperen op een aangekondigde bijstelling van de regelgeving (vermindering steunintensiteit voor een aantal investeringen), die uiteindelijk pas in maart 2006 werd doorgevoerd.

Hetzelfde fenomeen herhaalt zich in 2006. Enerzijds door de gewijzigde aanvraagprocedure en anderzijds door de onzekerheid over het behoud van de steunmaatregelen bij een gewijzigd EU-beleid (PDPO II), wordt een historisch hoog aantal aanvragen ingeleid. De stijging is vooral uitgesproken in de landbouw.

In 2007 zijn er weer aanzienlijk minder aanvragen door de anticipatie eind 2006. Door de invoerhet invoeren van de aanvraag in 2 twee delen (een eerste luik vóór aanvang van de investering gevolgd door een tweede luik binnen de 6 maanden na het eerste luik), slaan de cijfers van 2007 op de indieningen van het tweede luik (compleet dossier analoog aan met de vroegere enige aanvraag om voor tussenkomst). Er was En was er begin 2007 ook een periode met een zeer beperkt aantal aanvragen (tweede (2e luik). Vanaf midden 2007, en zeker vanaf 2008, is er terug opnieuw een stabiel indieningsritme met een "normaal" aantal aanvragen (tweede (2e luik) in 2008. Tegenover de voorgaande jaren (abstractie makend van 2006 en 2007) is het aantal nog iets getemperd omdat er t.e.m. 2008 slechts één dossier per aanvrager kon worden ingediend.

In 2009 werden ongeveer 14% minder aanvragen ingediend t.o.v. 2008. In 2010 herstelde zich dit enigszins, maar eigenlijk was dit te wijten aan de aanvragen voor steun op overbruggingskredieten voor de financiering van operationele kosten ten gevolge van de economische crisis.

Figuur 6.1 Evolutie van het aantal ingediende dossiers voor land- en tuinbouwproducenten

6.2.1.1 Evolutie van de indieningen voor vestigingssteun

In de figuren 6.2 en 6.3 worden respectievelijk de evolutie van het aantal ingediende dossiers en de voorziene vestigingskosten weergegeven. Zowel het aantal dossiers als de voorziene vestigingskosten zijn na 1999 afgenomen en konden het niveau van midden jaren '1990 niet meer bereiken, ook al geniet een eerste schijf vestigingskosten uitsluitend van een kapitaalpremie zodat familiale overnames zonder krediet hierop ook kunnen op inspelen. De halvering van het aantal aanvragen om voor vestigingssteun is ook niet gecompenseerd door een verhoging van de globale vestigingskosten. De gemiddelde vestigingskosten per bedrijf zijn wel met ongeveer 20% gestegen in een periode van 10 jaar.

In de periode 2002-2005 was er een stabilisatie van het aantal vestigingen (overname van bedrijven) in de land- en tuinbouw op ongeveer 200 à 220 per jaar. Dit aantal lag in de lijn van de verwachtingen redenerend op basis vanop een aantal macro-economische gegevens met betrekking tot land- en tuinbouw. Des te opmerkelijker was dan ook de verdubbeling van het aantal aanvragen in 2006. M, maar dit was te wijten aan de anticipatie op de gewijzigde aanvraagprocedure vanaf 2007 en op een verwachte vermindering van de mogelijkheden op steun (max. 55.000 euroEUR steunvolume).

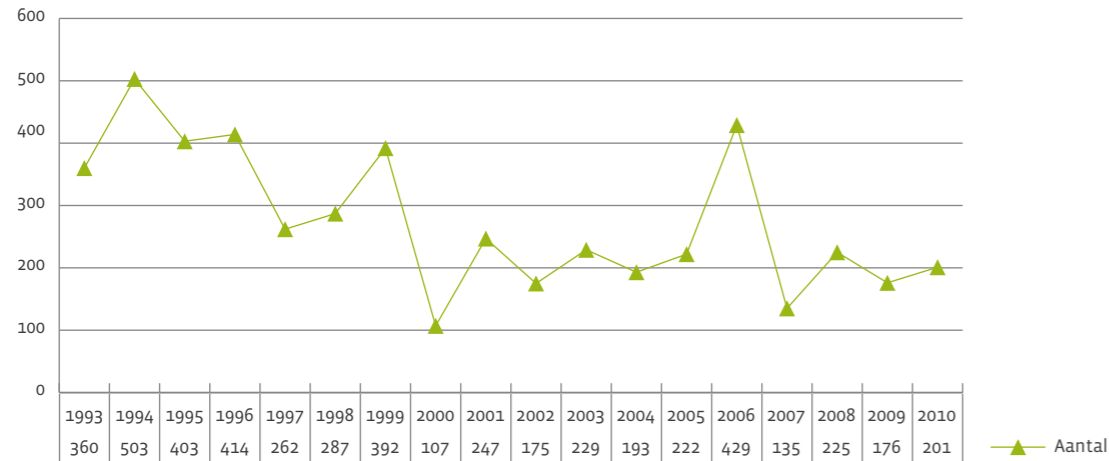
Om dezelfde redenen duikt daalt dan ook het aantal indieningen in 2007 spectaculair naar beneden. Het gemiddelde van 2006 en 2007 samen, ligt dan weer toch nog iets hoger dan de voorgaande jaren (282 i.p.v. rond de 220). De verklaring hiervoor kan gezocht worden in het toenemend succes van de vestiging in de land- en tuinbouwsector als mandataris van een vennootschap door overname van aandelen en de mogelijkheid van vestigingssteun voor twee partners (man/vrouw) als bedrijfsleider binnen vennootschappen.

Uiteraard is het bedrag aan ingediende vestigingskosten voor subsidiëring navenant.

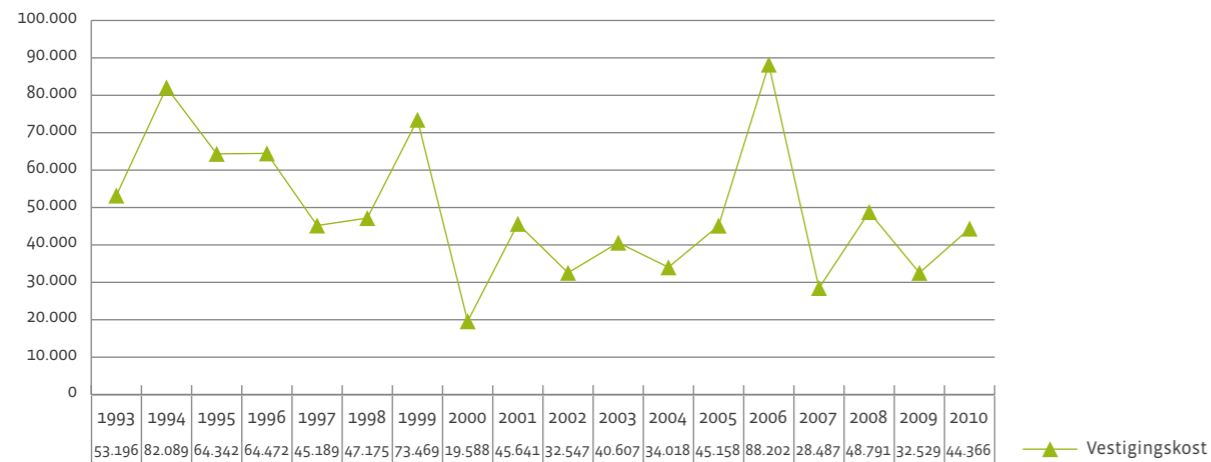
Voor 2008 zien we dan weer een "normaal" aantal aanvragen voor vestigingssteun. 2009 komt lager uit omdat er een afwachtende houding werd aangenomen in afwachtingten opzichte van van de verwachte verhoging van de vestigingssteun van maximaal 55.000 euroEUR naar maximaal 70.000 EUR euro in toepassing van een wijziging in het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan PDPO II.

Deze vertraging in bij de indieningen werd in 2010 maar slechts zeer beperkt goedge maakt omdat de formele goedkeuring van de steunstijging maar pas in de tweede helft van het jaar werd gegeven. Rekening houdend met een de termijn tussen de 2 luiken van de VLIF-aanvraag, zal er pas in 2011 een duidelijke stijging zijn.

Figuur 6.2 Evolutie van het aantal indieningen voor vestigingssteun

Figuur 6.3 Evolutie van de voorziene vestigingskosten voor vestigingssteun van 1993 tot 2008 (x 1000 euro)

6.2.1.2 Evolutie van de indieningen voor investeringssteun (inclusief verbreding)

In de figuren 6.4 en 6.5 worden respectievelijk de evolutie van het aantal ingediende dossiers en de voorziene investeringskosten voor investeringssteun weergegeven. Beide figuren vertonen hetzelfde patroon.

In tegenstelling tot de vestigingssteun nam de de investeringssteun wel een beduidende toename na 2000.

Vanaf 2005 gaat de stijging in het aantal dossiers gepaard met een nog grotere toename van de voorziene investeringskosten: de gemiddelde investeringskosten per dossier lopen sterk op. Vooral de toename van dossiers met grote investeringen zoals ammoniakemissiearme stallen spelen hier een belangrijke rol. Die evolutie zet zich onverminderd door verder in 2006, nu vooral in de tuinbouwsector. Met een volume voorziene investeringen van bijna 500 miljoen euro wordt een niveau bereikt dat bijna het dubbele bedraagt voor de periode 2001-2004.

In 2007 zien we minder aanvragen (wijziging indieningsprocedure), maar de trend op het gebied van investeringskosten is veel minder duidelijk, en de stijging van de gemiddelde financiële impact per dossier zet zich door verder (aantal daalt met 38 % terwijl het investeringsvolume maar slechts daalt met 23 % t.o.v. 2006). In 2007 zijn immers nogal wat grote tuinbouwprojecten ingediend door aanvragers die het periodeplafond 2000-2006 (PDPO I) hadden bereikt met eerdere dossiers.

In 2008 herstelt het aantal aanvragen zich zodat de stijging in 2006 en de daling in 2007 enkel te verklaren is door de nieuwe indieningsprocedure (gemiddelde 2006-2007 is wel normaal). Het investeringsbedrag echter bereikt in 2008 een historische recordhoogte van bijna 590 miljoen euro. Dat is, te wijten aan grote investeringsprojecten in ammoniakemissiearme stallen en vooral WKK-installaties (in de glastuinbouw). Ook de plaatsing van fotovoltaïsche zonnecellen kent een toenemend succes vanaf 2008.

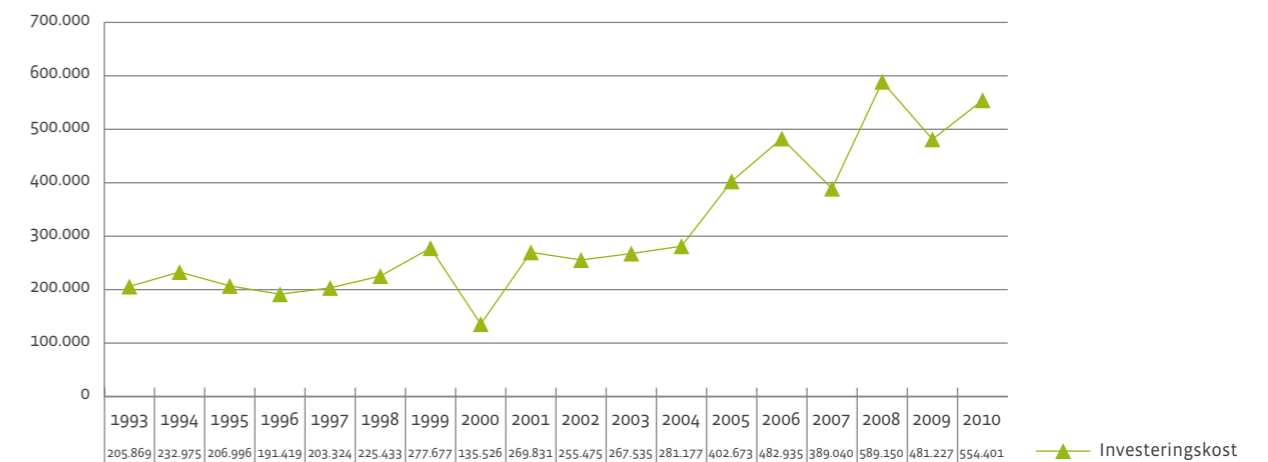
De uitzonderlijke toename van het investeringsvolume in 2008 wordt gevolgd door een daling omdat de genoemde dure investeringsprojecten in aantal niet meer toenemen, en zelfs minderen. 2009 komt uit op een gemiddeld investeringsniveau van de jaren 2006-2007-2008, terwijl het aantal een iets dalende trend vertoont over de jaren 2006-2009. Dit betekent een gemiddeld hogere financiële impact per aanvraag.

Het beeld van 2010 blijft binnen de trend van 2006-2009, zij het met een lichte stijging van het aantal. Abstractie makend van de ongeveer 300 aanvragen voor overbruggingskredieten, daalt het aantal licht, maar stijgt het gemiddelde investeringsbedrag nog (de overbruggingskredieten zijn relatief beperkt in bedrag).

Figuur 6.4 Evolutie van het aantal indieningen voor investeringssteun

Figuur 6.5 Evolutie van de voorziene investeringskosten voor investeringssteun (x 1000 euro)

Figuur 6.6 toont de evolutie van de voorziene investeringskosten voor aanvragen per steuncategorie (10, 20, 30 en 40%) sinds de invoering ervan in 2000. Er dient moet abstractie gemaakt te worden van het jaar 2000 (overgangperiode verschillende regelgevingen) waarin nog dossiers werden ingediend met de regelgeving van vóór 2000 in gedachten.

De aanvragen voor de investeringstypes in de steuncategorie 20% (gangbare investeringen in bedrijfsgebouwen, vaste uitrusting en allerlei werken in onroerende staat) kennen de meeste investeringen. In de periode 2001-2005 bedraagt het investeringsvolume ongeveer 150 miljoen euro om in 2006 te stijgen tot bijna 300 miljoen euro en, om toch nog op meer dan 230 miljoen euro uit te komen in 2007 door de wijziging van de regelgeving inzake betreffende stallenbouw.

De steuncategorie 40% neemt sinds 2001 geleidelijk toe van 26,7 miljoen euro investeringen in 2001 tot 36,5 miljoen euro in 2004. Het massaal indienen van omvangrijke dossiers voor de betoelaging van ammoniakemisiarme stallen in 2005 vertaalt zich in een sterke stijging van het investeringsvolume (verviervoudiging). Het investeringsvolume blijft, om vervolgens in 2006 en 2007, na de aanpassing van de regelgeving, toch nog op een beduidend hoog niveau van ongeveer 50 miljoen euro te blijven, ten gevolge van investeringen in glastuinbouw.

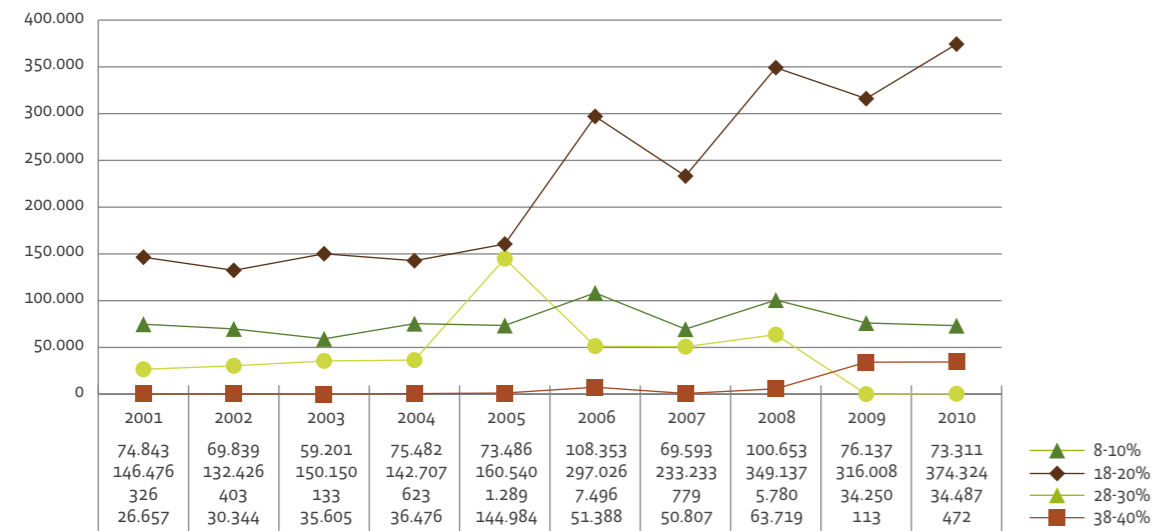
Deze evoluties staan duidelijk in verband met de wijziging in de regelgeving op aanvragen vanaf 10 maart 2006. Het verminderen van de steunintensiteit voor een aantal investeringen van 40 % naar 20 % (ammoniakemisiarme stallen, potstallen, hergebruik water en schermdoek) of naar 10 % (mestinjectie) vertaalt zich in een scherpe daling van het volume investeringen subsidiabel naar rato van 40 % en een stijging van de volumes subsidiabel naar rato van 20 % of 10 %.

De globale daling in 2007 situeert zich enkel in de 10-20 %- categorieën want de 40%-categorie blijft in absolute cijfers vrij constant. Deze daling wordt in 2008 meer dan ongedaan gemaakt.

Voor 2009 valt het op dat de 30%-categorie veel meer voorkomt dan voordien, dit ten koste van de 40%-categorie. Dit heeft alles te maken met de verschuiving van bijna alle investeringen aan tegen 40% steun naar 30% steun. Enkel specifieke investeringen voor biolandbouw blijven in de 40%-categorie, wat daar verwaarloosbare cijfers geeft.

2010 wijkt alleen af tegenover 2009 voor wat de 20%-steuncategorie betreft : die vertoont een beduidende aanzienlijke stijging aan van investeringsvolume.

Figuur 6.6 Evolutie van de voorziene investeringskosten per steuncategorie (10, 20, 30, 40%)*% voor indieningen (x 1000 euro)

* Voor indieningen vanaf 6 september 2010 (aanvraag 1e luik) is elke steuncategorie met 2%-punten verlaagd. Aanvragen voor 8%, 18%, 28% of 38% steun zijn dan ook nog zeer beperkt in 2010 (2e luik van de aanvraag)

6.2.2 Indieningen van land- en tuinbouwcoöperaties

Gezien het geringere aantal dossiers kunnen sterke schommelingen van jaar tot jaar voorkomen. Niettemin zien we sinds 2005 een jaarlijkse stijging met een absoluut record in 2009 voor wat betreft het ingediende investeringsbedrag.

De voorziene investeringskosten van zowel de afzetcoöperaties (veilingen) als van de verwerkingscoöperaties (zuivelcoöperaties) zijn de laatste jaren sterk gestegen.

Tabel 6.4 geeft een overzicht van zowel het aantal ingediende dossiers per jaar als het totaal aan voorziene investeringskosten die deze aanvragen vertegenwoordigen.

Tabel 6.4 Evolutie van het aantal indieningen en de voorziene investeringskosten in euro voor coöperatieven

	Aantal dossiers	Voorziene investeringskosten
1993	9	17.148.530
1994	16	23.838.278
1995	15	14.752.852
1996	11	35.301.122
1997	12	15.273.504
1998	6	2.437.751
1999	16	17.182.332
2000	8	748.564
2001	17	41.569.012
2002	9	1.466.124
2003	7	3.666.728
2004	21	29.180.635
2005	31	15.818.836
2006	26	22.593.899
2007	37	33.417.856
2008	34	35.250.347
2009	37	55.742.540
2010	23	28.374.250

6.2.3 Indieningen van de agrovoedingssector

Aangezien de steunmaatregelen agrovoeding en omkadering als 2e en 3e VLIF-pijler georganiseerd worden middels door middel van oproepen, kennen dezeis er voor deze, in tegenstelling tot de producenten en hun coöperaties, geen continue toestroom van aanvragen. Het aantal ingediende dossiers kan en zal sterk variëren per oproep en is vooral functie afhankelijk van de ter beschikking gestelde budgettaire middelen. Deze middelen bepalen immers het aantal oproepen, het aantal sectoren en de investeringen die in aanmerking kunnen komen voor steun.

In 2005 werd een eerste ronde gelanceerd met uitsluitend VLIF-cofinanciering binnen PDPO I (de vorige ronde binnen het plattelandsprogramma in 2001 was de Vlaamse steun nog hoofdzakelijk afkomstig van de budgetten van de administratie Economie). In totaal werden 145 dossiers ingediend, waarvan er aan 115 steun werd toegekend.

Einde 2006 werd buiten PDPO I nog een oproep gelanceerd in het kader van de verwerking van koolzaad tot pure plantaardige olie met uitsluitend Vlaamse middelen. Voor deze oproep was er Deze oproep kende slechts één inschrijving.

De oproepen in 2005 en 2006 waren nog gebaseerd op een ad hoc beslissing van de Vlaamse Regering. De organieke regelgeving VLIF-agrovoeding werd afgerond in 2007. Een eerste oproep binnen de nieuwe regelgeving werd pas georganiseerd begin 2008 zodat in 2007 geen nieuwe dossiers werden ingediend. De eerste (2008) en de tweede oproep (2009) leverden een gelijkaardige respons op in aantal projecten en totaal investeringsvolume. In 2010 werd op 23/12/2010 een derde oproep gelanceerd op 23/12/2010 voor de indiening van aanvragen in 2011. Er waren dus geen indieningen in 2010.

Tabel 6.5 geeft een overzicht van zowel het aantal ingediende dossiers per jaar vanaf 2005 als van het totaal aan ingediende investeringskosten die deze aanvragen vertegenwoordigen.

Tabel 6.5 Evolutie van het aantal goedgekeurde projecten en de subsidiabele investeringskosten (in euro) voor agrovoeding

	Aantal ingediende projecten	Ingediende investeringskosten (euro)
2005	115	173.720.766
2006	1	500.000
2007	0	0
2008	62	132.804.444
2009	76	135.223.636
2010	0	0

6.2.4 Indienen van de omkaderingssector

In 2005 werd slechts 1 dossier ingediend waar alle in 2005 beschikbare VLIF-middelen voor de omkaderingssector naartoe gingen.

In 2006 werden 9 projecten ingediend, waarvan 8 moderniseringsprojecten van diverse praktijkcentra en 1 (herlokalisatie)project.

Analoog Net als bij agrovoeding waren de oproepen in 2005 en 2006 het gevolg van een ad hoc beslissing van de Vlaamse Regering. Na de afrondinghet afronden van de organieke regelgeving VLIF-omkadering in 2007 kon op het einde van het jaar nog een oproep worden gelanceerd voor investeringsprojecten in de omkaderingssector. In totaal werden 12 projecten ingediend. Het hogere aantal is onder meer te wijten aan het feit dat sinds 2007, naast de praktijkcentra in de plantaardige sector, eveneens ook de praktijkcentra in de dierlijke sector in aanmerking kunnen komen voor steun.

In 2009 (oproep 2008) werden er 11 aanvragen ingediend. In 2009 is er geen oproep voor aanvragen geweest.

Met 10 ingediende aanvragen bevestigt de oproep 2010 het vrij constant aantal projecten. Dit is niet onlogisch gezien het kleine aantal potentiële indieners waarvan de meeste dan ook zeer regelmatig ingaan op de indieningsoproep.

Tabel 6.6 geeft een overzicht van zowel het aantal ingediende dossiers per jaar vanaf 2005 als het totaal aan ingediende investeringskosten die deze aanvragen vertegenwoordigen.

Tabel 6.6 Evolutie van het aantal indieningen en de betreffende investeringen (in euro) voor omkadering

	Aantal ingediende projecten	Ingediende investeringskosten (euro)
2005	1	10.372.002
2006	9	5.569.037
2007	12	6.600.000
2008	11	14.653.226
2009	0	0
2010	10	8.868.313

6.3 Toegekende steun

6.3.1 Toegekende steun aan land- en tuinbouwproducenten

Figuur 6.7 toont de evolutie van de totale toegekende steun aan land- en tuinbouwers sinds 1993. De totale toegekende steun is de som van de toegekende rentesubsidies en kapitaalpremies. Vóór 2001 gaat het betreft het quasi uitsluitend om de evolutie van rentesubsidies; vanaf 2001 (nieuwe regelgeving) betreft gaat hetdit zowel om rentesubsidies als om kapitaalpremies.

In 1995 en 1996 steeg de verleende steun als gevolg van proceduremaatregelen en van de invoering van een eigen Vlaamse regelgeving voor het VLIF met uitbreiding van de subsidiëringmogelijkheden.

In 1997 en 1998 daalde het toegekend steunvolume echter, enerzijds omdat er gemiddeld kleinere kredietbedragen voor subsidiëring werden ingediend (crisis glastuinbouw), maar ook omdat de omschakeling naar een vernieuwd informaticasysteem bij het VLIF en de decentralisatie van de dossierafhandeling naar de buitendiensten moeizamer verliep dan verwacht. Bovendien lagen de kredietrentevoeten zeer laag zodat niet de maximale VLIF-rentesubsidie verleend kon verleend worden, vermits de kredietnemer zelf minimaal 3 % rente ten laste moest nemen.

In 1999 werd beduidend aanzienlijk meer steun verleend dan in 1998, vooral omdat de praktische omschakelingsproblemen naar het vernieuwd informaticasysteem achter de rug waren.

In 2000 werden slechts aanvragen van vóór 1 januari 2000 afgehandeld vermits de nieuwe VLIF-regelgeving, van toepassing op aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2000, pas eind 2000 werd goedgekeurd en begin 2001 werd gepubliceerd.

In 2001 en 2002 is er dan een inhaaloperatie geweest zodat zelfs het niveau van 1997 overtroffen werd. Doordat de steunverlening onafhankelijk werd van de wijze manier waarop de investeringen gefinancierd werden en door de afschaffinghet afschaffen van een minimum rentelast voor de kredietnemer, kon steeds de maximale rentesubsidie toegekend worden. Vooral de tuinbouwsector kende groei in 2001 een sterke groei, zelfs in die mate dat de totale toegekende steun die van de landbouwsector overschreedovertrof.

Zowel in 2003 als 2004 was er een lichte daling van het totaal toegekende steunvolume, maar de vastleggingsmachtiging werd telkens volledig opgebruikt. Er bleven telkens een niet verwaarloosbaar aantal afgewerkte dossiers liggen die dan op rekening kwamen van het volgende jaar (te lage vastleggingsmachtiging). Dit was niet anders in 2005 met een toename van de toegekende steun, vooral in de landbouw (ammoniakemissiearme stallen).

In 2005 en 2006 kon er als gevolg van budgettaire ingrepen (verhoging vastleggingsmachtiging) en beperkte noden in de agrovoedings- en omkaderingssector meer steun verleend worden aan de producenten. Opmerkelijk voor de periode 2001-2006 is de alsmaar toenemende divergentie tussen het volume steun voor landbouwbedrijven ten opzichte van het volume steun voor tuinbouwbedrijven. Waar in 2001, zeer uitzonderlijk, meer steun verleend werd aan tuinbouwbedrijven dan aan landbouwbedrijven, was de verhouding in 2006 geëvolueerd naar 73 % van de totale verleende steun voor landbouwbedrijven en 27 % voor tuinbouwbedrijven. Een paar Enkele mogelijke verklaringen: zijn:

- Een toenemend aantal tuinbouwbedrijven wordt, naarmate de periode 2000-2006 vordert, geconfronteerd met het maximum subsidiabel investeringsbedrag en wordt op basis hiervan uitgesloten van steun. Naar schatting een 100-tal grote (glas-)tuinbouwbedrijven komt om die reden naar het einde van de periode niet meer in aanmerking voor steun;
- Een andere mogelijke verklaring is dde geleidelijke selectieve versoepeling van de sectorale beperkingen in de veehouderij waardoor de mogelijkheden op steun gekoppeld aan hoge steunintensiteiten, fors toenemen.

Door de verhoogde vastleggingsmachtiging in 2007 kon er meer steun worden toegekend (= budgettair vastgelegd). Deze stijging is groter voor de landbouwsector dan voor de tuinbouwsector. Vvoor de tuinbouwsectorze laatste werden de zware investeringsdossiers pas in 2007 ingediend (cfr. periodeplafond 2000-2006) en deze zijn in 2007 nog quasi niet behandeld.

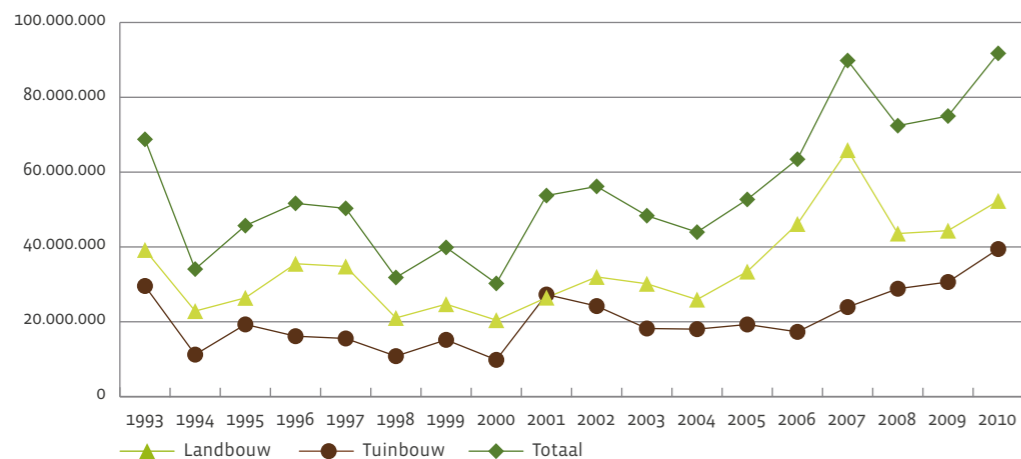
Dit is in 2008 wel grotendeels het geval, met als gevolg dat het aandeel van de landbouwdossiers in de toegekende steun duidelijk daalt voor wat het steunvolume betreft. De aantallenHet aantal dossiers ligt beduidend lager dan in 2007 wegens het tekort aan vastleggingsmiddelen.

Het algemeen toekenningsniveau was in 2009 ongeveer constant t.o.v. 2008. De vastleggingsmachtigingen waren in beide jaren immers ongeveer gelijk. Het aantal dossiers lag lager omwille van een hoger steunbedrag per dossier.

In 2010 kon er dan weer opnieuw meer worden toegekend aan de producenten bij een min of meer gelijk gebleven vastleggingsmachtiging (Vlaamse cofinanciering) omdat

- er geen steun werd toegekend aan de agrovoedingssector;
- er speciale EU-middelen ter beschikking waren waarbij er geen (suikerpremies) of veel minder, (nl. 25% voor health check-premies,) Vlaamse cofinanciering was dan bij de gewone steunstelsels (70%).

Figuur 6.7 Evolutie van de toegekende steun (euro) aan land- en tuinbouwproducenten

Tabel 6.7 Aantal dossiers van producenten met een beslissing (eerste steuntoekenning)

Toekenning in	Landbouw		Tuinbouw		TOTAAL	
	gunstig	Ongunstig	gunstig	ongunstig	gunstig	ongunstig
1993	1613	500	1049	186	2662	686
1994	1182	213	598	104	1780	317
1995	1152	194	784	69	1936	263
1996	1699	191	827	56	2526	247
1997	1975	193	752	22	2727	215
1998	1451	77	601	14	2052	91
1999	1985	86	771	20	2756	106
2000	1287	72	559	13	1846	85
2001	1984	289	1243	63	3227	352
2002	2609	217	1361	73	3970	290
2003	2319	157	1196	51	3515	208
2004	2024	157	1183	47	3207	204
2005	2011	153	960	67	2971	220
2006	2141	167	975	57	3116	224
2007	2862	215	1188	78	4050	293
2008	2150	244	954	91	3104	335
2009	1945	182	710	62	2655	244
2010	2232	197	779	91	3011	288

6.3.2 Toegekende steun aan land- en tuinbouwcoöperaties

De totale toegekende steun voor land- en tuinbouwcoöperaties is sterk schommelend over de periode 1993-2007, met uitgesproken pieken in 1996 en 2008. Maar er is toch maar toch ook een gemiddelde toegekende steun van 4,3 miljoen euro over de laatste vier jaar.

Door de sterke concentratie in de coöperatieve afzetsector kan een beperkt aantal financieel zware dossiers sterk doorwegen en belangrijke begrotingsmiddelen opslorpen.

Tabel 6.8 Evolutie van de toegekende steun in euro aan land- en tuinbouwcoöperaties

	Aantal dossiers	Toegekende steun (euro)
1993	10	2.283.246
1994	15	2.733.792
1995	13	1.556.630
1996	14	6.381.298
1997	10	1.183.693
1998	5	967.465
1999	11	3.664.309
2000	6	128.318
2001	5	2.098.993
2002	14	4.490.271
2003	8	97.745
2004	21	4.179.721
2005	13	2.701.103
2006	24	2.603.067
2007	25	3.566.942
2008	38	5.643.908
2009	29	3.116.773
2010	26	4.701.068

6.3.3 Waarborg (enkel voor producenten en hun coöperaties)

Vanaf 1995 daalt het toegekende percentage waarborg ten opzichte van het totaal kredietvolume (zowel gevraagd als gesubsidieerd), maar stijgt de toegekende waarborg per dossier wel.

Het eerste fenomeen is te verklaren doordat er vanaf 1994 een bijdrage moet betaald worden aan het VLIF om VLIF-waarborg te verkrijgen. Het tweede fenomeen wordt veroorzaakt door het optrekken van de maximaal toe te kennen waarborg tot 90 % van het gesubsidieerd krediet. Daarenboven wordt er, als er waarborg is gevraagd, steeds de maximale waarborg gevraagd en verleend. De kredietinstelling heeft er immers geen belang bij om een lager percentage waarborg te vragen (de kredietnemer wel gezien de bijdrage) want hoe kleiner dit percentage hoe groter het aandeel van het verlies voor de bank als er een uitwinning moet gebeuren.

Voor dossiers ingediend vanaf 1 januari 2002 is de maximale VLIF-waarborg wel verlaagd tot 80 %, waardoor de medeverantwoordelijkheid van de kredietinstellingen terug groter wordt (EU-regelgeving).

De trend van steeds minder toegekende waarborg (in bedragen) manifesteert zich steeds verder in de loop der jaren.

De cijfers voor 2007-2009 wijzen op een stabilisatie van het aantal dossiers met waarborgtoekenning, maar in 2010 waren het er nóg minder. Wel is het zo dat de gemiddelde toegekende waarborg per dossier fors toegenomen is (van ongeveer 175.000 euro in de jaren 2002-2006 tot 276.300 euro in 2008 en meer dan 300.000 euro in 2009 en 2010).

Tabel 6.9 Evolutie van de toegekende waarborg en de verhouding t.o.v. het kredietvolume (x 1000 euro)

	Aantal dossiers	Toegekende waarborg	Gevraagd kredietvolume van dossiers met waarborg	% waarborg
1993	855	79.138	138.830	57,00%
1994	512	71.264	99.661	71,51%
1995	534	77.013	103.054	74,73%
1996	697	55.821	83.436	66,90%
1997	475	59.879	77.707	77,06%
1998	287	35.414	42.239	83,84%
1999	435	61.021	74.846	81,53%
2000	348	50.726	60.015	84,52%
2001	245	33.764	49.885	67,68%
2002	162	33.667	53.226	63,25%
2003	108	17.123	30.947	55,33%
2004	105	17.888	30.398	58,85%
2005	113	19.344	30.457	63,51%
2006	58	10.681	18.196	58,70%
2007	36	7.023	12.947	54,25%
2008	24	6.632	14.432	45,95%
2009	28	9.060	16.829	53,84%
2010	13	3.978	6.816	58,36%

6.3.4 Toegekende steun aan de agrovoedingssector

Tabel 6.10 Evolutie van de toegekende steun (in euro) aan agrovoeding

	Aantal dossiers	Toegekende steun (Vlaamse cofinanciering) (euro)
2005	89	3.484.471
2006	26	2.428.106
2007	1	75.000
2008	54	3.821.784
2009	64	5.987.452
2010	0	0

Van de dossiers, ingediend in 2005, werden 89 dossiers uit diverse sectoren (uitgezonderd vleeswaren) vastgelegd in 2005 voor een bedrag van 3.484.471,01 euro en werden 26 dossiers van de vleeswarenssector vastgelegd in 2006 voor een bedrag van 2.428.105,86 euro.

Het enige dossier binnen de oproep "pure plantaardige olie" in 2006 (verwerking koolzaad tot pure plantaardige olie) kreeg 75.000 euro steun toegekend in 2007.

Vanaf 2008 wordt gewerkt met de nieuwe regelgeving waarbij geregeld (jaarlijks) een indieningsronde wordt georganiseerd met een groepsgewijze steuntoekenning. In 2010 werd maar pas op het einde van het jaar (23/12/2010) een nieuwe oproep gelanceerd/organiseerd zodat er in 2010 geen nieuwe steun toegekend werd.

6.3.5 Toegekende steun aan de omkaderingssector

Tabel 6.11 Evolutie van de toegekende steun in euro aan omkadering sinds 2005

	Aantal dossiers	Toegekende steun (Vlaamse cofinanciering) (euro)
2005	7	4.137.640
2006	9	2.176.698
2007	0	0
2008	12	2.359.270
2009	10	2.000.000
2010	4	2.000.000

De toegekende steun van 4.137.640,25 euro in 2005 betreft enerzijds een nieuw project (3.903.279,00 euro) en anderzijds de transfer van de vastleggingen van 6 lopende projecten van een begrotingsartikel van de toenmalige Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) naar de VLIF-begroting (234.361,25 euro).

Volgend op de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving werd in 2007 nog een oproep gelanceerd die 12 aanvragen opleverde begin 2008. De steunverlening aan deze 12 ingediende investeringsprojecten gebeurde dan ook in 2008.

Eind 2008 werd een nieuwe oproep gelanceerd die 11 aanvragen opleverde, waarvan er 10 steun kregen toegekend in 2009 met de beschikbare middelen van 2.000.000 euro.

De oproep 2010 leverde 10 aanvragen op, waarvan er aan 4 steun werd toegekend in 2010 met de beschikbare middelen van 2.000.000 euro.

6.4 Uitbetaalde steun

6.4.1 Uitbetaalde steun aan de producenten en hun coöperaties

6.4.1.1 Rentesubsidie

Tabel 6.12 geeft de evolutie weer van de uitbetaalde totale rentesubsidie (investeringssteun, vestigingssteun en louter regionale steun) over de periode 1993-2010.

Tabel 6.12 Evolutie van de uitbetaalde rentesubsidies

	Uitbetaalde rentesubsidie (Vlaamse cofinanciering) (x 1000 euro)
1993	667
1996	30.372
2000	40.754
2001	25.451
2002	25.977
2003	19.836
2004	24.987
2005	25.694
2006	23.535
2007	29.574
2008	26.227
2009	30.630
2010	36.390

De uitbetalingen aan rentesubsidies worden, afgezien van verklaarbare schommelingen, door de jaren heen belangrijker naarmate het aantal actieve VLIF-dossiers toeneemt.

In 1999 werd om praktische redenen slechts voor 3 trimesters rentesubsidie uitbetaald. Voor het 4e 4de trimester 1999 werd begin 2000 in totaal 400,5 miljoen BEF vereffend (10 miljoen euro). Deze zijn begin 2000 uitbetaald zodat er voor 5 trimesters is uitbetaald in 2000.

Vanaf 2001 ziet men de intrede van het Betaalorgaan in de betalingsoperaties: Het VLIF betaalt vanaf dan enkel nog het Vlaamse aandeel van de steun (voorheen ook de voorfinanciering van de Europese cofinanciering), wat een daling in de absolute cijfers weergeeft. De Europese steun wordt direct bijgesteld door het Betaalorgaan.

In 2003 werd er minder uitbetaald omdat er niet voldoende dotatie was toegekend om alle betalingsbehoeften te dekken. Deze dotatie was in 2004 wel hoger (zie punt 6.1. Begroting) zodat opnieuw meer betalingen konden uitgevoerd worden, maar nog niet voldoende om alles te vereffenen. Deze betalingsachterstand werd in 2005-2006 weggewerkt.

In 2007 vertonen de uitbetalingen aan rentesubsidies een verhoging omwille van een betere spreiding van de steuntoekenningen over het jaar.

Vanaf 2007 zien we ook het betalingseffect van het systematisch méér steun toekennen (hogere vastleggingsmachtigingen dankzij kredietherverdelingen in 2007, 2008 en 2009 en structurele verhoging in 2010).

Voor 2010 komt daar nog bij dat 2 belangrijke kredietinstellingen door ICT-omschakelingsproblemen nog een deel rentesubsidies 2009 in 2010 opvroegen.

6.4.1.2 Kapitaalpremies

In tabel 6.13 wordt een overzicht gegeven van de evolutie van de uitbetaalde kapitaalpremies voor de huidige regelgeving (vanaf 2001), meer bepaald de Vlaamse cofinanciering ervan.

In 2001 gebeurde de uitbetaling van de kapitaalpremies nog in 5 gelijke delen over 5 jaar, hetzij of volledig in 1 keer als de premie kleiner is dan 1.000 euro. In 2002 werd beslist dat deze premies in 2 keer uitbetaald dienden moestente worden, of volledig indien als de premie kleiner is was dan 1.000. Alle dossiers ingediend in 2000 en 2001 met een eerste betaling van 1/5 in 2001, kregen zodoende op die manier het resterende deel (4/5) van hun premie gestort in 2002.

Vandaar de sterke toename van het premiebedrag in 2002 t.o.v. 2001, en dit zowel voor de uitbetaalde investerings- als de vestigingspremies.

Vanaf 2003 vertoont het aantal dossiers waarvoor een kapitaalpremie betaald werd, een opwaartse trend, zowel wat uitbetaalde investeringspremies als wat vestigingspremies betreft. Het aantal uitbetaalde vestigingspremies stijgt over de jaren, evenals net als het premiebedrag, om in 2007 een piek te bereiken van 560 dossiers en 4,893 miljoen euro.

Ook de uitbetaalde investeringspremies bereiken een niveau van 6000 à 7000 dossiers met een gestegen premiebedrag tot om en bij de 17 miljoen euro onder meer ten als gevolg van een verschuiving naar meer grote premies (stijging steun in de 40%-categorie).

In 2006 wordt er iets minder betaald aan investeringspremies omdat er vanaf 16 oktober 2006 betalingen moesten uitgesteld worden tot 2007. Het Europees boekjaar 2006 (financieringsperiode 2000-2006) liep immers ten einde op 15 oktober en voor de nieuwe financieringsperiode 2007-2013 konden er maar betalingen gelanceerd worden vanaf 1 januari 2007. In 2007 werd dan weer absolute voorrang gegeven aan de uitbetaling van vestigingspremies.

2008 vertoont vervolgens een stijging van de uitbetaalde premies (= betalingseffect van de verhoogde vastleggingen vanaf 2007). In de betalingen 2009 is ook 2,552 miljoen euro inbegrepen voor de 3 premietypes samen (Vlaamse cofinanciering) waarvan de uitbetaling voorzien was in het eerste kwartaal van 2010, maar die vroegd werden uitbetaald in het kader van het economische herstelplan voor de landbouwsector (cfr. economische crisis).

Het aantal dossiers stijgt echter niet meer omdat er sedert sinds 2007 een beperking geldt is op het aantal ingediende dossiers per jaar per aanvrager (eerst 1 stuksdossier, in 2008 uitgebreid naar 2 stuks tot 2 dossiers).

Voor investeringen en diversificatie zijn er sedert sinds 2009, en zeker vanaf 2010, premie-uitbetalingen met bijkomende EU-middelen ten als gevolg van het diversificatieplan voor de suikersector (zonder Vlaamse cofinanciering) en de Health Check (lichte herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) ten voordele van investeringen m.b.t. energiebesparing, waterbeheer e.d.... (met slechts 25% Vlaamse cofinanciering).

Deze types premies zijn mee opgenomen in de tabellen 6.13 en 6.14.

Er zijn in 2010 iets meer dossiers met uitbetaalde premie t.o.v. 2009 omdat er meer steun is toegekend in de vorm van premies (enkel premie wanneer het gaat over suiker- en Health Check-steun), terwijl de Vlaamse cofinanciering niet noemenswaardig stijgt (slechts 0% of 25% voor deze speciale steuninstellingen i.p.v. de gebruikelijke 70%).

Ook in 2010 was er een vervroegde uitbetaling geweest voor alle premietypes aan varkenshouders (cfr. aanhoudende crisis in deze sector) die normaaliter voor 2011 stonden geprogrammeerd.

Tabel 6.13 Evolutie van de uitbetaalde kapitaalpremies (Vlaamse cofinanciering) voor vestigings- en investeringssteun

		Vestigingspremies		Investeringspremies	
		Aantal dossiers	Premiebedrag (x 1000 euro)	Aantal dossiers	Premiebedrag (x 1000 euro)
2002	met krediet	249	2.451	2416	6.438
	eigen middelen	7	60	1338	3.230
	totaal	256	2.511	3754	9.668
2003	met krediet	260	1.641	3050	6.451
	eigen middelen	10	53	2141	4.147
	totaal	270	1.694	5191	10.598
2004	met krediet	321	1.998	2690	6.041
	eigen middelen	14	73	1977	3.889
	totaal	335	2.070	4667	9.931
2005	met krediet	455	3.069	4224	11.246
	eigen middelen	17	104	2908	6.447
	totaal	472	3.173	7132	17.693
2006	met krediet	402	2.476	3937	11.144
	eigen middelen	17	92	2626	5.734
	totaal	419	2.568	6563	16.878
2007	met krediet	541	4.746	3541	11.336
	eigen middelen	19	147	2191	5.479
	totaal	560	4.893	5732	16.815
2008	met krediet	453	4.808	3475	13.681
	eigen middelen	20	182	2088	5.184
	totaal	473	4.990	5563	18.865
2009	met krediet	320	3.585	2605	13.121
	eigen middelen	9	81	1067	3.361
	totaal	329	3.666	3672	16.482
2010	met krediet	265	3.010	2747	14.043
	eigen middelen	10	98	1086	2.728
	totaal	275	3.108	3833	16.771

Vanaf 2007 worden er ook premies voor verbreding uitbetaald (as 3 in PDPO II). Tot 2006 waren deze premies inbegrepen in de investeringspremies.

Tabel 6.14 Aantal dossiers en bedragen voor verbreding

		Aantal dossiers	Premiebedrag (x 1000 euro)
2007	met krediet	152	671
	eigen middelen	115	278
	totaal	267	949
2008	met krediet	174	916
	eigen middelen	79	245
	totaal	253	1.161
2009	met krediet	220	1.532
	eigen middelen	53	374
	totaal	273	1.906
2010	met krediet	310	1.907
	eigen middelen	53	270
	totaal	363	2.177

6.4.1.3 Waarborg

Aangezien enkel de dossiers ingediend vanaf 01/04/1992 ten laste zijn van het VLIF en er tussen de toekenning van VLIF-waarborg en de eventuele afrekening van de waarborg na kredietopzegging en uitwinning enkele jaren kunnen verlopen, begon nam de uitbetaling van waarborg pas een aanvang in 1996.

De cijfers in tabel 6.15 tonen geen duidelijk stramien in de evolutie van de uitbetaalde waarborg over de jaren heen.

Meer dan het aantal dossiers waarvoor er waarborg werd verleend en de grootte van de waarborg, zijn externe factoren bepalend voor de uitbetalingen aan waarborg na uitwinning. Hierbij denken we aan uitzonderlijke gebeurtenissen (persoonsgebonden, natuurgebonden, marktomstandigheden, ...) die financiële moeilijkheden kunnen veroorzaken in bepaalde sectoren. Ook de onderlinge verschillen tussen de dossiers qua financiële impact kunnen groot zijn. In 2003 bijvoorbeeld ging er 1,2 miljoen euro naar de faling van 1 coöperatieve.

Tabel 6.15 Uitbetaalde VLIF-waarborg (in euro)

	Aantal	initieel toegekende VLIF-waarborg (euro)	Kapitaal (euro)	Intresten + kosten (euro)	TOTAAL uitbetaalde waarborg (euro)
1996	3	276.343	139.689	35.775	175.464
1997	8	577.747	492.667	86.252	578.919
1998	5	402.132	211.653	33.853	245.506
1999	9	735.993	614.264	127.608	741.872
2000	9	1.014.523	774.446	141.371	915.817
2001	3	387.874	242.570	22.271	264.841
2002	7	1.163.505	797.002	110.728	907.730
2003	3	2.089.785	1.484.639	69.493	1.554.132
2004	11	1.627.522	868.147	333.459	1.201.606
2005	12	1.528.266	855.269	209.712	1.064.981
2006	8	2.182.594	1.083.716	219.303	1.258.019
2007	7	1.618.437	935.434	191.214	1.126.648
2008	9	2.546.922	1.780.303	548.684	2.328.987
2009	10	3.817.147	1.928.373	459.549	2.387.922
2010	6	1.541.726	1.057.595	252.833	1.310.428

De gemiddelde uitbetaalde waarborg per zaak is wel stijgendstijgt wel en bereikt 160.950 euro in 2007.

In 2008 was er een uitbetaling van ruim 800.000 euro voor één zaak, zodat het absoluut bedrag van uitbetalingen merkbaar hoger lag dan de voorgaande jaren. Ook het , maar ook het gemiddelde van uitbetalingen per zaak stijgt tot 258.776 euro.

6.4.2 Uitbetaalde steun aan de agrovoedingssector

De toegekende VLIF-steun wordt uitbetaald onder in de vorm van een kapitaalpremie in maximaal twee schijven (parallel met de Europese steun).

Tabel 6.16 Evolutie van de uitbetaalde VLIF-steun (in euro) aan agrovoeding

	Uitbetaalde steun (Vlaamse cofinanciering) agrovoeding (euro)
2005	1.374.354
2006	3.768.474
2007	177.489
2008	0
2009	443.936
2010*	732.821

*Hiervan is pas begin 2011 26.674,71 euro door het Betaalorgaan uitbetaald aan de begunstigde terwijl de Vlaamse cofinanciering (18.672,30 euro) al eind 2010 door de VLIF-boekhouding was gestort aan het Betaalorgaan.

De uitbetalingen in 2005 en 2006 hebben betrekking op de in 2005 georganiseerde oproep. Alle projecten (uitvoering van de investering) dienden temoesten zijn afgesloten in 2006 als gevolg van de het beëindiging van de Europese periode 2000-2006 op 15/10/2006. Het grootste gedeelte van de steun werd dan ook uitbetaald in 2006.

Het bedrag dat werd uitbetaald in 2007 had nog gedeeltelijk betrekking op nabetalen van de projecten van de oproep 2005 (102.489,04 euro) en gedeeltelijk op de enige aanvraag van de oproep 2006 (75.000 euro).

Alle uitbetalingen voor eerdere aanvragen waren al uitgevoerd en bij gebrek aan nieuwe uitbetalingsdossiers (de steuntoekenning voor de indieningsronde van begin 2008 werd midden 2008 goedgekeurd), waren er voor de agrovoedingssector geen uitbetalingen in 2008.

Vanaf 2009 kwamen er maar mondjesmaat dossiers in de fase van betaling (na factuurcontrole). De projecten die voor steunverlening werden aangemeld met na de oproepen 2008 en 2009, en waarvoor steun werd verleend, liepen in 2009 en 2010 enorme vertraging op in de uitvoering (of zelfs annulatieering van de plannen) ten gevolge van de economische crisis.

6.4.3 Uitbetaalde steun aan de omkaderingssector

De toegekende steun wordt uitbetaald onder de vorm van een kapitaalpremie in maximaal vier schijven.

Tabel 6.17 Evolutie van de uitbetaalde VLIF-steun in euro aan omkadering

	Uitbetaalde steun omkadering (euro)
2005	1.079.993
2006	1.644.624
2007	1.723.854
2008	2.070.724
2009	1.496.097
2010	1.426.937

De uitbetaalde steun in een bepaald jaar heeft telkens betrekking op dossiers die in dat jaar steun toegekend kregen, maar ook op dossiers die met in dat jaar toegekende steun maar ook dossiers die de voorgaande jaren steun kregen. Dit omdat aangezien de gesubsidieerde projecten meerdere jaren kunnen omvatten in hun uitvoering en uitbetaling (na factuurcontrole).

